Κυριάκος Δ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

τ. Εφέτης Τακτικής Δικαιοσύνης, τ. Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, τ. Νομικός σύμβουλος ασφαλιστικής εταιρίας

kgeor.blogspot.com. E-mail : kiriakos46georgiou@gmail.com

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Τα άρθρα 94 και 682 – 703 ΚΠολΔ

με συντομότατη βιβλιογραφική και νομολογιακή ερμηνεία τους

ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ

Άρτεμις Κυρ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

LLB, LLM

Πτυχιούχος Τμήματος Γλωσσολογίας

Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ... σελ. …

Άρθρο 94

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 682

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 683

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 684

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 685

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 686

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 687

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία … σελ.

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 688

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία … σελ.

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 689

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία … σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 690

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία… σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 691

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία… σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 692

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία … σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 693

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία … σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 694

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία… σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 695

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία… σελ.

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 696

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία … σελ.

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 697

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία… σελ.

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 698

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 699

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία… σελ.

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 700

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

I. Βιβλιογραφία… σελ.

II. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 701

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Βιβλιογραφία… σελ.

Άρθρο 702

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία… σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

Άρθρο 703

Κείμενο του νόμου … σελ.

Σχετικές διατάξεις … σελ.

Ι. Βιβλιογραφία… σελ.

ΙΙ. Συντομότατη νομολογιακή ερμηνεία των όρων του νόμου … σελ.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΠ	Άρειος Πάγος
Αρμ.	Αρμενόπουλος
άρθρ.	Άρθρο
αριθ.	Αριθμός
ΑρχΙδΔικ	Αρχείο Ιδιωτικού Δικαίου
ΑρχΝομ	Αρχείο Νομολογίας
ΑχΝομ	Αχαϊκή Νομολογία
Δ.	Δίκη
ΔΕΕ	Δίκαιο Εταιριών και Επιχειρήσεων
ΔΕΝ	Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας
ΔιΔικ	Διοικητική Δίκη
ΔΙΜΕΕ	Δίκαιο μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας
Δικογρ.	Δικογραφία
εδάφ.	Εδάφιο
Ε7	Έψιλον 7
ΕΔΚΑ	Επιθεώρηση Δικαίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΕΔΔ	Επιθεώρηση Δικαίου του Δημοσίου
ΕΕΕυρΔ	Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου
ΕΕυρΚ	Επιθεώρηση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
ΕΕμπΔ	Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΕργΔ	Επιθεώρηση Εργατικού Δικαίου

ΕΕΝ	Εφημερίδα Ελλήνων Νομικών
ΕισΝΚΠολΔ	Εισαγωγικός νόμος Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Ελλ-Δνη	Ελληνική Δικαιοσύνη
ΕΠολΔ	Επιθεώρηση Πολιτικής Δικονομίας
ΕπΔημΔιοικΔ (ΕΔΔΔ)	Επιθεώρηση Δημοσίου και Διοικητικού Δικαίου
ΕπΤρΑξΧρημΔ	Επιθεώρηση Τραπεζικού Αξιογραφικού Χρηματιστηριακού Δικαίου
ΕπΕπΑρμ	Επιστημονική Επετηρίδα Αρμενόπουλου
ΕπΕπΔΣΘ	Επιστημονική Επετηρίδα Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης
ΕπΝαυτΔ (ΕΝΔ)	Επιθεώρηση Ναυτιλιακού Δικαίου
ΕπΕπΑρμ	Επιστημονική Επετηρίδα Αρμενόπουλου
ΕπΤραπΔ	Επιθεώρηση Τραπεζικού Δικαίου
ΕπισκΕΔ	Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
ΕπΣυγκΔ	Επιθεώρηση Συγκοινωνιακού Δικαίου
επ.	Επόμενα
Εφ	Εφετείο
ΕφΑΔ	Εφαρμογές Αστικού Δικαίου
Κεφ.	Κεφάλαιο
ΜΠρ	Μονομελές Πρωτοδικείο
ΚΠολΔ	Κώδικας πολιτικής δικονομίας
ΝΔικ	Νέον Δίκαιον
ν.	Νόμος
ν.δ.	Νομοθετικό διάταγμα
ΝοΒ	Νομικό Βήμα
ΟλομΑΠ	Ολομέλεια Αρείου Πάγου
ΠΠρ	Πολυμελές πρωτοδικείο
ΠειρΝομ	Πειραϊκή Νομολογία
ΠοινΔικ	Ποινική Δίκη
ΠολΔ	Πολιτική δικονομία
ΠοινΧρον	Ποινικά Χρονικά
σελ.	Σελίδα
ΠρΣχΠολΔ	Προσχέδιο πολιτικής δικονομίας
ΣχΠολΔ	Σχέδιο πολιτικής δικονομίας
ΤΝΠ	Ταμείο Νομικών Πληροφοριών
ΤοΣ	Το Σύνταγμα
Υπερ	Υπεράσπιση
χρονΙδΔικ	Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

Άρθρο 94

(Δικαστική πληρεξουσιότητα΄ ο κανόνας και οι εξαιρέσεις του)

1.Στα πολιτικά δικαστήρια οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. **2.** Επιτρέπεται η δικαστική παράσταση διαδίκου χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο : α) στο ειρηνοδικείο, εφόσον πρόκειται για μικροδιαφορές και β) για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος.

Σχετικές διατάξεις : ΣχΠολΔ Κεφ. ΣΤ΄. ΠρΣχΠολΔ 142. Άρθρα 36 § 2, 37, και 100 ν. ΓΗΟΓ/1911, 35 αριθ. 2, 3 ν.δ. της 5/20-5. 1929, 39 ν. 3026/1956 και 1 § 2, 2 ν. 4194/2013. ΠολΔ 91. ΚΠολΔ (1967) …

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργίου, Η ικανότητα προς το δικολογείν **:** ιστορική διαδρομή και το πρόβλημα της ικανότητας προς το δικολογείν στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 57 σελ. 130 επ.). **Γιακουμής**, Η δικαστική πληρεξουσιότητα (έκδ. 1984). **Ιωαννίδη,** Η ικανότητα προς το δικολογείν (ΕΠολΔ 2016 σελ.233 επ.). **Κατράς**, Παράσταση χωρίς δικηγόρο στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΜεσολ 8/2016 (Ελλ-Δνη 57 σελ. 251 επ.). **Μπέης**, Ασφαλιστικά μέτρα δίχως συμπαράσταση δικηγόρου (Γνμδ Δ. 2009 σελ. 256 επ.). **Ο ίδιος,** Η διδασκαλία του καθηγητή Baumgärtel για τη νομική φύση της δικαστικής πληρεξουσιότητας (Δ. 1995 σελ. 228). **Ορφανίδης,** Η ρύθμιση του άρθρου 94 ΚΠολΔ μετά την τροποποίηση που επέφερε ο ν. 4335/2015 (ΕΠολΔ 2016 σελ. 11 επ.). **Τζουνάκου,** Υποχρεωτική η παράσταση δικηγόρου στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων μετά το ν. 4335/2015 **;** (ΝοΒ 2017 σελ. 1001 επ.). **Τσετσέκος**, Η πληρεξουσιότητα στο ουσιαστικό και στο δικονομικό δίκαιο (έκδ. 1997). **Τσιώρα**, Εφαρμογή του ν. 4335/2015 στην τακτική και τις ειδικές διαδικασίες - Ζητήματα διαχρονικού δικαίου - Επισκόπηση νομολογίας (Αρμ. 2018 σελ. 1615 επ.). **Τσικρικάς**, Η δικαστική πληρεξουσιότητα στην πολιτική δίκη (Δ. 1997 σελ. 879 επ.). **Φούρκας,** Η εφαρμογή του άρθ. 94 ΚΠολΔ μετά τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 (πότε επιτρέπεται η αυτοπρόσωπη παράσταση διαδίκου προς επιχείρηση διαδικαστικών πράξεων στην πολιτική δίκη) (ΕΠολΔ 2016 σελ. 172 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ § 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Κατά το άρθρο 94 ΚΠολΔ όπως ισχύει μετά τον ν. 4335/2015 (1.1.2016) η παράσταση με δικηγόρο και στις δίκες ασφαλιστικών μέτρων είναι υποχρεωτική και δεν επιτρέπεται πλέον η παράσταση του διαδίκου αυτοπροσώπως (ΜΠρΜεσολ 8/2016 Ελλ-Δνη 57/250 με Ενημερωτικό σημείωμα *Κατρά*).

****

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 682

(Πότε διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα' ασφαλιστέο δικαίωμα΄επείγουσα περίπτωση΄ επικείμενος κίνδυνος΄ παραγραφή ασφαλιστέας αξιώσεως)

1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 683 έως 703 τα δικαστήρια σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος, μπορούν να διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση ή διατήρηση ενός δικαιώματος ή τη ρύθμιση μιας κατάστασης και να τα μεταρρυθμίζουν ή να τα ανακαλούν. Το δικαίωμα είναι δυνατόν να εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία ή να αφορά μέλλουσα απαίτηση.

2. Τα ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να διαταχθούν και κατά τη διάρκεια της δίκης που αφορά την κύρια υπόθεση.

Σχετικές διατάξεις : ΕισΝΚΠολΔ 39. ΚΠολΔ (1967) 726. ΠολΔ 618 § 1, 626, 627, 1025-1029 και 634-639.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναγνωστόπουλος, Η παρερμηνεία των περί ασφαλιστικών μέτρων διατάξεων του ΚΠολΔ (ΝοΒ 1978 σελ. 1132 επ.). **Απαλλαγάκη**, Η εφαρμογή της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων στις ιδιωτικού δικαίου διαφορές που δεν συνιστούν ασφαλιστικό μέτρο (Δ. 2003 σελ. 646 επ.). **Αποστολόπουλος**, Ο πρόεδρος πρωτοδικών (έκδ. 1966) (§§ 289-191 σ.σ. 320-324 και §§ 391-394 σ.σ. 828 επ.). **Αρβανιτάκης**, Ασφαλιστικά μέτρα πριν από την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως στην ημεδαπή κατά τον Κανονισμό 44/2001 (Αρμ. 2004 σελ. 796 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 682 σελ. 19 επ. **Βερβεσός,** Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2 σελ. 530 επ.). **Βερνάρδος**, Πολιτική δικονομία (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ΄ Τμήμα Α΄ Κεφ. 1ο σελ. 401 επ. Βερνάρδος, Η «μέλλουσα» απαίτησις (ΝοΒ 22 σελ. 1137 επ.). **Γεσίου-Φαλτσή,** Προσωρινή απαγόρευση μεταβολης της περιουσιακής καταστάσεως ως ασφαλιστικό μέτρο για την εξασφάλιση χρηματικής απαιτήσεως - Τα δικαιώματα από τις συμβάσεις δικαιοχρήσεως (Franchising) ως αντικείμενο κατασχέσεως (άρθρα 1022 επ) (ΕΠολΔ 2013 σελ. 638 επ.). **Η ίδια**, Ασφαλιστικά μέτρα στον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο. Η προσωρινή έννομη προστασία ιδιωτικών δικαιωμάτων κατά τον ΚΠολΔ (Ελλ-Δνη 34 σελ. 241 επ.). **Γεωργάκα,** Η προσωρινή δικαστική προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων (ΧρονΙδΔικ 2013 σελ. 229 επ.). **Γεωργακόπουλος**, Τα ασφαλιστικά μέτρα εις το δίκαιον της βιομηχανικής ιδιοκτησίας (ΝοΒ 23 σελ. 377 επ. και σε : Μελέται εμπορικού δικαίου τ. VII έκδ. 1978 § 74 σελ. 177 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα εις τας σχέσεις μετόχου και ΑΕ (ΝοΒ 23 σελ. 222 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα υπέρ αξιογραφικών αξιώσεων και παρακολούθησις του αξιογράφου δια του ασφαλιστικού μέτρου. Προβλήματα εναρμονίσεως κοινού και αξιογραφικού δικαίου (ΝοΒ 1977 σελ. 497 επ.). **Γεωργίου,** Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 682 σελ. 11 επ. **Ο ίδιος**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 682 σελ. 23 επ. **Ο ίδιος**, Η ικανότητα προς το δικολογείν : ιστορική διαδρομή και το πρόβλημα της ικανότητας προς το δικολογείν στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 57 σελ. 130 επ.). **Ο ίδιος**, Η αξίωση προς παράλειψη και η προσωρινή δικαστική προστασία της, σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Σχολιασμένη νομολογία-Μελέτες-Γνωμοδοτήσεις. Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2015) σελ. 747 επ. και στην Ελλ-Δνη 40/1999 σελ. 1264 επ.). **Ο ίδιος**, Οι έννοιες του «επικειμένου κινδύνου» και της «επείγουσας περιπτώσεως» στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων,σε **:** Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Σχολιασμένη νομολογία-Μελέτες-Γνωμοδοτήσεις. Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2015) σελ. 659 επ. και στην Ελλ-Δνη 38/1977 σελ. 16 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα νομής. Κίνδυνος συγκρούσεων και διαπληκτισμών (Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΠειρ 45/2017 Ελλ-Δνη 2017 σελ. 1508). **Ο ίδιος**, Προσωρινή δικαστική προστασία επί ταυτόχρονης προσβολής της νομής και της κυριότητος, σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2001) σελ. 517 επ. και ΑρχΝομ 48/1997 σελ. 289 επ. **Ο ίδιος**, Συζυγικά αποκτήματα : Οριστική και προσωρινή δικαστική προστασία του δικαιούχου συζύγου, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΘεσ 1298/2016 (Ελλ-Δνη 57 σελ. 1143 επ.). **Γιαννόπουλος,** Προσωρινά μέτρα για την προστασία του τέκνου στη ΣυμβΧάγης 1996 (ΧρονΙδΔικ 2004 σελ. 679). **Γιαννούλης,** Τα ασφαλιστικά μέτρα και οι καινοτομίες του άρθρου 4 ν.3388/2005 (Δ. 2007 σελ. 969 επ.). **Δεληκωστόπουλος,** Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 (ΕΠολΔ 2011 σελ. 6 επ.). **Ηλιακόπουλος**, Ανεπίτρεπτα ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 14 σελ. 55 επ.). **Ο ίδιος**, Ο σκοπός και η λειτουργία των ασφαλιστικών μέτρων στον χώρο της πολιτικής δικονομίας (Αρμ. ΛΗ σελ. 269 επ.). **Ο ίδιος**, Προσωρινότητα και οριστικότητα : δύο σχέσεις έντασης στα ασφαλιστικά μέτρα (ΝοΒ 35 σελ. 308 επ.). **Γεωργακόπουλος**, Ασφαλιστικά μέτρα εις τας σχέσεις μετόχου και ασφαλιστικής εταιρίας (ΝοΒ 23 σελ. 222 επ.). **Δεληκωστόπουλος,** Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον Κανονισμό 44/2001 (ΕΠολΔ 2011 σελ. 6 επ.). **Deren-Yildirim/Ηλιακόπουλος,** Η επιρροή του αλλοδαπού δικαίου στον τομέα της προσωρινής έννομης προστασίας (Δ. 2000 σελ. 1129 επ.). **Ζουμπούλης**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον Κανονισμό 44/2001 (ΕΚ) (Δ. 2006 σελ. 350 επ.). **Καγιούλη,** Οι τροποποιήσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τον ν. 4335/2015 (Ελλ-Δνη 2016 σελ. 138 επ.). **Καλαβρός**, Σχέση ασφαλιστικών μέτρων και κύριας δίκης ή ασφαλιστικά μέτρα και ουσιαστικό δίκαιο (ΝοΒ 2016 σελ. 761 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα και ουσιαστικό δίκαιο (ΕΠολΔ 2018 σελ. 250 επ.). **Ο ίδιος**, Η παράλειψη παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας στο πλαίσιο της πολιτικής δίκης (Δ. 2003 σελ. 659 επ.). **Καναβά,** Προσωρινή δικαστική προστασία στο δίκαιο των συμβάσεων δημοσίων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών (Δ. 1998 σελ. 1401 επ.). **Καράκωστας**, Συναλλακτικές υποχρεώσεις των ηλεκτρονικών ΜΜΕ και μέσα προληπτικής προστασίας

του θιγόμενου (Γνμδ ΔΙΜΕΕ 2008 σελ. 152 επ.). **Καργάδος**, Ασφαλιστικά μέτρα κα ουσιαστικόν δίκαιον (έκδ. 1986). **Ο ίδιος,** Δύο απαντήσεις - παρεμβάσεις κατά τις συζητήσεις επί των Εισηγήσεων του Συνεδρίου «Δραστικότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας» (Δ. 996 σελ. 250 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 1 σελ. 107 επ.). **Ο ίδιος,** Παράσταση χωρίς δικηγόρο στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Ενημερωτικό Σημείωμα, Ελλ-Δνη 57 σελ. 251 επ.). **Κατσάνος**, Η προσωρινή δικαστική προστασία της επικαρπίας (ΕφΑΔ 2010 σελ. 1026 επ.). **Κεραμεύς**, Γενική εισήγηση περί ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2003 σελ. 972 επ.). **Ο ίδιος**, Ασφαλιστικά μέτρα σε διεθνείς διαφορές ιδιωτικού δικαίου (ΔΔΕ 1996 σελ. 562 επ.). **Ο ίδιος,** Γενική εισαγωγή περί ασφαλιστικών μέτρων. Η προσωρινή δικαστική κρίση στην πολιτική, τη διοικητική και την ποινική διαδικασία (έκδ. 2003). **Κεραμεύς/Πολυζωγόπουλος**, Τα ασφαλιστικά μέτρα στο ελληνικό αστικό δικονομικό δίκαιο, σε : «Η δραστικότητα της δικαιοσύνης» (Έκδοση ΙΔΜΕ τ. Ι). **Κόντης,** Ζητήματα προσωρινής δικαστικής προστασίας στις υποθέσεις του ν. 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα (υπό το πρίσμα των αλλαγών που επέφερε ο ν. 4161/2013, καθώς και των πρόσφατων αλλαγών του ν. 4336/2015) (ΕΠολΔ 2015 σελ. 487 επ.). **Κοντιάδης**, Το δικαίωμα προς παροχήν εννόμου προστασίας υπό δικαστηρίου κατά το άρθρο 119 του νέου Συντάγματος (ΕΕΝ 1969 σελ. 392 επ.). **Κλαμαρής**, Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας κατά το άρθρο 20 § 1 Συντάγματος 1975 (έκδ. 1989) § 4.2.3. σελ. 159 επ.). **Κολοτούρος,** Η υπαγωγή της κατ` άρθρο 933 ΚΠολΔ ανακοπής στο σύστημα της προσωρινής δικαστικής προστασίας (ΕΠολΔ 2014 σελ. 251 επ.). **Κοτρώνης,** Εξασφάλιση της αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα. Ζητήματα από την εγγραφή υποθήκης κατ΄ ΑΚ 1262 αριθ. 4, τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προστασία της ΑΚ 1400 και την εφαρμογή της ΚΠολΔ 693 (Αρμ. 2008 σελ. 1477 επ.). **Κουσούλης**, Ενδιάμεσο ουσιαστικό δίκαιο και ασφαλιστικά μέτρα (ΝοΒ 2002 σελ. 1221 επ.). **Κουκουράκη,** Οι αλλαγές που επέφερε στην πολιτική δικονομία ο ν. 4335/2015 (Ελλ-Δνη 2017 σελ. 1015 επ.). **Κουταλιανός,** Ασφαλιστικά μέτρα (Επιλεκτικές σημειώσεις-Φροντιστηριακό/Νομολογιακό υλικό-Πρακτικά Ζητήματα). **Κουτούπα-Ρεγκάκου**, Η προσωρινή προστασία κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων μετά τον ν. 2522/1997 (ΝοΒ 1999 σελ. 537 επ.). **Κουτσουλέλος,** Εξασφάλιση δικηγορικής αμοιβής με ασφαλιστικά μέτρα - Θέματα δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας. Με αφορμή την απόφαση ΜΠρΠατρ 552/2016 (ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ 2016 σελ. 36 επ.). **Κιουπτσίδου,** Αναστολή προσωρινής εκτελεστότητας (Αρμ. 2007 σελ. 653 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 682 σελ. 1323 επ. **Ο ίδιος,** Λειτουργικές δομές των ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 44/2003 σελ. 1225 επ. και Δ. 34 σελ. 679 επ.). **Ο ίδιος,** Η μετενέργεια των ασφαλιστικών μέτρων (Αρμ. 2003 σελ. 1389 επ.). **Ο ίδιος,** Επίκαιρα ζητήματα ασφαλιστικών μέτρων : **Ι**. Η μέλλουσα απαίτηση ως ασφαλιστέο δικαίωμα (Ελλ-Δνη 57 σελ. 29 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά Μέτρα κατά το Σχέδιο ΚΠολΔ (ΕΠολΔ 2014 σελ. 240 επ.). **Ο ίδιος,** Επίκαιρα ζητήματα ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 2016 σελ. 29 επ.). **Κωνσταντινίδης**, Ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1988). **Ο ίδιος**, Η Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού (ΕΔΔΛ) ως ενωσιακό ασφαλιστικό μέτρο κατά τον Καν. (ΕΕ) 655/2014 (Αρμ. 2015 σελ. 1804 επ.). **Κωστόπουλος**, Συμμετοχή ή μη συμμετοχή στη γενική συνέλευση με ασφαλιστικά μέτρα (ΕΕμπΔ 2005 σελ. 651 επ.). **Λαζαράτος**, Προσωρινή δικαστική προστασία κατά παράνομης κατακυρώσεως. Ζητήματα εννόμου συμφέροντος κατά την εφαρμογή των νόμων 2522/1997 και 2854/2000 – Προσωρινή δικαστική προστασία κατά παράνομης πράξης κατακυρώσεως αποτελέσματος διαγωνισμού – Υποχρέωση ματαιώσεως σε περίπτωση υποβολής μίας μόνον προσφοράς (Δ. 2004 σελ. 118 επ.). **Λιάσκος**, Η ελληνική νομολογία αναφορικά με το δικαίωμα πληροφόρησης και τα ασφαλιστικά μέτρα προστασίας των δικαιούχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων (ΕΠολΔ 2013 σελ. 478 επ.). **Λύτρας,** Συστηματική - τελολογική ερμηνεία διατάξεων του ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου για την αντιμετώπιση ζητημάτων που ανακύπτουν από μεταβολές στην προσωπική σύνθεση της Ε.Π.Ε. (Αρση αντινομιών από την παραπομπή κανόνων ουσιαστικού δικαίου στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων για την οριστική επίλυση διαφορών) (ΧρονΙδΔικ 2002 σελ. 976 επ.). **Μάζης**, Προληπτικά συλλογικά ασφαλιστικά μέτρα (ΔΕΕ 2005 σελ. 282 επ.). **Μακρής**, Η συνταγματικότητα των ασφαλιστικών μέτρων΄ η φύση και τα αποτελέσματα της αποφάσεως για ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 10 σελ. 708 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 682 σελ. 166 επ. **Ματθίας,** Η συλλογική δικαστική προστασία των καταναλωτών (Ελλ-Δνη 1993 σελ. 1417 επ.). **Μητσόπουλος**, Η έννοια της «προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως» ως μορφής ασφαλιστικού μέτρου (Ελλ-Δνη 42/2001 σελ. 1233 επ.). **Μιχαλόπουλος**, Έννοια και χαρακτήρ των ασφαλιστικών μέτρων και γενικαί αρχαίκ κρατούσαι επ' αυτών (Ελλ-Δνη 20 σελ. 817 επ.). **Μπαλογιάννη**, Ο επικείμενος κίνδυνος και

η συνδρομή επείγουσας περίπτωσης, ως προϋποθέσεις για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 30 σελ. 523 επ.). **Μπαμπέτας,** Όψεις του νέου θεσμού των ασφαλιστικών μέτρων στα πλαίσια του Ν.703/77 (ΧρονΙδΔικ 2006 σελ. 197 επ.). **Μπαρμπάτσης,** Ο «προσωρινός νομέας» και η χρησικτησία (ΑρχΝομ 1999 σελ. 766 επ.). **Μπέης**, Έννοια και περιεχόμενο των ασφαλιστικών μέτρων κατά τον νέον ΚΠολΔ (Αρμ. 1970 σελ. 385 επ.). **Ο ίδιος,** Έννοια και χαρακτήρ των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1 σελ. 387 επ.). **Ο ίδιος,** ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 682 σελ. 22 επ. **Ο ίδιος,** Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας (έκδ. 1980). **Ο ίδιος**, Θεμελιακές έννοιες (έκδ. 1984) § 7 σελ. 260 επ.. **Ο ίδιος**, Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (Έκδ. 1969) Κεφ. Β΄ § 4 Ι 1 σελ. 257 επ.. **Ο ίδιος**, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη (έκδ. 1981) § 23 σελ. 342 επ. **Ο ίδιος**, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας (έκδ. 1980). **Ο ίδιος**, Ελευθερία και δέσμευση του δικαστή στα ασφαλιστικά μέτρα, σε **:** «Η σύγχρονη δυναμική των ασφαλιστικών μέτρων» (Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, χ.χ.) σελ. 32 επ. **Ο ίδιος**, Η σύγχρονη προβληματική της προσωρινής δικαστικής προστασίας (Δ. 34 σελ. 735 επ.). **Ο ίδιος**, Έννοια όρων «επικείμενος κίνδυνος» και «επείγουσα περίπτωση» (Δ. 10 σελ. 441 επ.). **Ο ίδιος**, Παραδεκτό νέας αίτησης ασφαλιστικών μέτρων μετά την απόρριψη της αρχικής για έλλειψη επείγουσας περίπτωσης (Γνμδ. Δ. 22 σελ. 727 επ.). **Ο ίδιος**, Οριστική και προσωρινή δικαστική προστασία της συζυγικής αξίωσης για τα αποκτήματα κατά τη διάρκεια του γάμου (Δ. 21 σελ. 680 επ.). **Ο ίδιος**, Υπάρχει ή όχι ταυτότητα ασφαλιζομένου και διαγνωστέου δικαιώματος, όταν έχει ασκηθεί διεκδικητική αγωγή και ζητείται ως ασφαλιστικό μέτρο η διακοπή των οικοδομικών εργασιών στο διεκδικούμενο ακίνητο **;** (Δ. 5 σελ. 191 επ.). **Μπέης/Μπαλογιάννη**, Ασφαλιστικά μέτρα από τον δέκτη γνήσιας ή μη γνήσιας σύμβασης υπέρ τρίτουη και προστατευτέα δικαιώματα τρίτων (Δ. 2001 σελ. 992 επ.). **Μπλάτσιος**, Η προστασία του κατόχου (ΑρχΝομ 1994 σελ. 481 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα επί δικαιώματος υπό αίρεσιν (Δ. 1 σελ. 155 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (Έκδ. 1987) Κεφ. 1ο Γενική εισαγωγή σελ. 11 επ.). **Νίκας**, Γενικές διατάξεις ασφαλιστικών μέτρων (Έκδ. 1986). **Ο ίδιος**, Ειδική διαδικασία λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πριν από την κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως κατ' άρθρο 47 Κανονισμού 44/2001 (ΕΠολΔ 2011 σελ. 752 επ.). **Ο ίδιος,** Η απόδειξις εις την διαδικασίαν των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 8 σελ. 626 επ.). **Ο ίδιος,** Υπάρχει δυνατότητα εμμέσου εκβιασμού του οφειλέτη να προβεί σε δήλωση της βούλησης με ασφαλιστικά μέτρα **;** (Αρμ. ΛΕ σελ. 1064 επ.). **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 241 σελ. 883 επ. και § 242 σελ. 886 επ.). **Νικόπουλος**, Αι γενικαί περί ασφαλιστικών μέτρων διατάξεις του ΚΠολΔ υπό το φως των πορισμάτων της νομολογίας των δύο πρώτων ετών της εφαρμογής αυτού (Δ. 1 σελ. 199 επ.). **Νικολόπουλος Γ.,** Η επίδραση του γαλλικού δικαίου στην Ελληνική Πολιτική Δικονομία **…** § ΙΙ. Γ΄ Το δίκαιο της προσωρινής δικαστικής προστασίας **(**Δ. 2001 σελ. 181 επ.) . **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 241 σελ. 883 επ. **ΝομΣυμβΚρ (Γνμδ)** Πληρωμή μισθοδοσίας υπαλλήλων του ΥΠ.ΠΟ. με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, για την παρεχόμενη εργασία τους μετά την απόρριψη ασφαλιστικών μέτρων (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). **Παναγόπουλος**, Η δικονομική αξίωση παροχής δικαστικής προστασίας στις διαφορές και στις υποθέσεις ιδιωτικού δικαίου, το άρθρο 20 § 1 του Συντάγματος και το δικαίωμα λήψης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 13 σελ. 145 επ.). **Ο ίδιος**, Ασφαλιστικά μέτρα για μελλοντικά δικαιώματα (Δ. 1978 σελ. 336 επ.). **Ο ίδιος,** Διαγνωστική δίκη και ασφαλιστικά μέτρα στις διοικητικές διαφορές ουσίας (Δ. 16 σ.σ. 22 επ., 339 επ.) **Ο ίδιος,** Μορφές δικαστικής προστασίας στις διοικητικές διαφορές ουσίας (διαγνωστική δίκη-ασφαλιστικά μέτρα-αναγκαστική εκτέλεση (Δ. 16 σελ. 881 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα στις διοικητικές διαφορές ουσίας (Δ. 18 σελ. 142 επ.). **Ο ίδιος,** Προστασία κατά ελαττωματικής αναγκαστικής εκτέλεσης και αντικείμενο της δίκης των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 20 σελ. 466 επ.). **Ο ίδιος**, Πιθανολόγηση του ασφαλιστέου δικαιώματος και στάθμιση συμφερόντων ως προϋπόθεση για την παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας (Δ. 15 σελ. 449 επ.). **Πανταζόπουλος Στ.,** Οι νομοθετικές προτάσεις του Σχεδίου Νόμου της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής στις δίκες των ειδικών διαδικασιών, των ασφαλιστικών μέτρων και της εκούσιας δικαιοδοσίας (ΕΠολΔ 2009 σελ. 165 επ.). **Παναγιώτου,** Παράβαση ασφαλιστικών μέτρων (ΕΕργΔ 2002 σελ. 641 επ.). **Παντελίδου**, Η προσωρινή έννομη προστασία του ανηλίκου (Εισήγηση στο Πρόγραμμα Επιμορφώσεως Δικαστών έτους 2002, που διοργανώθηκε από την Εθνική Σχολή Δικαστών) Ελλ-Δνη 42/2001 σελ. 1269 επ. και Δ. 34 σελ. 748 επ. **Παπαδάκης Χαρ.,** Μισθώσεις. Εμπορική υπομίσθωση: σε περίπτωση λύσης κύριας μίσθωσης (με καταγγελία ή αντίθετη συμφωνία) λύεται και η υπομίσθωση, συνέπειες. Αν ο μισθωτής ή υπομισθωτής αρνηθεί την απόδοση μετά τη λύση και αντιποιείται τη νομή συμβάσεως ή με την αγωγή εκ της νομής. Επιτρεπτή η λήψη των ασφαλιστικών μέτρων. Προσωρινό δεδικασμένο, προϋποθέσεις (ΕπΔικΠολυκ 1998 σελ. 58 επ.). **Παπαδοπούλου Αναστ**., Έλλειψη επείγουσας περίπτωσης και ικανοποίηση δικαιώματος επί ασφαλιστικών μέτρων λόγω προσβολής της κυριότητας (ΕΠολΔ 2012 σελ. 613 επ.).

Παπαντώνη, Η δικαστική παρέμβαση με ασφαλιστικά μέτρα στις διαφορές περί τις αποφάσεις των εταιρικών οργάνων (ΔΕΕ 2005 σελ. 273 επ.). **Παπαχρήστος**, Ασφαλιστικά μέτρα δια φορολογικάς απαιτήσεις του Δημοσίου (Δ. 1 σελ. 248 επ.). **Πατρινός**, Η καθ' ημέραν δικαστηριακή εξέλιξις των διατάξεων ασφαλιστικών μέτρων της πολιτικής δικονομίας (ΕΕΝ 44 σελ. 109 επ.). **Παυλόπουλος**, Ασφαλιστικά μέτρα στις διοικητικές διαφορές (ΝοΒ 42 σελ. 929 επ.). **Ο ίδιος**, Νομική φύση των ασφαλιστικών μέτρων (ΝοΒ 50 σελ. 1221 επ.). **Πολυζωγόπουλος**, Το ασφαλιστικό μέτρο που θα διαταχθεί πρέπει να τελεί σε τελολογικό σύνδεσμο με το εριζόμενο δικαίωμα (ΝοΒ 30 σελ. 958 επ.). **Ράικος** (επιμ.),Η προσωρινή δικαστική κρίση στην πολιτική, διοικητική και ποινική διαδικασία (Δ. 2003 σελ. 145 επ.). **Σιάμκουρης**, Νομολογία ασφαλιστικών μέτρων (έκδ. 1984). **Σκαρίπας**, Δικαστική προστασία κατά το προσυμβατικό στάδιο δημοσίων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών (ΕφΑΔ 2008 σελ. 947 επ.). **Σκούρτης**, Η προσωρινή προστασία στις ακυρωτικές διαφορές (έκδ. 1979). **Σκουρής**, Αντισυνταγματικότητα απαγόρευσης προσωρινής δικαστικής προστασίας σε περιπτώσεις δυσμενών διοικητικών πράξεων που αφορούν δημοσίους υπαλλήλους (Δ. 24 σελ. 503 επ.). **Σταματόπουλος**, Αρχές (όρια και μέτρο) των ασφαλιστικών μέτρων στην πράξη (Δ. 34 σελ. 816 επ.). **Σταματόπουλος/Γιαννόπουλος**, Διάρκεια ισχύος προσωρινής διαταγής επί παραπομπής της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κατ' άρθρο 46 ΚΠολΔ και ζητήματα προσωρινής έννομης προστασίας επί απειλής διαρκούς προστατευτικής σύμβασης (ΕΠολΔ 2018 σελ. 60 επ.). **Συνοδινός,** Προσωρινή δικαστική προστασία από τα εθνικά Δικαστήρια μέχρι την κατακύρωση συμβάσεων του δημοσίου, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο (Ελλ-Δνη 1998 σελ. 997 επ.). **Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων,** Τα ασφαλιστικά μέτρα στο εμπορικό δίκαιο (14ο πανελλήνιο συνέδριο εμπορικού δικαίου, Καλαμπάκα 12-14 Νοεμβρίου 2004. Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2005). **Ταμπάκης**, Μικρή εργατική δικονομία ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ § VIII. Ασφαλιστικά μέτρα (ΔΕΝ 2016 σελ. 961 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 2 σελ. 11 επ. **Ο ίδιος**, Γενικαί διατάξεις περί ασφαλιστικών μέτρων (ΕΕΝ 1969 σελ. 585 επ.). **Ο ίδιος**, Ιδιοκτησία κατ' ορόφους – Επίλυσις διαφορών κατά την διαδικασίαν των ασφαλιστικών μέτρων (ΕΕΝ 1974 σελ. 137 επ.). **Τζουγανάτος**, Τα ασφαλιστικά μέτρα του άρθρου 18 § 3 ν. 703/1977 και η σχέση τους με τα ασφαλιστικά μέτρα των άρθρων 681 επ. ΚΠολΔ (ΕΕμπΔ 1987 σελ. 219 επ.). **Τριανταφυλλίδης,** Η προσωρινή δικαστική προστασία στις τραπεζικές συμβάσεις (ΔΕΕ 2014 σελ. 312 επ.). **Τσαμπάζη,** Οι πρόσφατες τροποποιήσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (De lege lata και De lege ferenda). Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων (ΕπΕπετΑρμ 2018 σελ. 151 επ.). **Τσικρικάς,** Η επίδραση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στη διαμόρφωση της προσωρινής δικαστικής προστασίας στην ευρωπαϊκή πολιτική δίκη (Δ. 2001 σελ. 65 επ.). **Φασούλας**, Απάτη στο δικαστήριο με εικονικές δίκες΄προσυνεννοημένη και συμπαικτική αποδοχή της αγωγής και αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων (ΑρχΝομ 2000 σελ. 10 επ.). **Φλώρου**, Η δυνατότητα χορήγησης προσωρινής προστασίας επί μελλοντικών απαιτήσεων (Αποτίμηση του άρθρου 682 ΚΠολΔ μετά το ν. 4335/2015) (ΕΠολΔ 2018 σελ. 21 επ.). **Χατζηαποστόλου**, Ζητήματα από τη μη σύμπραξη γραμματέα στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Επιστολή ΝοΒ 28 σελ. 1857 επ.). **Χατζηιωάννου**, Το περιεχόμενο των ασφαλιστικών μέτρων επί διακοπής διαρκών ενοχών και διατάραξης διαρκών εννόμων σχέσεων (ΕΠολΔ 2011 σελ. 26 επ.). **Χατζημιχαήλ,** Η φύση της προβλεπόμενης στο άρθρο 29 του Ν. 3190/1955 διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων (ΔΕΕ 2005 σελ. 567 επ.).**Χριστοδούλου,** Διορισμός προσωρινού διαχειριστή λόγω επικείμενου κινδύνου από την παράβαση των καθηκόντων του υφισταμένου (Γνμδ ΔΕΕ 2009 σελ. 278 επ.). **Χρυσανθάκης**, Η ενιαία πρόσληψη των διοικητικών διαφορών. Στην αναζήτηση του θεωρητικού θεμελίου των κανόνων εκδίκασης των διοικητικών διαφορών: το παράδειγμα της προσωρινής δικαστικής προστασίας (Δ. 2006 σελ. 696 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Κατά την κρατούσα γνώμη, η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων είναι κατηγορία της διαγνωστικής δίκης και όχι ειδική διαδικασία (**Οικονομόπουλος**, ΣχεδΠολΔ τ. V σελ. 236).

Βλ. όμως **Γεωργίου,** Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων **:** Είναι ειδική διαδικασία ή κατηγορία της διαγνωστικής δίκης (έκθεση των συναφών απόψεων) **;** Ι. Ποιες είναι οι εντεύθεν έννομες συνέπειες; ΙΙ. Εφαρμόζονται οι ΚΠολΔ 223 και 224; ΙΙΙ. Η δική μας γνώμη, Ενημερωτικό Σημείωμα της ΜΠρΑθ 6780/2001 σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2015) σελ. 137 επ.

[2]*Επείγουσα περίπτωση* είναι η ανάγκη να ενεργοποιηθεί προσωρινώς η έννομη σχέση (η έννομη συνέπεια) που αποτελεί την κύρια διαφορά΄ επείγουσα περίπτωση νοείται μόνον όταν ζητείται η προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως και η προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως (ΠΠρΘεσ 2116/2004 Αρμ. 2004/1189).

Δεν διατάσσεται ασφαλιστικό μέτρο, όταν η υπάρχουσα κατάσταση έχει διαρκέσει πολύ χρόνο (ΕφΘεσ 1284/2008 Αρμ. 2009/250. Αμφίβολης ορθότητας).

Δεν συντρέχει επείγουσα περίπτωση, εάν η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ασκήθηκε με καθυστέρηση τεσσάρων ετών (*ΜΠρΡόδου 133/2005 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.* Αμφίβολης ορθότητας).

Αντιθέτως (ορθώς) : Όταν η προσβολή της ασφαλιστέας αξιώσεως είναι διαρκής, θα είναι αντιστοίχως διαρκής και η επείγουσα περίπτωση για παύση της προσβολής (ΜΠρΠατρ 2239/2010 ΕφΑΔ 2011/167 πάγια νμλγ).

Ο κίνδυνος ερίδων και διαπληκτισμών των διαδίκων δεν δημιουργεί επείγουσα περίπτωση (ΜΠρΠειρ 45/2017 Ελλ-Δνη 58/1506, με Ενημερωτικό Σημείωμα *Γεωργίου*).

[3] *Επικείμενος κίνδυνος* στοιχειοθετείται όταν το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων πιθανολογεί πως ο οφειλέτης/καθ' ου επιχειρεί να αποξενωθεί από την κατασχετή περιουσία του, προκειμένου να είναι αδύνατη η επίσπευση εναντίον του αναγκαστικής εκτελέσεως, όταν κάποτε ο αιτών/δανειστής αποκτήσει εκτελεστό τίτλο, (δηλαδή τελεσίδικη καταψηφιστική απόφαση), επί της οικείας διαγνωστικής δίκης (ΠΠρΘεσ 2116/2004 Αρμ. 2004/1189).

Πιθανή στο μέλλον ελάττωση της περιουσιακής καταστάσεως του οφειλέτη δεν συνιστά επικείμενο κίνδυνο (ΠΠρΜυτιλ 75/2003 ΑρχΝομ 2003/696. ΜΠρΑθ 2967/2007 ΔΕΕ 2007/957).

Είναι αόριστη η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, εάν δεν αναφέρονται στο δικόγραφό της τα περιστατικά που συνιστούν είτε επικείμενο κίνδυνο είτε επείγουσα περίπτωση (ΑΠ 127/1973 ΝοΒ 21/889. ΜΠρΑθ 5731/2011 ΕφΑΔ 2011/328).

Η αφερεγγυότητα του οφειλέτη δεν αποτελεί επικείμενο κίνδυνο (ΜΠρΑθ 4705/2007 ΑρχΝομ 2008/487. ΜΠρΧαλκ 993/2006 Αρμ. 2007/1378).

[4] Επικείμενος κίνδυνος νοείται μόνον όταν η ασφαλιστέα αξίωση είναι χρηματική, οπότε και προσήκοντα ασφαλιστικά μέτρα είναι, η εγγυοδοσία, η προσημείωση υποθήκης και η συντηρητική κατάσχεση (ΜΠρΛαρ 67/1999 ΑρχΝομ 2000/546).

[5] Η αξίωση προσωρινής δικαστικής προστασίας είναι δημοσίου δικαίου, ως εκδήλωση συνταγματικού δικαιώματος κατά το άρθρο 20 § 1 του Συντάγματος (ΜΠρΑθ 9690/1978 Δ. 10/411, σύμφωνο Σχόλιο *Μπέη*).

Το ασφαλιστικό μέτρο είναι τελολογικό παρεπόμενο της κύριας δίκης (ΜΠρΑθ 8101/2011 ΕΕργΔ 2011/1078).

Βασικό εννοιολογικό γνώρισμα των ασφαλιστικών μέτρων είναι ότι συνδέονται τελολογικώς τόσο με την αντίστοιχη διαγνωστική δίκη, όσο και με την εριζόμενη ασφαλιστέα αξίωση που προστεύουν προσωρινώς (ΜΠρΧαλκ 1898/2007 ΑρχΝομ 2010/535 πάγια νμλγ).

Μόνο ο δικαιούχος της αξιώσεως νομιμοποιείται να ζητεί προσωρινή εξασφάλισή της (ΜΠρΤρικ 830/1999 Αρμ. 2000/74).

Απαιτείται να υφίσταται έννομο συμφέρον για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων΄ δεν διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα όταν η αξίωση είναι άλλοθεν εξασφαλισμένη (ΜΠρ Χαλκιδ 1387/2004 Αρμ. 2005/1627).

[6] *Διατήρηση* ενός δικαιώματος είναι η προσωρινή διαμόρφωση τοιαύτης καταστάσεως, ώστε να εμποδίζεται η αλλοίωση, εξαφάνιση ή καταστροφή του ενδίκου αντικειμένου΄ πρόκειται για τις περιπτώσεις, στις οποίες δικαιολογούνται τα ασφαλιστικά μέτρα της δικαστικής μεσεγγυήσεως, της σφραγίσεως και της απογραφής (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 682 § 7 σελ. 39).

[7] Η ασφαλιστέα αξίωση απαιτείται να είναι βάσιμη κατά τον νόμο (ΟλομΕλεγκΣυνεδρ Αρμ. 53/1992. ΜΠρΧαλκ 993/2006 Αρμ. 2007/1378 πάγια νμλγ).

[7] *Προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως* είναι η προσωρινή διαμόρφωση τοιούτων συνθηκών, ώστε να επιτραπεί η λειτουργία της εριζόμενης έννομης σχέσης (: της ασφαλιστέας αξιώσεως) μέχρις ότου κριθεί οριστικώς η αξίωση αυτή, στα πλαίσια της αντίστοιχης διαγνωστικής δίκης (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 682 § 8 σελ. 42-43).

[8] Βλ. την ερμηνεία υπό τις ΚΠολΔ 696 επ.

[9] Η ασφαλιστέα αξίωση απαιτείται να είναι γενημμένη, έστω και εάν τελεί υπό (αναβλητική) αίρεση, πάντως όμως να μην τελεί υπό αίρεση δικαίου (condicio iuris)΄ η μήπω γεννημένη αξίωση δεν είναι προστατευτέα ούτε και με ασφαλιστικά μέτρα (ΜΠρΘεσ 943/2004 Αρμ.

2005/1290), εκτός εάν πρόκειται για την περίπτωση της § 1 εδάφ. δ΄ ΚΠολΔ (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 682 § 10.3. σελ. 45).

Εάν η ασφαλιστέα απαίτηση ερείδεται σε δικαίωμα προσδοκίας (και όχι απλώς σε προσδοκία δικαιώματος, όπως λ.χ. από την αγορά λαχείου), η αξίωση αυτή προστατεύεται (και) προσωρινώς (ΜΠρΤρικ 830/1999 Αρμ. 2000/74. ΜΠρΧαλκίδας 105/1993 Αρμ. 1994/325).

Αξίωση υπό διαλυτική αίρεση, πριν από την πλήρωση της αιρέσεως είναι προστατευτέα και προσωρινώς΄ μετά την πλήρωση της αιρέσεως αυτής, το διαταχθέν ασφαλιστικό μέτρο είναι ανακλητέο΄ εάν ματαιωθεί η αίρεση, θα επέλθει προοδευτικώς αχρησία του διαταχθέντος ασφαλιστικού μέτρου (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2016 περιθ. αριθ. 21 σελ. 34).

[10] «*Ενεστώσα*» χαρακτηρίζεται η αξίωση, η οποία ισχύει, δηλαδή έχουν συντελεσθεί όλα ανεξαιρέτως τα κατά νόμο παραγωγικά γεγονότα αυτής (**Μητσόπουλος**, Η αναγνωριστική αγωγή 1947 § 7 Ι 9 σελ. 143).

«*Μέλλουσα*» είναι η αξίωση, της οποίας δεν έχουν συντελεσθεί οι παραγωγικές της προϋποθέσεις που απαιτούνται κατά τον νόμο. Μέλλουσα μπορεί να είναι η αξίωση όταν, *α)* μπορεί να εκπηγάσει στο μέλλον από ισχύουσα έννομη σχέση (λ.χ. από επικείμενη προσβολή του βασικού δικαιώματος), *β)* έχει δημιουργηθεί μεν, όμως δεν είναι ακόμη απαιτητή (λ.χ. αξίωση προς καταβολή μελλοντικών μισθωμάτων) και *γ)* μπορεί να εκπηγάσει από μη ισχύουσα εισέτι έννομη σχέση, η οποία όμως έχει από τούδε στοιχεία εξατομικεύσεώς της, ικανά να της προσδώσουν αναμφισβήτητη ταυτότητα (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2016 περιθ. αριθ. 5-12 σελ. 27 επ.).

Προσωρινώς προστατευτέες πλέον είναι και οι αξιώσεις αυτές, αρκεί να είναι αφενός οριστός ο οφειλέτης και αφετέρου οριστό των περιεχόμενό τους (Αιτιολογική έκθεση ν. 2335/2015 § Β VI 1).

[11]Ασφαλιστικά μέτρα νομίμως ζητούνται και πριν από την έναρξη της αντίστοιχης διαγνωστικής δίκης (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, Πέμπτο Βιβλίο, Εισαγωγή § 1.3. σελ. 5). Νομίμως επίσης ζητούνται και κατά τη διάρκεια της κύριας δίκης, είτε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, στο οποίο εκκρεμεί η κύρια υπόθεση (ΚΠολΔ 684), είτε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου (ΚΠολΔ 683 § 1), είτε ενώπιον του Ειρηνοδικείου, ως δικαστηρίου της κύριας δίκης (ΚΠολΔ 683 § 2). Μετά τον τερματισμό της διαγνωστικής δίκης, δεν νοείται λήψη ασφαλιστικού μέτρου (**Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα 1985 Κεφ. Α΄ § 1 σελ. 10).

****

Άρθρο 683

(Αρμόδιο δικαστήριο για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων. Αναρμοδιότητα. Δωσιδικία. Δικαιοδοσία, διεθνής/εσωτερική)

1. Τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από τα μονομελή πρωτοδικεία. **2.** Εάν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από αυτά. **3.** Τα ειρηνοδικεία είναι αποκλειστικά αρμόδια για τη συναινετική εγγραφή ή άρση προσημείωσης υποθήκης. **4.** Τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο που βρίσκεται πλησιέστερα προς τον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεσθούν.

Άρθρο 684

Αν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής σε πολυμελές δικαστήριο, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το δικαστήριο αυτό.

Σχετικές διατάξεις : ΕισΝΚΠολΔ 39 και 52 αριθ. 18, όπως ήδη ισχύει μετά την κατάργηση, *α)* του άρθρου 22 αν.ν. 1539/1938, δυνάμει της § 7του ένατου άρθρου του άρθρου 1 ν. 4335/2015 και *β)* του ν. 2039/1939, δυνάμει του άρθρου 82 § $8^{α}$ ν. 4182/2013 «Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών κ.λπ.». ΚΠολΔ (1967) 727, 728. ΠολΔ 634 αριθ. 1, 635.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλαπάντας, Ζητήματα αρμοδιότητας των δικαστηρίων του Πειραιά σε ναυτικές υποθέσεις (αστικές και ποινικές) και συντηρητικής κατάσχεσης πλοίου (Ελλ-Δνη 2015 σελ. 363 επ.). **Αρβανιτάκης,** Η έννοια του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός επί σύνθετης αδικοπρακτικής συμπεριφοράς, κατά το άρθρο 5 σημ. 3 ΣυμΛουγκ/ΚανΒρ (ΕΠολΔ 2009 σελ. 472 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα πριν από την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως στην ημεδαπή κατά τον Κανονισμό 44/2001 (Αρμ. 58 [2004]/796). **Αρβανίτης**, Αρμοδιότης δι' αναστολήν ασφαλιστικών μέτρων λαμβανομένων βάσει διαταγής πληρωμής (Δ. 1 σελ. 733 επ.). **Βαρυμποπιώτης**, Έννοια «κυρίας υποθέσεως» κατ'άρθρο 728 (ήδη 684) ΚΠολΔ (ΕΕΝ 1970 σελ. 352 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 683 σελ. 43 επ. και υπό το άρθρο 684 σελ. 54 επ. **Βερνάρδος**, Πολιτική δικονομία (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ' Τμ. Α΄ Κεφ. Β΄ σελ. 403 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 683 σελ. 19 επ. και υπό το άρθρο 684 σελ. 19 επ. **Ο ίδιος,** Διεθνής δικαιοδοσία ελληνικών δικαστηρίων προς λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά τον ΕλλΚΠολΔ και την κοινοτική νομοθεσία, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΘεσσαλ 501/2015 (Ελλ-Δνη 2015 σελ. 1089 επ.). **Γιαννόπουλος**, Τα πολιτικά δικαστήρια είναι αρμόδια να διατάξουν ως ασφαλιστικό μέτρο την προσωρινή απαγόρευση της διακοπής της ηλεκτροδότησης λόγω μη καταβολής του ΕΕΤΗΔΕ (ΕΠολΔ 2012 σελ. 491 επ.). **Δεληκωστόπουλος,** Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον Κανονισμό 44/2001 (ΕΠολΔ 2011 σελ. 6 επ.). **Δεμερτζής,** Εισαγγελική αρμοδιότητα για κατεπείγοντα μέτρα υπερ ανηλίκου προτού να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα από το δικαστήριο (Δ. 2005 σελ. 1211 επ.). **Ηλιακόπουλος**, Το καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο για τη ρύθμιση της προσωρινής – και όχικ μόνο – επικοινωνίας γονέα με τέκνο (Ελλ-Δνη 1994 σελ. 1015 επ.). **Κασιμάτης**, Η αντικειμενική σώρευση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων που σκοπούν στην προστασία του κυρίου και νομέα ακινήτου από εκπομπές προερχόμενες από γειτονικό ακίνητο (ΧρονΙδΔικ 2003 σελ. 400 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 683 σελ. 1328 επ. και υπό το άρθρο 684 σελ. 1332 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 683 σελ. 166 επ. και υπό το άρθρο 684 σελ. 176 επ. **Μπαλογιάννη**, Έλλειψη υλικής αρμοδιότητας μονομελούς πρωτοδικείου να δικάσει αίτηση για ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 30 σελ. 449 επ.). **Μάτσος**, Σχετικά με τη δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων σε διοικητικές διαφορές ουσίας από τα πολιτικά δικαστήρια (Αρμ. 2008 σελ. 1598). **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα. 1983) υπό το άρθρο 683 σελ. 45 επ. και υπό το άρθρο 684 σελ. 53 επ. Ο ίδιος, Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) § 4 Ι 2,3 σελ. 262 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (Έκδ. 1987) Κεφ. 4ο σελ. 23 επ.). **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 246 σελ. 898 επ.). **Σταματόπουλος**, Ασφαλιστικά μέτρα από το δικαστήριο της κύριας δίκης (Δ. 23 σελ. 256 επ.). **Ο ίδιος,** Δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων για προσωρινή προστασία επί διοικητικών διαφορών που ανήκουν στην δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων τήρηση προδικασίας και αποδεικτική διαδικασία

στα ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 1996 σελ. 273 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του ΚΠολΔ (κατ' άρθρον) τ. ΙΙ (έκδ. 1979) υπό το άρθρο 683 σελ. 832-833 και υπό το άρθρο 684 σελ. 833. **Ταμαμίδης**, Θέματα ερμηνείας και εφαρμογής των ρυθμίσεων της Συμβάσεως των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων στην περίπτωση των ασφαλιστικών μέτρων (Αρμ. 49 σελ. 107 επ.). **Τριανταφυλλίδης**, Τα ασφαλιστικά μέτρα στις διεθνείς ιδιωτικές διαφορές (έκδ. 2008). **Ο ίδιος,** Τα ασφαλιστικά μέτρα υπό τον Κανονισμό (ΕΚ) 1215/2012 (Αρμ. 2015 σελ. 1829 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 3 σελ. 13 επ. **Χαμηλοθώρης**, Τα ασφαλιστικά μέτρα υπό το πρίσμα των Κοινοτικών Κανονισμών 44/2001 (Διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις) και 805/2004 (Ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος για μη αμφισβητούμενες υποθέσεις). Διεθνής δικαιοδοσία και διασυνοριακή εκτέλεση αποφάσεων σε υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων σύμφωνα με τον ΚΠολΔ για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και όταν το αντικείμενό της βρίσκεται στην αλλοδαπή (ΕφΑΔ 2008 σελ. 150 επ.). **Χριστοφορίδης**, Ασφαλιστικά μέτρα μετά λήξιν μισθώσεως κατά μισθωτού-αρμοδιότης (ΝοΒ 22 σελ. 289 επ.). **Ψαρράκης**, Η καθ' ύλην αρμοδιότης και έτερα τινα εις τα ασφαλιστικά μέτρα (Ελλ-Δνη 10 σελ. 198 επ., ΝοΒ 17 σελ. 474 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Α. Επί του άρθρου 683

1. Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων εφαρμόζεται και το άρθρο 46 εδάφ. α΄ ΚΠολΔ΄ συνεπώς, αίτηση ασφαλιστικών μέτρων η οποία κατατέθηκε ενώπιον δικαστηρίου αναρμοδίου καθ΄ ύλην ή τόπο, παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο΄ δεν απορρίπτεται ως απαράδεκτη (ΜΠρΘεσ 28363/2002 ΑρχΝομ 2005/686).

Αντιθέτως : ΠΠρΛαρ 114/1996 Δ. 1997/369.

[2] Παρέκταση της κατά τόπο αρμοδιότητας είναι δυνατή και επί ασφαλιστικών μέτρων (ΠΠρΑθ 4519/2004 ΕΕμπΔ 2005/41).

[3]Ως προς το ζήτημα της *διεθνούς δικαιοδοσίας* των ελληνικών δικαστηρίων για λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά τον ΚΠολΔ και την Κοινοτική Νομοθεσία, βλ. αναλυτικώς : **Γεωργίου**, Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΘεσ 501/2015 στην Ελλ-Δνη 2015, σελ. 1089 επ. Τη σχετική νομολογία, βλ. σε : *Γεωργίου*, Ασφαλιστικά μέτρα 2015 σελ. 103 επ.

Εάν η κύρια διαφορά χαρακτηρίζεται ως ιδιωτικού δικαίου, τα ασφαλιστικά μέτρα λαμβάνονται επίσης από τα πολιτικά δικαστήρια (ΟλομΣτΕ 2862/1985 Δ. 16/604. ΜΠρΜεσολ 98/2003 ΝοΒ 2003/1063. ΜΠρΛαρ 426/2000 ΝοΒ 2000/986. ΜΠρΧανίων 754/1996 Ελλ-Δνη 29/246. ΜΠρΑθ 3991/1994 Δ. 28/8. ΜΠρΑθ 53114/1985 Δ. 16/68. ΜΠρΑθ 3837/1978 Ελλ-Δνη 19/662) και συνεπώς τα τελευταία δεν δικαιοδοτούν να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα για διαφορές που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία τους (ΑΠ 606/1969 ΝοΒ 1970/416. ΜΠρΑθ 3991/1994 Δ. 1997/8, με παρατηρήσεις *Σταματόπουλου).*

Τα ασφαλιστικά μέτρα στις διοικητικές διαφορές ουσίας, εξακολουθούν να λαμβάνονται από τα πολιτικά δικαστήρια (ΜΠρΜεσολ 34/1999 Ελλ-Δνη 41/541, με Ενημερωτικό Σημείωμα Βαλμαντώνη).

Αντιθέτως : ΜΠρΑθ 3991/1994 Δ. 28/8.

[4]Η κατά τόπο αρμοδιότητα για τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου ρυθμίζεται κατά κανόνα από τις γενικές διατάξεις των άρθρων 22 επ. ΚΠολΔ (ΠΠρΑθ 4519/2004 ΕΕμπΔ 2005/41. ΜΠρΘεσ 27021/1998 Αρμ. 53/417).

[5]Κατ' εξαίρεση, *α)* τα ειρηνοδικεία έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα να εκδικάσουν σε πρώτο βαθμό αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων νομής/κατοχής (ΚΠολΔ 733) και *β)* το πολυμελές δικαστήριο της κύριας δίκης είναι αρμόδιο να εκδικάσει αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων, όταν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής σε αυτό (ΚΠολΔ 684) (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 682 § ΙΙ 1 σελ. 24-25).

[5] Η καθ' ύλην αρμοδιότητα του δικαστηρίου για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων στοιχειοθετείται νόμω, εάν τούτο είναι αρμόδιο να εκδικάσει την κύρια διαφορά (ΠΠρΘεσ 32604/1999 Αρμ. 2000/927, με Σημείωση Σ.Τ.-Γ.).

[6]Τα ειρηνοδικεία καθίστανται αποκλειστικώς αρμόδια για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, όταν υφίσταται αρμοδιότητά τους να εκδικάσουν την αντίστοιχη κύρια υπόθεση, είτε συνήθης (λόγω ποσού – ΚΠολΔ 14 § 1, είτε εξαιρετική (ανεξαρτήτως ποσού – ΚΠολΔ 15) (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 682 § ΙΙ 1 σελ. 24).

[7] Είναι επιτρεπτή η εγγραφή προσημειώσεως σε ακίνητο τρίτου, εάν αυτός παρέμβει στη δίκη και συναινέσει προς τούτο (ΑΠ 410/2005 Ελλ-Δνη 47/1682).

Βλ. όμως : **Γεωργίου**, Ενημερωτικό Σημείωμα, υπό την ΜΠρΑθ 3601/2008 σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι 2015 σελ. 458).

[8]Ως «*τόπος εκτελέσεως*» της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων, νοείται αποκλειστικώς εκείνος της αναγκαστικής εκτελέσεως και όχι εκείνος της τυχόν εκούσιας συμμορφώσεως του καθ' ου στο διατακτικό της αποφάσεως αυτής΄ επί αιτήσεως συντηρητικής κατασχέσεως ακινήτου ή προσημειώσεως υποθήκης, αρμόδιο (κατά τόπο) δικαστήριο είναι το εδρεύον στην περιφέρεια όπου πρόκειται να συντελεσθεί η κατάσχεσή ή να εγγραφεί η προσημείωση (ΜΠρΠειρ 3775/2007 ΕφΑΔ 2008/976).

Αντιθέτως **:** ΜΠρΤρικ 578/2002 Δ. 33/1140, με παρατηρήσεις *Μπαλογιάννη* και *Μπέη*.

Β. Επί του άρθρου 684

[1]Ως «*κύρια υπόθεση*» νοείται η υπό δίκη ασφαλιστέα αξίωση, το απαραίτητο κατά νόμο προδικαστικό (προκριματικό) ζήτημα, καθώς και το ζήτημα που τυχόν ετέθη ενώπιον του δικαστηρίου της κύριας δίκης με την υποβολή γνήσιας ενστάσεως (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 684 § § 1.4. και 1.5. σελ. 56).

Αντιθέτως : ΕφΑθ 6589/1993 Ελλ-Δνη 25/181.

[2] Η «*εκκρεμότητα*» της ΚΠολΔ 684 δεν ταυτίζεται με την εκκρεμοδικία των ΚΠολΔ 221 και 222΄ νοείται αντιθέτως το διαδικαστικό στάδιο το οποίο υφίσταται, από την κατάθεση του δικογράφου μέχρι την έκδοση αποφάσεως επ' αυτού (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 684 § 3 σελ. 30).

[3] Η αρμοδιότητα του δικαστηρίου της κύριας δίκης βαίνει παραλλήλως προς τη γενική αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου΄ ο αιτών δικαιούται να εισαγάγει την αίτηση σε όποιο από τα ανωτέρω δικαστήρια επιθυμεί, ασκώντας το δικαίωμα επιλογής που του παρέχει η ΚΠολΔ 41) (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 684 § 2 σελ. 30).

[4] Το πολυμελές πρωτοδικείο, ως δικαστήριο της κύριας δίκης, δικάζει παραδεκτώς αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, μόνο κατά τη συζήτηση της κύριας υποθέσεως (ΚΠολΔ 686 § 5 εδάφ. β΄) (ΜΠρΑθ 2090/2004 ΝοΒ 2005/523). Τούτο κατά μείζονα λόγο ισχύει και όταν η κύρια υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Εφετείου (ΕφΑθ 1499/2007 ΕφΑΔ 2008/232).

****

Άρθρο 685

(Διαιτησία στα ασφαλιστικά μέτρα)

Δεν ισχύει συμφωνία διαιτησίας σε υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα**.**

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ (1967) 729.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 685 σελ. 59. **Βασιλακάκης,** Υποκειμενικά όρια ισχύος της συμφωνίας διαιτησίας και άρση της αυτοτέλειας νομικού προσώπου (ΕΠολΔ 2010 σελ. 24 επ.). **Γραμματικάκη-Αλεξίου,** Ασφαλιστικά μέτρα κατ' αλλοδαπού όταν υπάρχει διαιτητική ρήτρα (Αρμ. 1977 σελ. 654 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 685 σελ. 32 επ. **Καϊσης**, Τα ασφαλιστικά μέτρ κατά το άρθρο 24 της Σύμβασης των Βρυξελλών, σε : Liber amicorum Κεραμέως (έκδ. 2000) σελ. 279 επ. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 685 σελ. 1334 επ.**Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 685 σελ. 176 επ. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 685 σελ. 61. **Νίκας,** Κύρος της διαιτητικής συμφωνίας που αποκλείει τη δικαιοδοσία των κρατικών δικαστηρίων να διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα. Χρόνος ενάρξεως διαιτητικής διαδικασίας (Αρμ. 2010 σελ. 177 επ.). **Σταματόπουλος**, Άσκηση κύριας αγωγής στη διαιτησία μετά την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης (Γνμδ. ΕΠολΔ 2009 σελ. 605 επ.). **Ο ίδιος,** Το νομοθετικό πλαίσιο της διαιτησίας στην Ελλάδα:ΚΠολΔ- Πρότυπος νόμος UNCITRAL αλληλεπιδράσεις (ΕΠολΔ 2008 σελ. 781 επ.). **Ταμαμίδης**, Θέματα ερμηνείας και εφαρμογής των ρυθμίσεων της Συμβάσεως των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων στην περίπτωση των ασφαλιστικών μέτρων (Αρμ. 1995 σελ. 108 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 3 (ΙΙΙ ε΄) σελ. 21 επ. **Φιλιώτης,** Διαιτησία και ασφαλιστικά μέτρα (ΕΠολΔ 2015 σελ. 12 επ.). **Ο ίδιος,** Σχέση πολιτειακών δικαστηρίων και διαιτησίας (ΕΠολΔ 2015 σελ. 506 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Από το συνδυασμό των ΚΠολΔ 264, 685 και 889 σαφώς συνάγεται ότι, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η κύρια υπόθεση έχει υπαχθεί συννόμως στη διαιτησία, διατηρείται η εξουσία (δικαιοδοσία) των πολιτικών δικαστηρίων, να διατάζουν/μεταρρυθμίζουν/ανακαλούν ασφαλιστικά μέτρα· η ίδια ρύθμιση ισχύει και όταν η κύρια υπόθεση έχει συννόμως υπαχθεί στην αλλοδαπή διαιτησία, διότι στην ΚΠολΔ 686 δεν γίνεται διάκριση μεταξύ αλλοδαπής διαιτησίας αφενός και ημεδαπής αφετέρου (ΜΠρΠειρ 2380/2003 ΕπΝαυτΔικ 2003/55).

[2] Η συμφωνία περί υπαγωγής των μελλοντικών να ανακύψουν διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων από συγκεκριμένη έννομη σχέση, δεν κωλύει την προσφυγή κάποιου από τους συμβαλλομένους στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, προκειμένου να εξασφαλίσει προσωρινώς αξίωσή του κατά του αντισυμβληθέντος (ΜΠρΑθ 3068/1971 σε **:** ΚΑΛΑΒΡΟ, Διαιτησία, έκδ. 1992, σελ. 263, ΑρχΝομ ΚΒ (1971)/425, Δ. 13/352 και 684).

[3] Εάν η κύρια διαφορά υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων και έχει παραπεμφθεί στη διαιτησία, η αιτούμενη –ως ασφαλιστικό μέτρο– προσωρινή επίδειξη εγγράφου θα διαταχθεί από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο, το οποίο αποκλειστικώς δικαιοδοτεί προς τούτο (ΜΠρΑθ 14918/1970 σε **:** ΚΑΛΑΒΡΟ, Διαιτησία, έκδ. 1992, σελ. 264 και στο ΝοΒ 19/491).

****

Άρθρο 686

(Εισαγωγή και εκδίκαση της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων΄ ανταίτηση΄ αντικείμενο της δίκης ασφαλιστικών μέτρων΄ εκκρεμοδικία΄ ένσταση΄επίσχεση΄ ερημοδικία΄ καταχρηστική άσκηση΄ κλήτευση΄ νομιμοποίηση΄ παρέμβαση΄πλαγιαστική άσκηση΄ προσεπίκληση΄ συζήτηση΄ συνεκδίκαση)

1. Η αίτηση (των ασφαλιστικών μέτρων) πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου. **2.** Η γραμματεία του δικαστηρίου υποβάλλει αμέσως την αίτηση στον δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή τον ειρηνοδίκη, ο οποίος ορίζει τόπο, ημέρα και ώρα για τη συζήτησή της και διατάζει την κλήση εκείνων κατά των οποίων απευθύνεται η αίτηση, ορίζει τον τρόπο κατά τον οποίο θα γνωστοποιηθεί σ' αυτούς η κλήση, καθώς και το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβήσει κατά την κρίση του μεταξύ της επίδοσης της κλήσης και της συζήτησης. **3.** Ως τόπος συζήτησης μπορεί να ορισθεί και η κατοικία του δικαστή που δικάζει την υπόθεση ή άλλος κατά την κρίση του κατάλληλος για την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης. Η συζήτηση μπορεί να ορισθεί και Κυριακή ή εορτή. **4.** Η γνωστοποίηση γίνεται με επίδοση εγγράφου που εκδίδεται από τη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο αναγράφεται ο τόπος, η ημέρα και η ώρα της συζήτησης ή με τηλεγραφική ή με τηλεφωνική πρόσκληση της γραμματείας του δικαστηρίου ή με ηλεκτρονικά μέσα με δαπάνες του αιτούντος. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης μπορεί συγχρόνως με την επίδοση της κλήσης να διατάξει και την επίδοση αντιγράφου της αίτησης. **5.** Κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις. Το πολυμελές πρωτοδικείο δικάζει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μόνον κατά την εκδίκαση της κύριας υπόθεσης. **6**. Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο πολυμελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο η πρόσθετη παρέμβαση και η ανταίτηση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά[1].

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ (1967) 730.

[1] Η § 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 23 ν. 4509/2017 (ΦΕΚ Α01/22.12.2017)

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποστολόπουλος, Ο πρόεδρος πρωτοδικών (έκδ. 1966) §16 σελ. 17 επ. **Γεωργιάδης Απ.,** Κύρια παρέμβαση στα ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 1983 σελ. 53 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 686 σελ. 60 επ. **Βερνάρδος**, Πολιτική δικονομία κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ' Τμ. 1ον Κεφ. Δ΄ σελ. 407 επ. **Ο ίδιος,** Το προσωρινόν δεδικασμένον (Δ. 5 § Β σελ. 268 επ.). **Βλάσσης**, Η εκκρεμοδικία κατά τον ΚΠολΔ (Δ. 8 § 2 σελ. 231 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 686 σελ. 34 επ. **Ο ίδιος**, Η ικανότητα προς το δικολογείν και το πρόβλημα της ικανότητας προς το δικολογείν στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΜεσολ 8/2016 (Ελλ-Δνη 57 σελ. 50 επ.). **Ο ίδιος**, Προσεπίκληση· η νομική φύση της και η λειτουργία της στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, σε **:** Γεωργίου, «Ασφαλιστικά μέτρα» τ. Ι (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2015), σελ. 758 επ. «Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι – Θεωρία/Νομολογία» (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2004) σελ. 459 επ. και στην Ελλ-Δνη 37 σελ. 975 επ. **Ο ίδιος**, Η ανταίτηση ασφαλιστικών μέτρων υπό την ισχύ του άρθρου 23 ν. 4509/2017 : είναι πάντοτε επιτρεπτή δικονομικώς η προφορική άσκηση αυτής ; γνήσια και μη γνήσια ανταίτηση (Ελλ-Δνη 60/2019 σελ. 359 επ.). **Ο ίδιος**, Προσβολή της νομής πράγματος΄ το αντικείμενο της κύριας δίκης και εκείνης των ασφαλιστικών μέτρων, Ενημερωτικό Σημείωμα της ΕιρΆνδρ 1/2002 σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2015) σελ. 119 επ. **Ο ίδιος**, Η έννοια του όρου «συνοπτικώς» της ΚΠολΔ 688 § 1 και οι εξ αυτού συνέπειες, έννομες και μη, Ενημερωτικό Σημείωμα της ΜΠρΑθ σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2015) σελ. 124 επ. **Ο ίδιος,** Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων **:** Είναι ειδική διαδικασία ή κατηγορία της διαγνωστικής δίκης (έκθεση των συναφών απόψεων) **; Ι.** Ποιες είναι οι εντεύθεν έννομες συνέπειες **; ΙΙ.** Εφαρμόζονται οι ΚΠολΔ 223 και 224; ΙΙΙ. Η δική μας γνώμη, Ενημερωτικό Σημείωμα της ΜΠρΑθ 6780/2001 σε **:** Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2015) σελ. 137 επ. **Ο ίδιος**, Έννομες συνέπειες της παρεμβάσεως, Ενημερωτικό Σημείωμα της ΠΠρΑθ704/2002 σε **:** Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2015) σελ. 150 επ. **Δεμερτζής**, Τύχη αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων σε περίπτωση αοριστίας του σχετικού δικογράφου (Δ. 2006 σελ. 390 επ.). **Ηλιακόπουλος**, Ερημοδικία στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 19 σελ. 100 επ.). **Ο ίδιος,** Παρέμβαση στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 18 σελ. 345 επ.). **Θεοδωράκης**, Άσκηση ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και όρια διατακτικού της απόφασης αυτών (Δ. 1977 σελ. 551 επ.). **Καλαβρός**, Μεταβολή του αιτήματος στη δίκη ασφαλιστικών μέτρων, επέκταση του αιτούμενου ασφαλιστικού μέτρου. Αοριστία της νομικής βάσης της αίτησης για λήψη ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1985 σελ. 865 επ.). **Καμενόπουλος**, Τινά περί της κυρίας παρεμβάσεως κατά την διαδικασίαν των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1984 σελ. 49 επ.). **Κασιμάτης,** Η αντικειμενική σώρευση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων που σκοπούν στην προστασία του κυρίου και νομέα ακινήτου από εκπομπές προερχόμενες από γειτονικό ακίνητο (ΧρονΙδΔικ 2003 σελ. 400 επ.). **Κατράς**, Η ανταίτηση στα ασφαλιστικά μέτρα, Σημείωση υπό την ΜΠρΑμαλ 40/2016 (Ελλ-Δνη 57 σελ. 1444 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 686 σελ. 1335 επ. **Ο ίδιος,** Ζητήματα ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΝοΒ 63/2015 σελ. 1431 επ.). **Ο ίδιος,** Η άσκηση ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, μετά τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 (Αρμ. 2017 σελ. 533 επ.). **Μακρίδου**, Η επανάληψη της συζητήσεως κατ' άρθ. 254 ΚΠολΔ (Ελλ-Δνη 46/2005 σελ. 1305 επ.). **Η ίδια** (Σχόλιο Αρμ. 1986 σελ. 1087 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 686 σελ. 177 επ. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 686 σελ. 61 επ. και σελ. 75 επ. **Ο ίδιος**, Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) § 4 Ι,2 σελ. 263 επ. και Ι,4 σελ. 266 επ. **Ο ίδιος,** Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προς το δικαστήριο της κύριας δίκης μετά την απόρριψη της αρχικής (Γνμδ Δ. 35 σελ. 1112 επ.). **Ο ίδιος**, Παραδεκτό νέας αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων μετά την απόρριψη της αρχικής για έλλειψη κατεπείγοντος (Δ. 1991 σελ. 727 επ.). **Ο ίδιος**, Αναστολή της εκδίκασης της τακτικής αγωγής ώσπου να εκδοθεί απόφαση σε εκκρεμή αίτηση ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2009 σελ. 254 επ.). **Ο ίδιος**, Ασφαλιστικά μέτρα δίχως συμπαράσταση δικηγόρων (Δ. 2009 σελ. 256 επ.). **Ο ίδιος,** Ανυποστήρικτος αίτησις μεταρρυθμίσεως αποφάσεως περί ασφαλιστικών μέτρων (Δ.1 σελ. 57 επ.). **Ο ίδιος,** Υποβολή

αίτησης ασφαλιστικών μέτρων΄ δεν δημιουργεί εκκρεμοδικία (Δ. 1 σελ. 530 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (έκδ. 1987) Κεφ. Ε΄ § 6 σελ. 31 επ, Κεφ. ΣΤ § 2δ σελ 35 επ. και 2ε σελ. 36 επ. **Νίκας**, Υποκατάσταση του προβλεπομένου από το ουσιαστικό δίκαιο τύπου, μέσω των πρακτικών δικαστικού συμβιβασμού, σε δίκη ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 42/2001 σελ. 583 επ.). **Ο ίδιος**, Η ένσταση εκκρεμοδικίας στην πολιτική δίκη (έκδ. 1991) § 3 Ι Β 1 σελ. 103 επ. **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 248 σελ. 902 επ. **Οικονομόπουλος Τ.,** Εγχειρίδιον πολιτικής δικονομίας τ. ΙΙα΄ Βιβλίον Ε΄ Κεφ. Α΄ σελ. 292 επ. **Ορφανίδης,** Η ρύθμιση του άρθρου 94 ΚΠολΔ μετά την τροποποίηση που επέφερε ο ν. 4335/2015 (ΕΠολΔ 2016 σελ. 11 επ.). **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (1982) § 561 σελ. 1793 επ. και § 562 σελ. 1794 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ § 4 σελ. σελ. 24. **Τζουνάκου,** Υποχρεωτική η παράσταση δικηγόρου στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων μετά το ν. 4335/2015 **;** (ΝοΒ 2017 σελ. 1001 επ.). **Φασούλας,** Ασφαλιστικά μέτρα - Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων από παροχή ανεξάρτητης εργασίας (ανεξαρτήτων υπηρεσιών **:** άρθρο 728 §1 περίπτωση γ΄ΚΠολΔικ) - Ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων μετά την έκδοση προδικαστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου που διέταξε αποδείξεις (άρθρο 697 ΚΠολΔικ) - Το ορισμένο του λόγου ανάκλησης και το απαράδεκτο αυτού (Γνμδ ΑρχΝομ 1998 σελ. 465 επ.). **Φούρκας,** Η εφαρμογή του άρθ. 94 ΚΠολΔ μετά τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 (πότε επιτρέπεται η αυτοπρόσωπη παράσταση διαδίκου προς επιχείρηση διαδικαστικών πράξεων στην πολιτική δίκη) (ΕΠολΔ 2016 σελ. 172 επ.). **Ψωμάς**, Η αοριστία της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 27 σελ. 645 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, μετά την απορριπτική απόφαση, επιτρέπεται μόνον στον βαθμό που επιτρέπεται στον καθ' ου η υποβολή ανακλητικής αιτήσεως΄ απαιτείται η συνδρομή νέων πραγματικών περιστατικών (ΠΠρΘεσ 2116/2004 Αρμ. 2004/189 με Σημείωση *Π.Σ.Α*. ΜΠρΠειρ 2002/2007 Δ. 2008/164 με Σημείωση *Κ.Ε.Μ*.).

[2]Κατά τη συζήτηση των ασφαλιστικών μέτρων, επιτρέπεται η υποβολή **ανταιτήσεως** (ΜΠρΑγρ 500/2001 ΑρχΝομ 2002/477, με Σημείωση *Νικολαΐδη*) από τον καθ' ου (ΜΠρΑργ 500/2001 ΑρχΝομ 2002/476)΄ η ανταίτηση είναι επιτρεπτή έστω και εάν αφορά δικαίωμα διαφορετικό από εκείνο της κύριας αιτήσεως, ασκείται δε και προφορικώς στο ακροατήριο χωρίς προδικασία (ΑΠ 1284/2003 Ελλ-Δνη 2004/477).

[3] Ανταίτηση ασφαλιστικών μέτρων΄ διάκριση μεταξύ γνήσιας και μη γνήσιας ανταιτήσεως (Βλ. **Γεωργίου**, Η ανταίτηση ασφαλιστικών μέτρων υπό την ισχύ του άρθρου 23 ν. 4509/2017 **:** είναι πάντοτε επιτρεπτή δικονομικώς η προφορική άσκηση αυτής **;** (Ελλ-Δνη 60/2019 σελ. 359 επ.).

[4]**Αντικείμενο της δίκης** των ασφαλιστικών μέτρων είναι το διαπλαστικό δικαίωμα του αιτούντος για προσωρινή δικαστική προστασία κάποιας αξιώσεώς του (ΕφΑθ 5371/2006 Ελλ-Δνη 2007/537).

[5]Με την κατάθεση της αιτήσεως των ασφαλιστικών μέτρων δημιουργείται **εκκρεμοδικία** (ΜΠρΑμαλ 514/2010 ΕφΑΔ 2011/94, με Σημείωση *Ηλιακόπουλου*).

[6]Η ένσταση **επισχέσεως** είναι αλυσιτελής στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων (ΠΠρΑθ 2858/2002 ΑρχΝομ 2003/496).

Το διαπλαστικό δικαίωμα προς παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας δεν προσβάλλεται, **ως ασκούμενο καταχρηστικώς**, ούτε κατά την ΑΚ 281 ούτε κατά την ΚΠολΔ 116 (ΕιρΑνδρ 13/2007 ΑρχΝομ 2009/574).

[7] **Ερημοδικία** διαδίκων στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων (βλ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 686 § 14 σελ. 44 επ.).

[8]Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων δεν συνιστά **όχληση** του καθ' ου (ΑΠ 1236/2008 Ελλ-Δνη 2008/1442) και συνεπώς κατά την επικρατούσα στη νομολογία γνώμη δεν διακόπτει την **παραγραφή** της ασφαλιστέας αξιώσεως (ΑΠ 1312/2003 Ελλ-Δνη 46/158).

[9] **Πλαγιαστική** άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΠατρ 1852/2010 ΕφΑΔ 2011/334, με Παρατηρήσεις *Ηλιακόπουλου*).

[10]**Προσεπίκληση** μπορεί παραδεκτώς να ασκηθεί και στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΛαρ 1520/1999 ΝοΒ 2000/74).

Στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων εγκύρως προσεπικαλείται και **ο δικονομικός εγγυητής** (ΜΠρΠειρ 793/2004 ΝοΒ 2004/1256).

Βλ. όμως, **Γεωργίου**, Προσεπίκληση΄ η νομική φύση της και η λειτουργία της στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα 2015 σελ. 758 επ και ιδίως § III 2.3. σελ. 783 επ.

[11] Ο αρμόδιος κατά την ΚΠολΔ 686 § 2 δικαστής κρίνει με επισημείωσή του, εάν η συζήτηση της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων θα διεξαχθει με κλήτευση ή χωρίς κλήτευση του αντιδίκου΄ το δικαστήριο όμως έχει την εξουσία, κατά την εκδίκαση της αιτήσεως, να αποφασίσει διαφορετικά (ΑΠ 1354/2006 Ελλ-Δνη 2009/1352).

[12]Η ΚΠολΔ 226 § 4 δεν εφαρμόζεται στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΘεσ 1948/1997 Αρμ. 52/211).

Η ΚΠολΔ 249 δεν εφαρμόζεται στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΚατ 1295/2003 Αρμ. 2004/1263).

Βλ. όμως : ΑΠ 896/2008 ΕΠολΔ 2008/722, με Σημείωμα *Μπαμπινιώτη*.

Η ΚΠολΔ 246 εφαρμόζεται και στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΕφΝαυπλ 252/2007 ΕΠολΔ 2008/253, με Σημείωμα *Αρβανιτάκη*.

[13] Το Εφετείο δικάζει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μόνον κατά την εκδίκαση της κύριας υποθέσεως(ΕφΑθ 1499/2007 ΕφΑΔ 2008/232).

[14]**Παρέμβαση** (κύρια και πρόσθετη) είναι επιτρεπτή και στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΑθ 276/2001 ΝοΒ 2001/1332).

[15] Η εξαίρεση του τρόπου ασκήσεως της πρόσθετης παρεμβάσεως αναφέρεται μόνον στην ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων διαδικασία΄ εάν επομένως η παρέμβαση αυτή ασκηθεί προφορικώς ενώπιον του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου, απορρίπτεται ως απαράδεκτη για έλλειψη προδικασίας (ΠΠρΜυτιλ 129/2002 ΑρχΝομ 2003/529, με Σημείωση *Νικολαΐδη*).

****

Άρθρο 687

(Συζήτηση της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων χωρίς κλήτευση του καθ' ου)

1. Σε εξαιρετικά κατεπείγουσες περιπτώσεις ή όταν επίκειται άμεσος κίνδυνος, το δικαστήριο μπορεί να συζητήσει την αίτηση χωρίς να κλητεύσει εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται. **2.** Αν ο αιτών και εκείνοι κατά των οποίων απευθύνεται η αίτηση εμφανισθούν εκούσια ενώπιον του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδίκη, η αίτηση συζητείται αμέσως.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 691[Α] § 2, 696 § 1. ΚΠολΔ (1967) 731.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρβανιτάκης, Η ερημοδικία στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Αρμ. 45 σελ. 65 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 687 σελ. 74 επ. **Βερβεσός**, Η ερημοδικία εν ταις ειδικαίς διαδικασίαις (Δ. 5 § ΙΙ ΣΤ σελ. 556 επ.). **Ο ίδιος,** Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2 § ΙΙ ΣΤ σελ. 546 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 686 σελ. 48 επ. **Ηλιακόπουλος**, Ερημοδικία στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 19 σελ. 100 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό

το άρθρο 686 σελ. 1341 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 686 σελ. 182-183. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 686 σελ. 78 επ. **Ο ίδιος**, Ερημοδικία διαδίκου στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 3 σελ. 227 επ., Συμβολές στην ερμηνεία του δικονομικού δικαίου τ. ΙΙ σελ. 699 επ. **Ο ίδιος**, Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) Κεφ. Β΄ § 4 Ι 7 σελ. 271 επ. **Νικόπουλος**, Αι γενικαί περί ασφαλιστικών μέτρων διατάξεις του ΚΠολΔ υπό το φως των πορισμάτων της νομολογίας των δύο πρώτων ετών από της εφαρμογής αυτού (Δ. 2 § V Β σελ. 208 επ.). **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) 248 σελ. 903 επ.). **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙ (έκδ. 1982) § 571 ΙΙΙ σελ. 1805 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ § 11 σελ. 50 επ.

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Κατά την έννοια της ΚΠολΔ 687, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να συζητηθεί και χωρίς κλήτευση του αντιδίκου, εκτός από ορισμένες όμως περιπτώσεις, (όπως επί αιτήσεως προσωρινής επιδικάσεως ή αντικαταστάσεως του διαταχθέντος ασφαλιστικού μέτρου με εγγυοδοσίας), κατά τις οποίες η φύση των υποθέσεων δεν δικαιολογεί – κατά κανόνα – την παράλειψη της κλητεύσεώς του (ΑΠ 1354//2006 Ελλ-Δνη 2009/1352).

[2] Ο αρμόδιος κατά την ΚΠολΔ 686 § 2 δικαστής κρίνει με επισημείωσή του, εάν η συζήτηση της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων θα διεξαχθει με κλήτευση ή χωρίς κλήτευση του αντιδίκου΄ το δικαστήριο όμως έχει την εξουσία, κατά την εκδίκαση της αιτήσεως, να αποφασίσει διαφορετικά (ΑΠ 1354/2006 Ελλ-Δνη 2009/1352).

****

Άρθρο 688

(Περιεχόμενο της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων)

1. Στην αίτηση με την οποία ζητείται να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να ορίζεται το μέτρο το οποίο ζητείται και να αναφέρονται συνοπτικά τα πραγματικά περιστατικά που πιθανολογούν το δικαίωμα για την εξασφάλιση ή διατήρηση του οποίου ζητείται το μέτρο ή για την κατάσταση της οποίας ζητείται η ρύθμιση με το μέτρο αυτό, καθώς και τον επικείμενο κίνδυνο ή την επείγουσα περίπτωση. Σε χρηματικές απαιτήσεις, πρέπει να αναφέρεται το οφειλόμενο ποσό ή η χρηματική αξία του αντικειμένου που οφείλεται. **2.** Στην αίτηση για μεταρρύθμιση ή ανάκληση ασφαλιστικού μέτρου πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η μεταρρύθμιση ή η ανάκλησή του.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 688. ΚΠολΔ (1967) 732.

I. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 688 σελ. 77 επ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 688 σελ. 51 επ. **Ο ίδιος,** Η έννοια του όρου «συνοπτικώς» της ΚΠολΔ 688 § 1 και οι εξ αυτού συνέπειες, έννομες και μη, Ενημερωτικό Σημείωμα της ΜΠρΑθ 7810/2003 σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2015) σελ. 124 επ. **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § § 13 επ. σ.σ. 131 επ.). **Κορφιάτης**, Προσωρινά μέτρα στρεφόμενα κατά επικαρπωτού και τοιαύτα κατά τρίτου (Ελλ-Δνη 1968 σελ. 3 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 688 σελ. 1342-1343. **Μακρής**, Αναβολή της δίκης σε ασφαλιστικά μέτρα (ΑρχΝομ 1989 σελ. 53 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 688 σελ. 183 επ. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 688 σελ. 82 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 4 (Ι) σελ. 24-25.

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

[1] Βλ. **Γεωργίου**, Η έννοια του όρου «*συνοπτικώς*» της ΚΠολΔ 688 § 1 και οι εξ αυτού συνέπειες έννομες και μη, σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι 2015, σελ. 164 επ.

[2] Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων δεν απορρίπτεται ως μη νόμιμη, εάν το ζητούμενο ασφαλιστικό μέτρο δεν είναι νόμιμο ή δεν ανταποκρίνεται στο ασφαλιστέο δικαίωμα΄ το δικαστήριο λαμβάνει τα ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία αρμόζουν σε κάθε περίπτωση και δεν έχει υποχρέωση να διατάξει το ζητούμενο από τον αιτούντα· ως προς την ευχέρεια αυτή του δικαστηρίου, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι το ζητούμενο ασφαλιστικό μέτρο θα πρέπει να είναι κατ' αρχήν νόμιμο σε σχέση με το δικαίωμα που αποσκοπεί να εξασφαλίσει, ενώ αντιθέτως, εάν αποκλείεται από την ίδια τη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος, τότε δεν υπάρχει ευχέρεια να διαταχθεί κάποιο άλλο ασφαλιστικό μέτρο, με κατάλληλη εκτίμηση της αιτήσεως, αλλά αυτή απορρίπτεται ως μη νόμιμη· ορθότερο όμως είναι να γίνει δεκτό, ότι εφ' όσον η κρινόμενη εκάστοτε αίτηση περιέχει όλα τα στοιχεία που θεμελιώνουν νόμω το ασφαλιστέο δικαίωμα και τον επικείμενο κίνδυνο ή την επείγουσα περίπτωση, τα οποία δικαιολογούν το συγκεκριμένο είδος της ζητούμενης δικαστικής προστασίας (πρβλ. την ΚΠολΔ 688 § 1), η αίτηση δεν είναι απορριπτέα ως μη νόμιμη, εάν το ζητούμενο ασφαλιστικό μέτρο ανήκει μεν στον αντίστοιχο κύκλο των ασφαλιστικών μέτρων, δεν ανταποκρίνεται όμως στο ασφαλιστέο δικαίωμα· στην περίπτωση αυτή θα πρέπει –με κατάλληλη εκτίμηση και σύνδεση ασφαλιστέου δικαιώματος και ασφαλιστικού μέτρου– να κριθεί τελικώς νόμιμη (*ΜΠρΑθ 16870/1996 Ελλ-Δνη 39/952*).

[3] **Περιεχόμενο της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων.** Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ουσιαστικώς είναι αγωγή· επομένως απαιτείται να περιέχει τα στοιχεία των άρθρων 118, 119, 688 § 1 και 692 § 1 ΚΠολΔ· στα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται συνοπτικώς τα πραγματικά περιστατικά, που πιθανολογούν το δικαίωμα, για τη διατήρηση ή την εξασφάλιση του οποίου ζητείται η προσωρινή δικαστική προστασία (ΜΠρΑθ 24190/1997 ΑρχΝομ 49/531).

[4]**Περιεχόμενο της** αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων (ΕφΑθ 1173/1999 Ελλ-Δνη 42/764)' απαράδεκτο αυτής εάν δεν περιέχει σύννομο περιεχόμενο για το ορισμένο της (ΜΠρΑθ 8067/1998 ΝοΒ 47/84)΄ αυτεπάγγελτος έλεγχος του ορισμένου (ΜΠρΑθ 7810/2003 Αρμ. 2004/121).

[5] Επιτρεπτό **συμπληρώσεως της αιτήσεως και μεταβολής του αιτήματος** μέχρι τη συζήτηση, αρκεί να μην μεταβάλλεται η ασφαλιστέα αξίωση και το είδος της αιτούμενης προσωρινής δικαστικής προστασίας (ΜΠρΑθ 6780/2001 ΧρονΙδΔικ 2001/902, με Παρατηρήσεις *Μάρκου*).

Βλ. όμως **Γεωργίου**, Η προσωρινή δικαστική προστασία των αστικών αξιώσεων-Ιστορική αναδρομή, σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι 2015 § Β VIII σελ. XXXII.

[6] **Μεταλλαγή αιτηθέντος ασφαλιστικού μέτρου από το δικαστήριο.** Συντηρητική κατάσχεση προς εξόφληση αιτήσεως αποζημιώσεως κατ' άρθρο 940 § 1 ΚΠολΔ· έλλειψη προϋποθέσεων και μερικές εκτιμήσεις της αιτήσεως δικαστικής μεσεγγυήσεως, κατ' εφαρμογή της ΚΠολΔ 692 § 1· η σχετική ευχέρεια του δικαστηρίου προϋποθέτει ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία ανήκουν στον ίδιο κύκλο ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΑθ 16870/1996 Ελλ-Δνη 39/952).

****

Άρθρο 689

(Αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού δημοσίου΄ παραρτήματα αλλοδαπού δημοσίου΄ αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου΄ αλλοδαποί κρατικοί οργανισμοί΄ πρεσβείες ξένων κρατών)

Η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού δημοσίου δεν εκτελείται χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης, διαφορετικά η εκτέλεση είναι άκυρη.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 923. ΚΠολΔ (1967) 733.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 689 σελ. 80 επ. **Γεωργίου,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 689 σελ. 56 επ. **Ο ίδιος,** Αναγκαστική εκτέλεση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού Δημοσίου. (Ερμηνευτική προσέγγιση του άρθρου 689 ΚΠολΔ μετά την τροποποίησή του με τον ν. 4335/2015) (Ελλ-Δνη 2018 σελ. 670). **Καλλίτσης,** Ο Υπουργός της Δικαιοσύνης εφορεύει της ορθής λειτουργίας και απονομής της Δικαιοσύνης κατά το Σύνταγμα και τους νόμους (ΔιΔικ 2005 σελ. 295 επ.). **Μπέης**, Ασφαλιστικά μέτρα εναντίον αλλοδαπού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου΄ είναι επιτρεπτή και χωρίς την προς τούτο άδειαν του Υπουργού Δικαιοσύνης (Γνμδ Δ. 5 σελ. 193 επ.). **Ο ίδιος**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα. 1983) υπό το άρθρο 689 σελ. 88 επ. **Ο ίδιος**, Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) Κεφ. Β΄ § 4 Ι,1 σελ. 261 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (Έκδ. 1987) Κεφ. 5ο σελ. 28 επ.). **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 243 σελ. 890 επ. **Μπέης/Κασιμάτης/Χρυσόγονος/Κατσίμπρας** Η κατά χρόνο αντισυνταγματικότητα της άρνησης χορήγησης άδειας για την επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης κατά αλλοδαπού δημοσίου (άρθρο 923 ΚΠολΔ) (ΝοΒ 2011 σελ. 1111 επ.). **Παναγόπουλος,** Προσωρινή

δικαστική προστασία στις φορολογικές διαφορές (Δ. 16 σελ. 339 επ.). **Πλειώνης**, Διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1971). **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ § 549 σελ. 23 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα επί διεθνών διαφορών (Δ. 6 σελ. 356 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του ΚΠολΔ (κατ' άρθρον) τ. ΙΙ (έκδ. 1979) υπό το άρθρο 689 σελ.836-837.. **Τσιλιώτης,** Ζητήματα (α)συμβατότητας των άρθρων 932 και 689 ΚΠολΔ με το Σύνταγμα, την ΕΣΔΑ και το Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής (ΕΠολΔ 2011 σελ. 714 επ.). **Ο ίδιος,** Η αναγκαστική εκτέλεση και η λήψη ασφαλιστικών μέτρων εις βάρος αλλοδαπού Δημοσίου κατά το ελληνικό και το Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο (Ελλ-Δνη 2010 σελ. 1271 επ.). **Τσιλιώτης,** Ζητήματα (α)συμβατότητας των άρθρων 923 και 689 ΚΠολΔ με το Σύνταγμα , την ΕΣΔΑ και το Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής (ΕΠολΔ 2011 σελ. 714 επ**.). Ο ίδιος**, Η αναγκαστική εκτέλεση και η λήψη ασφαλιστικών μέτρων εις βάρος αλλοδαπού Δημοσίου κατά το ελληνικό και το Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο. Ζητήματα Δικονομικού, Δημοσίου Διεθνούς και Συνταγματικού Δικαίου με αφορμή την αναγκαστική εκτέλεση κατά του γερμανικού Δημοσίου για την ικανοποίηση δικαστικώς επιδικασθεισών απαιτήσεων εις βάρος του (Ελλ-Δνη 2010 σελ. 1271 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Διορθωτική ερμηνεία της νέας ΚΠολΔ 689 βλ. σε **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2016 υπό το άρθρο 689 περιθ. αριθ. 10 επ. σελ. 60 επ.

[2] Απαραίτητη προϋπόθεση για να εφαρμοσθεί η ΚΠολΔικ 689 είναι το γεγονός ότι στην in concreto περίπτωση το αλλοδαπό δημόσιο εμφανίζεται ως μη ασκήσαν κρατική εξουσία στη διαφορά, εκ της οποίας ετέχθη η αξίωση του αιτούντος τα ασφαλιστικά μέτρα΄ σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την οποία διά νόμου υπάρχει ασυλία αναγκαστικής εκτελέσεως κατά του αλλοδαπού δημοσίου, δεν τίθεται καν ζήτημα αδείας του Υπουργού [**Φαλτσή**, Δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσης Γενικό Μέρος, (χ.χ.) § 27 περιθ. αριθ. 16 σελ. 379].

[3]Οι **πρεσβείες των ξένων Κρατών**, που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα, δεν αποτελούν αυτοτελές νομικό πρόσωπο, αλλά δημόσια υπηρεσία του Κράτους, που διαπίστευσε στην Ελληνική Πολιτεία τη διπλωματική αποστολή (ΕφΑθ 3795/1985 Ελλ-Δνη 26/537).

[4] Στον κανόνα της ΚΠολΔ 689 υπόκεινται και τα **παραρτήματα του αλλοδαπού Δημοσίου** (ΜΠρΑθ 3490/1977 ΝοΒ 25/773.

[5]Δεν ισχύει η ΚΠολΔ 689 όταν ζητούνται ασφαλιστικά μέτρα εναντίον **αλλοδαπού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου** (**Μπέης**, Γνμδ Δ. 5, σελ. 193 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα 1985 Κεφ. Α΄ § 6 (4) σελ. 31. **Μπρίνιας**, ανωτ., υπό το άρθρο 923 § 111α V σελ. 294. **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Διαταγών πληρωμής και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης 2013 § 5 Γ 1, σελ. 113. ΜΠρΘεσ 883/1983 Αρμ. 37/409. ΜΠρΠειρ 594/1974 ΕΕμπΔ 25/225).

[6]Εφόσον δεν πρόκειται για αλλοδαπό Δημόσιο, παρά γι' **αλλοδαπούς Κρατικούς Οργανισμούς**, που απλώς εποπτεύονται από την ξένη Πολιτεία, έχουν όμως αυθύπαρκτη οντότητα, επιτρέπεται – για τους ίδιους λόγους που αφορούν τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου - να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα εις βάρος και των εν λόγω Οργανισμών, χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης (ΜΠρΘεσ 883/1983 Αρμ. ΛΖ/407. ΜΠρΠειρ 1384/1983 ΕπΝαυτΔ 11/273).

[7] Η άδεια του Υπουργού συνιστά διαδικαστική προϋπόθεση της αναγκαστικής εκτελέσεως και συνεπώς η έλλειψή της, (γεγονός το οποίο ερευνάται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο), επιφέρει απαράδεκτο, ανεξαρτήτως βλάβης (ΚΠολΔ 159 αριθ. 3) (Βλ. Εισηγητική Έκθεση του ν. 4335/2015 § VI 3 εδάφ. τελευταίο. **Γεωργίου**, ανωτ. περιθ. αριθ. 19 σελ. 64-65).

[8] **Νομική φύση της αποφάσεως του Υπουργού Δικαιοσύνης κατά την ΚΠολΔ 689· αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως αυτής ενώπιον του ΣτΕ·** έλλειψη δικαιοδοσίας (πλειοψηφία/μειοψηφία). Κ*ατά τη γνώμη της πλειοψηφίας,* η πράξη που εκδίδεται κατά την αρμοδιότητα αυτή του υπουργού δικαιοσύνης δεν αφορά στην επίλυση διαφοράς ιδιωτικού δικαίου και επομένως, από την προσβολή της, προκαλείται κατ' αρχήν διαφορά διοικητικού δικαίου· *κατά τη γνώμη της μειοψηφίας,* οι πράξεις χορηγήσεως ή αρνήσεως χορηγήσεως της άδειας του υπουργού δικαιοσύνης στο πλαίσιο της κατά το άρθρο 689 ΚΠολΔ αρμοδιότητός του εντάσσονται στην καθιερούμενη από τον ΚΠολΔικ διαδικασία λήψεως

ασφαλιστικών μέτρων, συνδέονται δηλαδή με την απονομή δικαιοσύνης επί ιδιωτικών διαφορών και δεν υπόκεινται στον ακυρωτικό έλεγχο του ΣτΕ, παρά στον έλεγχο του φυσικού δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων· *κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας,* η απόφαση του υπουργού δικαιοσύνης με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα για χορήγηση άδειας, προκειμένου οι αιτούντες να προβούν στη λήψη ασφαλιστικών μέτρων επί ακινήτου του Γερμανικού Δημοσίου κατ' επίκληση λόγων πολιτικών, ως κυβερνητική πράξη, δεν υπόκειται σε αίτηση ακυρώσεως και για το λόγο αυτόν η σχετική αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη (ΟλομΣτΕ 3669/2006 ΝοΒ 55/1683 με ενημερωτικό σημείωμα *Σαμαρτζή*, Δ. 2007/904, Ελλ-Δνη 48/1218*)*.

[9] Σκοπός της διατάξεως του άρθρου 689 ΚΠολΔικ είναι να παρασχεθεί στο εν λόγω Υπουργό η εξουσία εκτιμήσεως των επιπτώσεων που θα πιθανόν να προκληθούν στις σχέσεις της Ελλάδος με αλλοδαπή Πολιτεία, από τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων εις βάρος περιουσιακών στοιχείων της Πολιτείας αυτής και γενικώς από τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων εις βάρος της (**Μαργαρίτης,** ΕρμΚΠολΔικ τ. ΙΙ (έκδ. 2012), υπό το άρθρο 689 § 1 σελ. 185). Επομένως, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, προκειμένου να κρίνει επί της αιτήσεως για την παροχή της αδείας, δεν έχει την εξουσία να εξετάσει τη βασιμότητα (νόμω και κατ' ουσίαν) της αιτήσεως του δανειστή, αλλ' αρνείται ή παρέχει την άδεια αποκλειστικώς με κριτήριο τη σκοπιμότητα και ειδικότερα την πιθανότητα ή μη να διαταραχθούν οι διεθνείς σχέσεις της Χώρας (**Μπρίνιας**, Αναγκαστική εκτέλεσις[2] § 111α ΙΙ σελ. 292. **Φαλτσή,** ανωτ. § 27 περιθ. αριθ. 16 σελ. 379).

[10] **Κατά μία γνώμη**, με το άρθρο 689 ΚΠολΔικ θεσμοθετείται επέμβαση της Διοικήσεως στο έργο της Δικαιοσύνης, αφού δικαστική ενέργεια εξαρτάται από άδεια Διοικητικής Αρχής, κατά παράβαση της συνταγματικής αρχής της διακρίσεως των εξουσιών (Σ. 26) (Βλ. Πρακτικά Αναθεωρητικής Επιτροπής, σελ. 343. **Μπέη**, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 689, § 1, σελ. 88-89). Εξάλλου, με την εν λόγω διάταξη θεσμοθετείται και προϋπόθεση προσφυγής στη Δικαιοσύνη, κατ'αντίθεση προς το άρθρο 20 § 1 του Συντάγματος και το άρθρο 6 § 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Ρώμης «*Για τα δικαιώματα του ανθρώπου*» (νδ 53 της 19/20-9-1974, ΦΕΚ α΄, 256), κατά τα οποία η δυνατότητα προσπελάσεως του πολίτη στη Δικαιοσύνη δεν πρέπει να εμποδίζεται με οποιονδήποτε τρόπο [Βλ. ενδεικτικά **Παπαδημητρίου**, Η συνταγματική καθιέρωση της δικαστικής προστασίας, Δ.13, 594 επ. όπου και παραπομπές, στην υποσημ. αριθ. 40. **Μπέη**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 689 § 1 σελ. 88-89. Απόφαση αριθ. 329/1992 του Ιταλικού Συνταγματικού Δικαστηρίου (Δ. 2007/887), το οποίο κήρυξε αντισυνταγματική σχετική διάταξη του εσωτερικού δικαίου του, η οποία εξαρτά την εκτέλεση κατά αλλοδαπού δημοσίου από άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης], ενόψει και του ότι οι εν λόγω διατάξεις ισχύουν και στ' ασφαλιστικά μέτρα (**Μητσόπουλος**, στο συλλογικό έργο «*Η επίδρασις του Συντάγματος 1975 επί του ιδιωτικού του δημοσίου δικαίου*» (έκδ. 1976) σελ. 61. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, Πέμπτο βιβλίο, Εισαγωγή στην προσωρινή δικαστική προστασία § 8.1. σελ. 16 επ.).

Κατά διαφορετική γνώμη, η μνησθείσα απόφαση του Υπουργού της Δικαιοσύνης, δεν αφορά την επίλυση διαφοράς ιδιωτικού δικαίου, παρά εκδίδεται εντός των ορίων της εξουσίας του, η οποία του παρέχεται από την ΚΠολΔικ 689, που υπάγεται στο πεδίο του δημοσίου δικαίου΄ συνεπώς, με την απόφαση αυτή του Υπουργού αφενός μεν δεν παραβιάζεται η συνταγματική αρχή της διακρίσεως των εξουσιών κι αφετέρου ανάγεται στη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας και, ως εκ τούτου, έχει τον χαρακτήρα της κυβερνητικής πράξης, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 45 § 5 π.δ. 18/1989, με αποτέλεσμα να εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου (ΟλομΣτΕ 3669/2006 Δ. 2007/904, Ελλ-Δνη 48/1218).

****

Άρθρο 690

(Απόδειξη των ισχυρισμών – Δικαστικός γραμματέας)

1. Σε υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα αρκεί η πιθανολόγηση των ισχυρισμών. **2.** Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης δικάζει την αίτηση χωρίς τη σύμπραξη γραμματέα, εκτός εάν κρίνει αναγκαία την τήρηση πρακτικών. Αν δεν συμπράττει γραμματέας, ο δικάζων μπορεί να επιτρέψει τη μαγνητοφώνηση της διαδικασίας, μετά το πέρας της οποίας η μαγνητοταινία παραλαμβάνεται από αυτόν και, αφού εκδοθεί η απόφαση, φυλάσσεται στο αρχείο του δικαστηρίου.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 347. ΚΠολΔ (1967) 734.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξοπούλου, Το προδήλως βάσιμο του κυρίου ενδίκου βοηθήματος ως λόγος χορήγησης προσωρινής δικαστικής προστασίας (Δ. 2009 σελ. 724 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 690 σελ. 83 επ. **Γιαννόπουλος/Τριανταφυλλίδης**, Οι τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας στο πεδίο του δικαίου της αποδείξεως (Ελλ-Δνη 2016 σελ. 665 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 690 σελ. 59 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 690 σελ. 76 επ. **Ο ίδιος**, Η δικαστική έρευνα επί αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων και το υπηρεσιακό καθήκον του δικαστηρίου, Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΠατρ 1111/2014 (Ελλ-Δνη 55 σελ. 1726 επ.). **Ο ίδιος,** Η προβληματική της ΚΠολΔ 337 στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΘεσ 467/2015 (Ελλ-Δνη 56 σελ. 1093). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 690 σελ. 1344 επ. **Κουμάνης,** 1) Εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Αρμ. 2005 σελ. 1862 επ.). **Μακρογιάννης**, Συνέπειες της μη τήρησης πρακτικών στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 18 σελ. 547 επ.). **Μανιτάκης,** Το συνταγματικό δικαίωμα απόδειξης και το αίτημα επίδειξης εγγράφου (Ελλ-Δνη 2003 σελ. 365 επ.). **Μανιώτης**, Εγγυήσεις ορθής κρίσεως περί τα πράγματα στο πλαίσιο της ελεύθερης αποδείξεως (ΧρονΙδΔικ 2013 σελ. 481 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 690 σελ. 185. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 690 σελ. 92 επ. **Παναγόπουλος**, Πιθανολόγηση του ασφαλιστέου δικαιώματος και στάθμιση συμφερόντων ως προϋπόθεση για την παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας (Δ. 15 σελ. 449 επ.). **Ρήγας**, Ζητήματα του δικαίου της απόδειξης κατά τον ΚΠολΔ (μετά τον ν. 4335/2015) (ΕΠολΔ 2017 σελ. 234 επ.). **Ο ίδιος,** Περί της δικανικής πεποιθήσεως (ΕΠολΔ 2013 σελ. 289 επ.). **Στυμφαλιάδης,** Έννοια της αρχής εγγράφου αποδείξεως (ΝοΒ 1974 σελ. 753 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 13 σελ. 51 επ. **Χατζηαποστόλου**, Ζητήματα από τη μη σύμπραξη γραμματέα στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Επιστολή ΝοΒ 28 σελ. 1857 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων, επιτρέπεται στο δικαστήριο να σχηματίσει δικανική πεποίθηση, κρίνοντας το αποδεικτικό υλικό που έχει στη διάθεσή του, κατά πιθανολόγηση. Η

πιθανολόγηση, κατά την έννοια της ΚΠολΔ 347, είναι η δυνατότητα που δίδει ο νόμος στο δικαστήριο, να φθάσει στο καταληκτικό πόρισμά του, μόνο με τη πεποίθηση ότι είναι πιθανό να συνέβη το αποδεικτέο περιστατικό΄ υπολείπεται, λοιπόν, η πιθανολόγηση από την πλήρη απόδειξη, διότι στην τελευταία απαιτείται πλήρης πεποίθηση του δικαστή ότι πράγματι έλαβε χώρα το αποδεικτέο (**Φραγκίστας/Φαλτσή**, Δίκαιο απόδειξης 1985 § § 45 και 47, σελ. 72-74. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 347 § ΙΙ 3 σελ. 1573. **Ράμμος**, Εγχειρίδιον ΚΠολΔ τ. ΙΙ § 165 Α σελ. 474)' πρόκειται για το αποκαλούμενο «*βάρος πιθανολογήσεως*», το οποίο συνίσταται στον κίνδυνο να χαθεί η δίκη των ασφαλιστικών μέτρων, εάν δεν πιθανολογηθεί από το δικαστήριο η αλήθεια των προβαλλομένων εκατέρωθεν πραγματικών ισχυρισμών (**Μπέης**, ανωτ. υπό το άρθρο 690 § 6 σελ. 100).

[2] Η ΚΠολΔ 337 (απόδειξη αλλοδαπού δικαίου) δεν εφαρμόζεται στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων· το δικαστήριο έχει την εξουσία να εφαρμόσει το ημεδαπό δίκαιο, όταν αγνοεί το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο. Η ΚΠολΔ 337, καθ' όσον αφορά την ευχέρεια του δικαστηρίου να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων για την ανεύρεση του (εφαρμοστέου) αλλοδαπού δικαίου, δεν δύναται να έχει εφαρμογή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με την ΚΠολΔ 691 § 1, δεδομένου του ότι η έκδοση μη οριστικής (προδικαστικής) αποφάσεως δεν συγχωρείται στη διαδικασία αυτή· συνεπώς, εάν το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων αγνοεί το αλλοδαπό δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην ad hoc περίπτωση, τότε μπορεί συννόμως να εφαρμόσει το αντίστοιχο ημεδαπό ουσιαστικό δίκαιο (ΜΠρΚεφαλ 468/2000 Δ. 2000/757).

Βλ. όμως : **Γεωργίου**, Η προβληματική της ΚΠολΔ 337 στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΘεσ 467/2015 Ελλ-Δνη 56/1093.

[3] Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων η προαπόδειξη είναι υποχρεωτική και συνεπώς δεν εκδίδεται απόφαση περί διεξαγωγής αποδείξεων΄ όλες οι διαταγές του δικαστηρίου για τη συλλογή αποδείξεων εκδίδονται προφορικώς (ΕιρΦλωρ 66/2000 Αρμ. 2002/1314).

[4] Βασική προϋπόθεση των ασφαλιστικών μέτρων είναι η πιθανολόγηση της ασφαλιστέας αξιώσεως (ΜΠρΠατρ 1481/2002 Δ. 34/588, με Παρατηρήσεις *Μπέη*).

[5]Η ύπαρξη επείγουσας περιπτώσεως ή επικειμένου κινδύνου αποδεικνύεται κατά πιθανολόγηση (ΕιρΑμαρ 1177/2006 ΑρχΝομ 2007/620. **Νίκας**, Η απόδειξις εις την διαδικασίαν των ασφαλιστικών μέτρων, § Γ 1, 2 σελ. 636-637).

[6]Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων επιτρέπεται να ληφθεί υπ' όψιν κάθε πρόσφορο αποδεικτικό μέσον, ακόμη και εάν δεν πληροί τους όρους του νόμου (ΑΠ 1511/2009 ΕΠολΔ 2010/740, με Παρατηρήσεις *Γιαννόπουλου*).

[7]Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων οι διάδικοι έχουν το δικονομικό βάρος να προσκομίσουν προαποδεικτικώς όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα και να προσαγάγουν τους μάρτυρές τους προς εξέτασή τους από το δικαστήριο (ΕιρΦλωρ 34/1999 Αρμ. 2000/629).

[8] Μαγνητοταινία που αποτυπώνει συνομιλία χωρίς την προς τούτο συναίνεση του συνομιλητή΄ ενέχει παγίδευση΄ αποτελεί απαγορευμένο αποδεικτικό μέσον (ΠεντΑερΛαρ 38/2008 NoB 57/672).

[9] Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, οι ένορκες βεβαιώσεις δεν λαμβάνονται υπ' όψιν, εάν έχουν ληφθεί χωρίς κλήτευση του αντιδίκου (ΜΠρΑθ 4188/2004 ΧρονΙδΔικ 2004/920) ούτε και προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (ΑΠ 8784/2003 Ελλ-Δνη 45/537).

Αντιθέτως : ΜΠρΑθ 4946/2007 Ελλ-Δνη 49/302.

****

Άρθρο 691

(Αυτεπάγγελτη συλλογή αποδεικτικών μέσων΄ περιεχόμενο της αποφάσεως και καταχώρηση του διατακτικού της στα πρακτικά της δίκης΄ σημείωμα)

1. Το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για το σχηματισμό της κρίσης του. **2.** Η απόφαση που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να ορίζει το ασφαλιστικό μέτρο, καθώς και το δικαίωμα, στην εξασφάλιση ή διατήρηση του οποίου αποβλέπει ή την κατάσταση την οποία ρυθμίζει. **3.** Η απόφαση του δικαστηρίου περιέχει συνοπτική αιτιολογία ως προς την ύπαρξη ή ανυπαρξία του επικαλούμενου δικαιώματος και τη συνδρομή η μη επικείμενου κινδύνου ή επείγουσας περιπτώσεως και δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας και το αργότερο μέχρι και σαράντα οκτώ (48) ώρες μετά τη συζήτηση, εκτός αν το δικαστήριο έχει τάξει προθεσμία για την υποβολή Σημειωμάτων από τους διαδίκους, οπότε το διάστημα των σαράντα οκτώ (48) ωρών υπολογίζεται από την παρέλευση αυτής της προθεσμίας. Το διατακτικό της αποφάσεως καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση ή τα πρακτικά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση, μέσα σε αποκλειστική προσθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη συζήτηση της αιτήσεως ή από το τέλος της προθεσμίας που έχει τάξει το δικαστήριο για την υποβολή Σημειωμάτων από τους διαδίκους. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση οφείλει να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει το σύνολο των αποφάσεων επί των υποθέσεων που συζητήθηκαν.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 706 § 2, 708 και 726 § 1. ΚΠολΔ (1967) 735 § § 1 και 3.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 691 §§ 1 και 22 σελ. 89 επ. και 95. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 691 σελ. 62 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 691 σελ. 81 επ. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 691 σελ. 1346 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 691 σελ. 188 επ. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 691 σελ. 101 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 16 σελ. 59 επ.

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Η ΚΠολΔ 691 § 1 παρέχει στον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων την ευχέρεια ν' αναζητήσει αυτεπαγγέλτως αποδεικτικό υλικό, πέραν εκείνου που προσκομίζουν οι διάδικοι [Βλ. την ΜΠρΧαλκίδας 393/1991 (αδημ. στο νομικό τύπο), όπου το δικαστήριο – ενεργώντας βάσει της δυνατότητας που του δίδει η ΚΠολΔ 691 § 1 – κάλεσε αυτεπαγγέλτως τους παρισταμένους διαδίκους να δώσουν εξηγήσεις επί των ισχυρισμών τους και της αληθείας τους, υπέδειξε δε στους τελευταίους να καλέσουν ως μάρτυρες πρόσωπα, γνώστες των περιστατικών της υπόθεσης, τα οποία προέκυψαν από τη διαδικασία]. Με τη διάταξη αυτή δεν ανατρέπεται, στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, το συζητητικό σύστημα που διέπει την αστική δίκη, κατά τη θεμελιώδη αρχή που εισάγει η ΚΠολΔ 106 παρά καθιερώνεται απόκλιση από την αρχή αυτή, υπό την έννοια ότι ο δικαστής έχει την εξουσία να συλλέξει αποδεικτικό υλικό προς συμπλήρωση εκείνου που προσκόμισαν οι διάδικοι [1]**Βερβεσός**, Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, Δ. 2 § ΙΙ Ε σελ. 542-544. *Βλ. όμως* **Νίκα**, (Η απόδειξις εις την διαδικασίαν των ασφαλιστικών μέτρων, Δ.8 § Α 3 σελ. 626-627), ο οποίος δέχεται μεν ότι η ΚΠολΔ 691 § 1 παρέχει στον δικαστή τη δυνατότητα να συμπληρώνει τα προσαγόμενα από τους διαδίκους αποδεικτικά μέσα, όμως θεωρεί ότι η δυνατότητα αυτή σημαίνει πως εισάγεται στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, μη αμιγές ανακριτικό σύστημα. *Βλ. και* τις ΠΠρΑθ 6961/1990 Αρμ. 45/63 και ΜΠρΑγρ 66/1991 Ελλ-Δνη 32/840, Αρμ 45/550, οι οποίες στοιχούνται στη γνώμη του Νίκα]. Η εξουσία αυτή του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων δεν έχει ως πηγή την ισχύ του ανακριτικού συστήματος, παρά το γεγονός ότι στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει η απόδειξη κατά πιθανολόγηση (ΚΠολΔ 690 § 1), δηλαδή χωρίς την τήρηση των κανόνων της τακτικής αποδεικτικής διαδικασίας (ΚΠολΔ 347), οπότε ορθό είναι ο δικαστής να έχει την έννομη δυνατότητα να συλλέγει αυτεπαγγέλτως το αποδεικτικό υλικό (Πρακτικά Αναθεωρητικής Επιτροπής, σελ. 604).

[2] Με θεμέλιο την παραδοχή, ότι και στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει το συζητητικό σύστημα, προκύπτει ότι ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων, *α)* δεν λαμβάνει αυτεπαγγέλτως υπ΄ όψιν τυχόν ενστάσεις των διαδίκων, μολονότι προκύπτουν από το αποδεικτικό υλικό της δικογραφίας [**Βαθρακοκοίλης**, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνευτική-Νομολογιακή Ανάλυση κατ' άρθρο), υπό το άρθρο 691 § 1 σελ. 90. Βλ. επίσης: **Κεραμέα**, Αστικό Δικονομικό Δίκαιο τ. ΙΙ (1986) § 63 σελ. 160. **Ράμμο**, Στοιχεία ελληνικής πολιτικής δικονομίας τ. Ι (1961) § 169 Α σελ. 487. **Φραγκίστα**/**Φαλτσή**, Δίκαιο αποδείξεως (1985) § 79 σελ. 104/5. *Βλ. όμως*: **Μπέη**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 691 § 1.2. σελ. 102-103], *β)* απαγορεύεται να χρησιμοποιήσει τις ιδιωτικές γνώσεις του [Πρβλ. (επί διαιτητή) ΑΠ 1509/1982 Ελλ-Δνη 24/450. Βλ. **Κεραμέα**, ανωτ. § 63 σελ. 159], *γ)* δικαιούται να χρησιμοποιήσει αυτεπαγγέλτως, τα διδάγματα κοινής πείρας και τις γνώσεις ειδικής πείρας, (αφού πρόκειται για αφηρημένες γνώσεις που δεν συνδέονται με τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της κρινόμενης διαφοράς (**Κεραμεύς**, ανωτ. σελ. 160), καθώς και τα πασίδηλα, τα τεκμήρια και τα γνωστά στο δικαστήριο και *δ)* δικαιούται να λάβει υπ΄όψιν του τα συναλλακτικά ήθη (ΠΠρΘεσ 769/1971 ΕΕμπΔ ΚΒ/346).

[3] Δεν κρατεί ομοφωνία για το εάν η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων συνιστά ή όχι εκδήλωση της δικαιοδοτικής λειτουργίας του Κράτους **:** *Μία γνώμη* [**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 691 § 3.1., σελ. 106-107. Βλ. και **Παναγόπουλο**, Δέσμευση και επανάληψη στα ασφαλιστικά μέτρα, (έκδοση ΙΔΜΕ, 1985), ιδίως στην § 644 σελ. 86], υποστηρίζει ότι η εν λόγω απόφαση είναι μορφή δικαστικής προστασίας του ασφαλιστέου δικαιώματος (ομοίως και ΑΠ 75/2014 Ελλ-Δνη 56/1039). Δεν έχει όμως διαγνωστικό χαρακτήρα, ως προς την ισχύ του δικαιώματος αυτού, παρά μόνον ως προς την προσωρινή διάπλαση που δημιουργεί΄ ως προς δε το ασφαλιστέο δικαίωμα, η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων αποτελεί μία δικαστική διαταγή, η οποία κατ' επιταγή του νόμου εκτελείται αναγκαστικώς΄ *διαφορετική γνώμη* [Υποστηρίζεται στη γερμανική νομική φιλολογία (βλ. **Παναγόπουλο**, ανωτ. σελ. 34 υποσημ. αριθ. 339) και στην Ελλάδα παλαιότερα από τον **Μπέη** (ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 309 § ΙΙΙ 6 σελ. 1279)], θεωρεί ότι τα ασφαλιστικά μέτρα είναι διοικητικής φύσης και επομένως η απόφαση επί των σχετικών αιτήσεων, ως απλή διοικητική πράξη, δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα.

[4] **Γεωργίου**, Η έννοια του όρου «συνοπτικώς» της ΚΠολΔ 688 § 1 και οι εξ αυτού συνέπειες έννομες και μη, σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα 2015, σελ. 164 επ. και Ααφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2016, υπό το άρθρο 691 περιθ. αριθ. 8 επ. σελ. 84 επ. και περιθ. αριθ. 26 επ. σελ. 94 επ.

[5]Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων απαιτείται να περιέχει πλήρης αιτιολογία (Σ. 92 § 3) [**Κεραμεύς/Πολυζωγόπουλος**, Τα ασφαλιστικά μέτρα στο ελληνικό αστικό δικονομικό δίκαιο, σε : Η δραστικότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας, τ. Ι (Έκδοση ΙΔΜΕ, χ.χ.) § 6.1. σελ. 26 και σε : Η δραστικότητα της δικαιοσύνης Νο 8 έκδ. ΙΔΜΕ σελ.243 επ.

[5] Οι προθεσμίες που ορίζονται είτε από το νόμο είτε από το δικαστήριο, ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 144, 145 και 146 ΚΠολΔικ. Αρχίζουν δηλαδή από την επομένη ημέρα της συντελέσεως του γεγονότος που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας και λήγουν το βράδυ της τελευταίας ημέρας΄ εάν η ημέρα αυτή είναι κατά νόμο εξαιρετέα, οι προθεσμίες λήγουν την ίδια ώρα της επόμενης μη εξαιρετέας ημέρας. Ειδικότερα, η ανωτέρω 30ήμερη προθεσμία αρχίζει, αναλόγως, είτε από την επομένη της συζητήσεως της αιτήσεως ή από την επομένη της προθεσμίας που έχει τάξει το δικαστήριο στους διαδίκους για την υποβολή των Σημειωμάτων τους. Τα αυτά ισχύουν απαραλλάκτως και ως προς την ειρημένη 48ωρη προθεσμία. Εξ άλλου, εάν οι προθεσμίες υπολογίζονται με ημέρες, τότε συναριθμούνται σε αυτές και οι ενδιάμεσες αργίες, (εκτός βεβαίως εάν είναι καταληκτικές ημέρες – Βλ. την ΚΠολΔικ 144 § 1) ή εάν αυτές κατά το νόμο δεν συνυπολογίζονται. Αντιθέτως, εάν η προθεσμία υπολογίζεται σε ώρες, τότε δεν συνυπολογίζονται οι ημέρες που μεσολαβούν και είναι κατά νόμο εξαιρετέες (ΚΠολΔικ 145 § 4). Παρατηρούμε, ότι ο νομοθέτης και με τη νέα επέμβασή του στο κείμενο του Κώδικα, εμμένει στις ως άνω προθεσμίες προς έκδοση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων. Κύρωση όμως για την περίπτωση παραβιάσεως της προθεσμίας αυτής, από μέρους του δικαστή, δεν ορίζεται στο νόμο. Πρόκειται δηλαδή για legem imperfectam. Απλώς, ο δικαστής ενδεχομένως να υπέχει πειθαρχική ευθύνη, κατά τον Οργανισμό Δικαστηρίων (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2016 υπό το άρθρο 691 περιθ. αριθ. 39-40, σελ. 99-100).

****

Άρθρο 691[Α]

(Προσωρινή διαταγή)

1. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη, έχει το δικαίωμα, μόλις κατατεθεί η αίτηση και ώσπου να εκδοθεί η απόφασή του, να εκδώσει και αυτεπαγγέλτως προσωρινή διαταγή, που καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έως την έκδοση της αποφάσεώς του για την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του δικαιώματος ή τη ρύθμιση της κατάσταση. **2**. Για την έκδοση προσωρινής διαταγής καλείται με οποιονδήποτε τρόπο ο καθ' ου η αίτηση, αν ο δικαστής κρίνει αναγκαία την εμφάνισή του. Αν γίνει δεκτό το αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής, η σχετική αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες. Αναβολή της συζητήσεως δεν επιτρέπεται, διαφορετικά παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής, εκτός εάν αυτή παραταθεί από το δικαστήριο που δικάζει την αίτηση. Σε κάθε περίπτωση, ο καθ΄ ου η αίτηση διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής. **3.** Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων επί της οποίας εκδόθηκε προσωρινή διαταγή που έχει ως αντικείμενο την απαγόρευση μεταβολής της πραγματικής ή νομικής κατάστασης ακινήτου ή πλοίου ή

αεροσκάφους, επιδίδεται στην αρμόδια αρχή και εγγράφεται στο οικείο βιβλίο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 713 και 714, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 700 § 3. ΚΠολΔ (1967) 735 § 2.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αβραμέας, Το ασφαλιστικό μέτρο της απαγορεύσεως του απόπλου κατά το ν.δ. 4570/1966 (ΕΕμπΔ 1999 σελ. 15 επ.). **Απαλλαγάκη**, Διατήρηση ισχύος προσωρινής διαταγής, εκδοθείσας από κατά τόπο αναρμόδιο δικαστήριο, μετά την έκδοση παραπεμπτικής απόφασης (ΕφΑΔ 2018 σελ. 105 επ.). **Βαθρακοκοίλης Αντ.** Αναδρομική εγκυρότητα διάθεσης που είχε απαγορευθεί με προσωρινή διαταγή (Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΟλομΑΠ 20/2015 Ελλ-Δνη 57 σελ. 177 επ.). **Βαθρακοκοίλης Βασ.,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 691 § § 3-21 σ.σ. 90-95. **Βερνάρδος,** Πολιτική δικονομία κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ' Τμ. 1ον Κεφ. Γ΄ σελ. επ. 407 επ. **Βλαστός**, Προσωρινή διαταγή και ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 1987 σελ. 227 επ.). **Βλάχος,** Η προσωρινή διαταγή κατά τον ΚΠολΔ (Έκδοση 2002). **Γεσίου-Φαλτσή,** Διατήρηση ισχύος προσωρινής διαταγής, εκδοθείσας από κατά τόπο αναρμόδιο δικαστήριο, μετά την έκδοση παραπεμπτικής απόφασης (ΕφΑΔ 2018 σελ. 105 επ.). **Γεσίου-Φαλτσή,** Λήξη ισχύος προσωρινής διαταγής μετά την έκδοση παραπεμπτικής αποφάσεως λόγω κατά τόπον αναρμοδιότητας από το δικαστήριο που τη χορήγησε (ΕφΑΔ 2018 σελ. 809 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 691 σελ. 62 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 691Α σελ. 101 επ. **Ο ίδιος,** Προσωρινή διαταγή· νομική φύση αυτής και, αναλόγως, οι εξ αυτής εκλυόμενες έννομες συνέπειες, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΑΠ 561/1999 σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Ι ((Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2015) σελ. 194. **Ο ίδιος,** Κατά λειτουργίαν αρμοδιότητα προς έκδοση προσωρινής διαταγής, εάν η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων εκκρεμεί ενώπιον πολυμελούς δικαστηρίου, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΤριμΕφΘεσ 391/2018 (Ελλ-Δνη 59 σελ. 775 επ.). **Δεληκωστόπουλος**, Η προσωρινή διαταγή κατά τον ΚΠολΔ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2019). **Ο ίδιος,** Η έλλειψη αυτοτέλειας της αναιτιολόγητης προσωρινής διαταγής (Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΟλομΑΠ 20/2015 Ελλ-Δνη 57 σελ. 174 επ.). **Δεμερτζής,** Η προσωρινή διαταγή ως δυνητική φόρμα λήψης προπαρακευαστικών μέτρων για την προστασία των οικογενειακών σχέσεων στις οικογενειακές διαφορές (ΕφΑΔ 2013 σελ. 715 επ.). **Θωμά**,Το καθεστώς χορήγησης προσωρινής διαταγής στο πλαίσιο των προληπτικών μέτρων της διαδικασίας εξυγίανσης σύμφωνα με τα άρθρα 99 και 103 ΠτωχΚ – Δικαστηριακή πρακτική και δυσχέρειες αναφορικά με την εφαρμογή τους (Ελλ-Δνη 55/2014 σελ. 39 επ.). **Ιωακειμίδης,** Απαγόρευση διαθέσεως ακινήτου με προσωρινή διαταγή, παραβίαση αυτής και η σχετική ακυρότητα της συμβάσεως (Παρατηρήσεις υπό την ΟλομΑΠ 20/201 ΝοΒ 64 σελ. 1406 επ.). **Κατράς**, Η προσωρινή διαταγή κατά τον ΚΠολΔ (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα, 2018). **Καστριώτης,** Η προσωρινή διαταγή εις την συντηρητικήν κατάσχεσιν εις χείρας τρίτου (Δ. 1984 σελ. 654 επ.). **Κατηφόρης,** Οι «παρενέργειες» της κατ΄άρθρο 691 § 5 ΚΠολΔ αποτυπώσεως της προσωρινής διατάγής στα δημόσια βιβλία (ΕΠολΔ 2011 σελ. 567 επ.). **Κιάντου-Παμπούκη,** Απαγόρευση απόπλου συντηρητικώς κατεσχημένου πλοίου (Αρμ. 1995 σελ. 977 επ.). **Κολοτούρος, …** (γ) Αποδεικτική αξία εκθέσεως απογραφής, συνταχθείσας σε εκτέλεση προσωρινής διαταγής, που εξεδόθη κατά το άρθρο 64 εδ. β΄του ν. 2121/1993 και ήδη ανεκλήθη (ΧρονΙδΔικ 2006 σελ. 1004 επ.). **Κονταξής**, Η ειδική περίπτωση του άρθρου 42 ΕισΝΚΑΠολΔ και το έγκλημα της απείθειας (ΝοΒ 2000 σελ. 1530 επ.). **Κουτρομάνος,** Οι συνέπειες παράβασης της προσωρινής διαταγής (ΕΠολΔ 2018 σελ. 247 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 691 σελ. 1346 επ. **Ο ίδιος,** Προσωρινή διαταγή και ανάκληση των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (Εισήγηση στο 37ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Κεφαλλονιά 6-9 Σεπτεμβρίου 2012) σε **:** «Ζητήματα ασφαλιστικών μέτρων» εκδ. Σάκκουλα,Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013 σελ. 19 επ. **Ο ίδιος,** Προσωρινή διαταγή, ανάκληση και μετενέργεια

των ασφαλιστικών μέτρων (Εκδόσεις Σάκκουλα,Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013). **Ο ίδιος,** Η προβληματική της χορήγησης προσωρινής διαταγής μετά τις ρυθμίσεις του άρθρ. 105 § § 1 και 2 του ν. 4172/2013 (στον Τιμητικό Τόμο Νικ. Κλαμαρή, τ. Ι 2016 σελ. 373 επ. και ΕΠολΔ 2014 σελ. 684 επ.). **Λεκέας,** Ανάγκη εφαρμογής στις διοικητικές διαφορές του άρθρου 691 του ΚΠολΔ περί προσωρινής διαταγής (ΕΔΚΑ 1997 σελ. 343 επ.). **Μακρής,** Η προσωρινή διαταγή (Αρμ. 1984 σελ. 246 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 691 σελ. 188 επ. **Μητσόπουλος**, Προσωρινή διαταγή του δικαστηρίου επί αιτήσεως εγγραφής προσημειώσεως υποθήκης (Ελλ-Δνη 24 σελ. 1135 επ. και στο Αφιέρωμα στον Κων. Ρόκα, 1985 σελ. 63 επ.). **Ο ίδιος,** Η φύσις του σημειώματος περί αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως κατ' άρθρον 938 § 1 ΚΠολΔ (Αρμ. 1989 σελ. 429 επ.). **Μπέης Ευάγ.,** Προϋποθέσεις και έκταση της εκτελεστότητας και της διαπλαστικής ενέργειας της προσωρινής διαταγής (Δ. 2001 σελ. 1066 επ.). **Μπέης Κων.**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 691 σελ. 101 επ. **Ο ίδιος,** Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) Κεφ. Β΄ § 4 Ι 5 σελ. 268 επ. **Ο ίδιος,** Χρονικά όρια ισχύος προσωρινής διαταγής (Δ. 22 σελ. 589 επ.). **Ο ίδιος,** Προϋποθέσεις και έκταση της εκτελεστότητας και της διαπλαστικής ενέργειας της προσωρινής διαταγής (Δ. 2001 σελ. 1066 επ.). **Ο ίδιος,** Προσωρινή διαταγή (Δ. 10 σελ. 134 επ.). **Μπέης Κων./Βλαστός**, Επίδραση της προσωρινής διαταγής του άρθρου 691 ΚΠολΔ επί θεμάτων ουσιαστικού δικαίου, ως η υπερημερία (Δ. 1993 σελ. 1116 επ.). **Μουράτης**, Η απείθεια εις προσωρινήν διαταγήν εκδιδομένην επί αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων νομής (ΑρχΝομ 39 σελ. 457 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) Κεφ. 7^{Ο} § σελ. 41 επ. **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 247 σελ. 901 επ. **Ορφανίδης**, Η προσωρινή διαταγή κατ' άρθρο 691 § 2 ΚΠολΔ (Αφορμή από την υπ' αριθ. 557/2010 απόφαση του Αρείου Πάγου) ((ΕΠολΔ 2011, σελ. 155 επ.). **Σεβδαλής**, Ο Πρόεδρος Υπηρεσίας και τα καθήκοντά ου (Δ. 1995 σελ. 54 επ.). **Παναγόπουλος**, Νομική φύση της προσωρινής διαταγής και κύρος της διαθέσεως που έγινε παρά την απαγόρευσή της με τέτοια διαταγή (Δ. 22 σελ. 519 επ.). **Ο ίδιος,** Φύση και ανάκληση της προσωρινής διαταγής (Δ. 17 σελ. 225 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκληση της προσωρινής διαταγής εξαιτίας δεδικασμένου προηγούμενης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 17 σελ. 223 επ.). **Παναγόπουλος**, Η προσωρινή ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων· ενεργεί αναδρομικά η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου (Δ. 1983 σελ. 857 επ.). **Παύλου**, Το άρθρο 232Α ΠΚ: «Μη συμμόρφωση σε προσωρινή διαταγή κ.λπ.». Η νεκρανάσταση μιας κυρωτικής υπερβολής (Υπερ. 1998 σελ. 945 επ.). **Ρίγγας**, Προσωρινή διάταξη΄ περιπτώσεις, όροι (ΝοΒ 26 σελ. 997 επ.). **Ρούσσος**, Η κατά το άρθρο 691 παρ.6 ΚΠολΔ εγγραφή προσωρινής διαταγής σε δημόσια βιβλία (ΧρονΙδΔικ 2012 σελ. 317 επ.). **Σταματόπουλος**, Επανάληψη αίτησης προσωρινής διαταγής **:** ανάμεσα στις ΚΠολΔ 632 § 2 και 938 και η παράμετρος της ΚΠολΔ 249 (ΕΠολΔ 2011 σελ. 311 επ.). **Ο ίδιος,** Όροι για την επανάληψη αίτησης προσωρινής διαταγής (ΕΠολΔ 2010 σελ. 812 επ.). **Ο ίδιος,** Προσωρινή διαταγή κατά το άρθρο 691 § 1 ΠολΔ για την ανατροπή της κατά το άρθρο 1532 ΑΚ διάταξης του εισαγγελέα ανηλίκων (Δ. 2007 σελ. 317 επ.). **Σταματόπουλος/Γιαννόπουλος,** Διάρκεια ισχύος προσωρινής διαταγής επί παραπομπής της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κατ` άρθ. 46 ΚΠολΔ και ζητήματα προσωρινής έννομης προστασίας επί απειλής διακοπής διαρκούς προμηθευτικής σύμβασης (Γνμδ ΕΠολΔ 2018 σελ. 60 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία ΚΠολΔ (κατ' άρθρον) τ. ΙΙ (έκδ. 1979) υπό το άρθρο 691 σελ. 837-838. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ 1985) Κεφ΄ Α΄ § 9 σελ. 35 επ. **Ο ίδιος**, Περί προσωρινών διαταγών (ΑρχΝομ ΚΑ σελ. 331 επ.). **Ο ίδιος,** Χορήγησις σημειώματος υπό του δικαστηρίου προ πάσης εκτελέσεως αποφάσεως διατασσούσης ασφαλιστικά μέτρα (ΑρχΝομ ΚΑ σελ.172 επ.). **Τσάκος**, Η προσωρινή διαταγή κατά τον ΚΠολΔ (Αρμ. ΛΔ σελ. 83 επ.). **Ο ίδιος**, Το περιεχόμενον και ο τύπος της προσωρινής διαταγής (Αρμ. ΛΕ σελ. 176 επ.). **Χατζηανδρέου**, Παρατηρήσεις σχετικά με την έκδοση προσωρινής διαταγής και την ανάκλησή της (Αρμ. 1980 σελ. 610 επ.). **Χορομίδης**,Ο θεσμός της προσωρινής διαταγής και η λειτουργία του στη δικαστική πρακτική (Αρμ. 1992 σελ. 81 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Επί πολυμελών δικαστηρίων (του πρώτου και του δευτέρου βαθμού δικαιοδοσίας) αρμόδιο να εκδώσει την προσωρινή διαταγή είναι το δικαστήριο και όχι ο πρόεδρος αυτού (ΕφΘεσ 391/2018 Ελλ-Δνη 2018/775, με Ενημερωτικό Σημείωμα *Γεωργίου*).

[22] Αρμόδιο να εκδώσει την προσωρινή διαταγή είναι το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ακόμη και εάν του δικαστήριο αυτό είναι αναρμόδιο για λήψη

ασφαλιστικών μέτρων (ΠΠρΘεσ 27759/2001 Αρμ. 2002/273)΄ συνεπώς, η προσωρινή διαταγή που χορηγήθηκε από αναρμόδιο δικαστήριο,διατηρεί την ισχύ της ακόμα και μετά την παραπομπή της υποθέσεως στο αρμόδιο (ΜΠρΑθ 78/2001 ΕΕργΔ 2003/8).

[3] Η προσωρινή διαταγή αποτελεί εκτελεστή πράξη της δικαστικής αρχής (ΟλομΑΠ 17/2009 Ελλ-Δνη 50/997, ΕφΑΔ 2009/983).

Τις εξενεχθείσες απόψεις περί της νομικής φύσης της διαταγής πληρωμής, βλ. σε **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα 2015 σελ. 194 επ.

[4] Εάν δεν ορίζεται η διάρκεια ισχύος της προσωρινής διαταγής, αυτή ισχύει μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων΄ δεν αποκλείεται όμως να έχει περιορισμένη χρονική διάρκεια, όταν ο χρόνος ισχύος της ορίζεται στην προσωρινή διαταγή (ΠΠρΘεσ 27759/2001 Αρμ. 2002/273), οπότε δεν αποκλείεται η ισχύς της να ορισθεί λήγουσα την ημέρα συζητήσεως της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων και υπό τον όρο της συζητήσεως΄ στην περίπτωση αυτή το δικάζον δικαστήριο μπορεί να παρατείνει την ισχύ της μέχρι να εκδοθεί η απόφασή του (ΜΠρΑθ 78/2001 ΕΕργΔ 2003/8).

[5] Η προσωρινή διαταγή υπόκειται σε ανάκληση, κατά τις διατάξεις των ΚΠολΔ 696 § § 1 και 3 (ΠΠρΘεσ 27759/2001 Αρμ. 2002/273).

[6]Η προσωρινή διαταγή πρέπει να γνωστοποιηθεί στον καθ' ου (ΑΠ 697/2008 Δ. 2008/932 με Σημείωση *Κ.Ε.Μ.*, Αρμ. 2009/913).

[7] Η προσωρινή διαταγή εκτελείται κατά το άρθρο 700 § 3 ΚΠολΔ (ΕφΑθ 1876/2007 ΕφΑΔ 2008/358).

[8] Η προσωρινή διαταγή ισχύει έναντι των τρίτων, εφ' όσον έχει εγγραφεί στα βιβλία κατασχέσεων (ΟλομΑΠ 17/2009 Δ. 2009/1026, με Σημείωση *Κ.Ε.Μ.*).

[8] Η προσωρινή διαταγή δεν συνιστά πράξη εγγραπτέα στα Κτηματολογικά Φύλλα του άρθρου 12 Ν. 2664/1998 (ΜΠρΘεσ 26672/2010 Αρμ. 2010/1664).

[9] Ποινική ευθύνη από μη συμμόρφωση σε προσωρινή διαταγή κατά το άρθρο 232 ΠοινΚώδ (ΕπΓνμδΕισΑπ 2/2010 Αρμ. 2010/877).

[10]Η προσωρινή διαταγή και η αναγκαστική προς αυτήν συμμόρφωση, δεν αποτελούν iusta causa πλουτισμού και επομένως δεν αποκλείουν την αξίωση κατά του λήπτη εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού (ΑΠ 143-4/2000 Ελλ-Δνη 41/1033).

[11] Η προσωρινή διαταγή απαιτείται να είναι σχετική με τα ασφαλιστικά μέτρα που θα ληφθούν (ΜΠρΑθ 78/2001 ΕΕργΔ 2003/8).

[12]Μετά την κατάθεση της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων και μέχρι να εκδοθεί απόφαση επ' αυτής, παραδεκτώς ζητείται η έκδοση προσωρινής διαταγής, εάν έχουν δημιουργηθεί συνθήκες που καθιστούν αναγκαίας την άμεση έκδοση αυτής΄ περιεχόμενο της σχετικής αιτήσεως (ΜΠρΘεσσαλ 6249/2014 Ελλ-Δνη 55/1056).

[13] Η εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης επί ακινήτου, για το οποίο έχει εκδοθεί προσωρινή διαταγή μη μεταβολής της νομικής καταστάσεως αυτού, εντάσσεται στη γενική έννοια της διαθέσεως κατά την ΑΚ 176, εφαρμοζομένης και της ΑΚ 1259· συνεπώς, η προσημείωση υποθήκης, η οποία ενεγράφη παρά την προσωρινή διαταγή, είναι ασθενέστερη, διότι έχει εγγραφεί σε κτήμα το οποίο δεν μπορεί να εκποιηθεί ως προς τον επιτυχόντα την προσωρινή διαταγή· η σχετική ακυρότητα μπορεί να προταθεί και έναντι του προσημειούχου ενυποθήκου δανειστή, ώστε να προηγηθεί κατά τάξη η εκ της προσωρινής διαταγής και μεταγενεστέρως αυτής εγγραφείσα άλλη προσημείωση (ΑΠ 557/2010 ΕφΑΔ 2010/1117, με Παρατηρήσεις *Ανδρίτσου*).

[14] Εάν το μέτρο που ορίσθηκε με την προσωρινή διαταγή συνίσταται σε προσωρινή απαγόρευση μεταβολής της περιουσιακής καταστάσεως του καθ' ου (προσωρινή απαγόρευση διαθέσεως), παραβιάσθηκε, προκαλείται ακυρότητα της διαθέσεως κατά την ΑΚ 176, υπό την προϋπόθεση ότι η διαταγή αυτή σημειώθηκε προηγουμένως στα οικεία δημόσια βιβλία (ΟλομΑΠ 17/2009 Ελλ-Δνη 50/997, ΕφΑΔ 2009/983).

[15] «*Προκαθεστηκυία*» προσωρινή διαταγή : αυτή που ζητείται πριν να εκδοθεί η τελική διαταγή, προκειμένου να ισχύει κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας καταθέσεως της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων στην οποία περιέχεται και αίτημα εκδόσεως προσωρινής διαταγής και της μεταγενέστερης ημερομηνίας του αιτήματος παροχής προσωρινής διαταγής (βλ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2016 υπό το άρθρο 691Α περιθ. αριθ. 8 σελ. 104).

[16] Η προσωρινή διαταγή εγκύρως εκδίδεται και χωρίς ακρόαση του καθ' ου΄ αυτός δικαιούται να ζητήσει την ανάκλησή της με ανάλογη εφαρμογή της ΚΠολΔ 696 § 1.

[17] «*Ατυχή*» χαρακτηρίζει τη διατύπωση της § 2 εδάφ. γ΄ η αριθ. 3/2014 απόφαση της Ολομέλειας των δικαστών του Πρωτοδικείου Αθηνών επί του σχεδίου τροποποιήσεων του ΚΠολΔικ (Βλ. στην ΕΠολΔικ 2014 σελ. 416).

17 Διάταξη ΕισΠλημΑθ (Ευαγγέλου Ζάχαρη), Απείθεια. Παραβίαση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων περί προσωρινής ρυθμίσεως νομής ή κατοχής. Κατά στενή ερμηνεία της σχετικής διάταξης (άρθρο 42 ΕισΝΚΠολΔ) δεν στοιχειοθετείται το έγκλημα, εφόσον παραβιάζεται προσωρινή διαταγή και όχι απόφαση και εφόσον η απόφαση δεν αφορά τη νομή ή κατοχή, αλλά άλλο δικαίωμα ή κατάσταση. Ποινική Δικονομία. Πότε η έγκληση είναι νόμω αβάσιμη (ΠοινΧρον 1987 σελ. 571 επ.).

18 Διάταξη ΕισΠλημΧαλκιδικής, Η παραβίαση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων για προσωρινή ρύθμιση νομής ή κατοχής συνιστά απείθεια. Ως απόφαση νοείται και η προσωρινή διαταγή. Παραβίαση προσωρινής διαταγής που αφορά συντηρητική κατάσχεση, δεν είναι αξιόποινη (Ελλ-Δνη 1989 σελ. 675 επ.).

19 Διάταξη ΕισΠλημΧαλκιδικής**,** Παραβίαση απόφασης που διατάσει προσωρινά μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση νομής ή κατοχής (άρθρο 42 του ΕισΝΚΠολΔ). Στην έννοια της «απόφασης» περιλαμβάνεται και η προσωρινή διαταγή του άρθρου 691 § 2 ΚΠολΔ, όχι όμως και το πρακτικό συμβιβασμού. Δεν είναι επιτρεπτή η αναλογική εφαρμογή της διάταξης (π.χ. προσωρινή διαταγή που αφορά αίτηση για συντηρητική κατάσχεση) (Αρμ. 1986 σελ. 527επ.).

20 ΝομΣυμβΚρ (Γνμδ) Αν η Διοίκηση υποχρεούται να εκτελέσει την από 8.5.2012 προσωρινή διαταγή του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία υποχρεώνεται το Ελλ. Δημόσιο να αποδέχεται τις προσφερόμενες υπηρεσίες υπαλλήλου, καταβάλλοντας τις νόμιμες αποδοχές, προσωρινώς, μέχρι τη συζήτηση της οικείας αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, ενόψει της άποψης, ότι αφενός η εκτελεστότητας της προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 3068/2002, είναι ανενεργής έναντι του Δημοσίου, αφετέρου δεν υφίσταται προηγούμενο μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς της αιτούσας με το Ελλ. Δημόσιο, το οποίο πρέπει να προστατευθεί και διατηρηθεί με την παρεχόμενη δικαστική προστασία (ΤΝΠ Η ΝΟΜΟΣ).

21 ΕισαγγΑΠ (Γνμδ) Προσωρινή διαταγή κατά Δημοσίου ΟΤΑ. Αποδοχή εργασίας συμβασιούχων. Οι προσωρινές διαταγές του άρθρου 691 παρ. 2 του ΚΠολΔ, είναι τίτλοι εκτελεστοί και δημιουργούν υποχρέωση συμμορφώσεως της Διοικήσεως. Η συμμόρφωση αυτή αφορά όχι μόνο την αποδοχή της εργασίας των αιτούντων (εργαζομένων στο Δημόσιο, ΟΤΑ και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου) αλλά και την καταβολή των νομίμων αποδοχών τους, για το χρονικό διάστημα που ορίζεται στην προσωρινή διαταγή του δικαστή. Η μη συμμόρφωση συνιστά και το αδίκημα του άρθρ. 232Α ΠΚ. Αντιβαίνει στα άρθρ. 20 § 1, 28 § 1 και 95 § 5 του Συντάγματος και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ η αντίθετη ρύθμιση. Η δικονομική διάταξη του άρθρου 904 § 2 περ. ζ` του ΚΠολΔ. έχει αποδυναμωθεί (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕΠολΔ 2011/98, ΠοινΔικ 2011/173, ΠειρΝομ 2011/103, ΠοινΧρον 2011/392)

****

Άρθρο 692

(Θεμελιώδεις κανόνες για τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου)

1. Το δικαστήριο διατάζει τα ασφαλιστικά μέτρα που κατά την κρίση του αρμόζουν σε κάθε περίπτωση, και δεν έχει υποχρέωση να διατάξει το μέτρο που ζητείται. **2.** Για την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του ίδιου δικαιώματος μπορούν να διαταχθούν περισσότερα ασφαλιστικά μέτρα, αν είναι αναγκαίο. **3.** Περισσότερα ασφαλιστικά μέτρα από όσα είναι αναγκαία για να αποφευχθεί

επικείμενος κίνδυνος ή για να ρυθμιστεί επείγουσα περίπτωση δεν πρέπει να διατάσσονται και ανάμεσα σε περισσότερα πρέπει να προτιμάται εκείνο που είναι το λιγότερο πιεστικό. **4.** Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να συνίστανται στην ικανοποίηση του δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση. **5.** Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να προσβάλλουν δικαιώματα τρίτων, ιδίως αν το ασφαλιζόμενο δικαίωμα εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 951 § 2. ΚΠολΔ (1967) 736

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 692 σελ. 97 επ. **Βασιλείου,** Η προσωρινή απασχόληση του εργαζομένου ως ασφαλιστικό μέτρο μετά την κατάργηση του άρθρου 732Α ΚΠολΔ (άρθρο 106 § 3 ν. 4172/2013. Σκέψεις με αφορμή την ΜΠρΠατρών 1132/2015) (ΕΕργΔ 2015 σελ. 1275 επ.). **Βελέντζας,** Αίτημα νόμιμου μεριδούχου για επίδειξη εγγράφου. Περίπτωση άρσης τραπεζικού απορρήτου (;) σε κατάθεση σε κοινό λογαριασμό (Γνμδ ΕπΤραπΑξιογρΧρημΔικ 2001 σελ. 399 επ.). **Βερβεσός,** Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2 § Η σελ. 551 επ.). **Γαβαλάς,** Η δυνατότητα προσωρινής με ασφαλιστικά μέτρα αποκατάστασης του μισθωτού στη θέση εργασίας ύστερα από παράνομη απόλυση (ΝοΒ 1984 σελ. 251 επ.). **Γεσίου-Φαλτσή,** Το δικαίωμα των κληρονόμων για επίδειξη εγγράφων κοινού τραπεζικού λογαριασμού (ΧρονΙδΔικ 2010 σελ. 593 επ.). **Η ίδια,** Επίδειξη εγγράφων και ζητήματα τραπεζικού απορρήτου στους κοινούς διαζευκτικούς λογαριασμούς (Γνμδ ΕφΑΔ 2010 σελ. 1182 επ.). **Η ίδια,** Αποβολή από ξενοδοχειακό συγκρότημα δυνάμει διαταγής αποδόσεως μισθίου και βασιμότητα αιτήματος της μισθώτριας εταιρείας για την προσωρινή επανεγκατάστασή της ως του πρόσφορου ασφαλιστικού μέτρου στο πλαίσιο της προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως (Ελλ-Δνη 2018 σελ. 1038 επ.). **Η ίδια,** Συμμετοχή και ψήφος σε Γενική Συνέλευση Ανώνυμης Εταιρείας δυνάμει αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως επί αμφισβητήσεως της μετοχικής ιδιότητας προσώπου. Ζητήματα επί ανακλήσεως της παραπάνω αποφάσεως (Ελλ-Δνη 2019 σελ. 89 επ.). **Γεωργακά**, Η προσωρινή δικαστική προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (ΧρονΙδΔικ 2013 σελ. 229 επ.) **Γεωργίου**, Η αρχή της μη ικανοποιήσεως της ασφαλιστέας αξιώσεως στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου. Το άρθρο 692 ΚΠολΔ (Δογματική και νομολογιακή προσέγγιση) (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2019). **Ο ίδιος,** Ερμηνευτική προσέγγιση του άρθρου 692 ΚΠολΔ (Ελλ-Δνη 1999 σελ. 14 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 692 σελ. 79 επ. **Ο ίδιος,** Η απαγορευτική ρήτρα της ΚΠολΔ 692 § 4 και η σχέση της με το ασφαλιστικό μέτρο της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως (Δογματική και ερμηνευτική προσέγγιση) Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΠατρ 470/2015 (Ελλ-Δνη 57 σελ. 572 επ.). **Ο ίδιος,** Η ρήτρα της μη ικανοποιήσεως του ασφαλιστέου δικαιώματος (ΚΠολΔικ 692 § 4)· ισχύει άραγε και επί του ασφαλιστικού μέτρου της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως **;** (ΚΠολΔ 731, 732); (Ελλ-Δνη 55/2014 σελ. 702 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα προς προσωρινή επίδειξη εγγράφων, Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΠατρ 483/2019 (Ελλ-Δνη 60/2019 σελ. 859 επ.). **Ο ίδιος,** Προσωρινή επίδειξη εγγράφων, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΘεσ 1950/2018 (Ελλ-Δνη 2018 σελ. 1781 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα επί απολύσεως μισθωτού, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΗλ (Ελλ-Δνη 2017 σελ. 879 επ.). **Ο ίδιος,** Η προσωρινή απασχόληση του μισθωτού, ως σύννομο ή μη ασφαλιστικό μέτρο (προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως) και στα πλαίσια του προβληματισμού, εάν απαγορεύεται ή όχι η ικανοποίηση του δικαιώματος και επί προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΠατρ 247/2015 (Ελλ-Δνη 56 σελ. 1478 επ.). **Ο ίδιος,** Η καταδίκη του εργοδότη ν' ανέχεται προσωρινώς τις υπηρεσίες του μισθωτού, ως ασφαλιστικό μέτρο – προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως, σε : Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου τ. Ι (έκδ. 2015) σελ. 581 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα επί ανωμάλου εξελίξεως προμηθευτικής (υδροδοτήσεως, ηλεκτροδοτήσεως κ.ο.κ.)

διαρκούς συμβάσεως, Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΠατρ 220/2015 (Ελλ-Δνη 56 σελ. 1465 επ.). **Ο ίδιος,** Προσήκον ασφαλιστικό μέτρο επί αξιώσεως προς αναγωγή μισθωτικής συμβάσεως στο μέτρο που επιβάλλουν η καλή πίστη κα τα (χρηστά) συναλλακτικά ήθη (ΑΚ 388), Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΑθ 2750/2014 (Ελλ-Δνη 55 σελ. 842 επ.). **Γιαννόπουλος** Παν., Απαγόρευση οριστικής ικανοποιήσεως δικαιώματος με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων (ΕΠολΔ 2009 σελ. 537 επ.). **Δαβερώνας**, Η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 692 § 4 Κ.Πολ.Δ. και η επίδρασή της στη σύμβαση εργασίας (ΕΕργΔ 2008 σελ. 1217 επ.). **Δεληκωστόπουλος**, Χορήγηση αντιγράφων τραπεζικών λογαριασμών κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 2018 σελ. 1783 επ.). **Ζερδελής,** Ζητήματα αποτελεσματικής έννομης προστασίας στις εργατικές διαφορές - Βάρος απόδειξης και προσωρινή έννομη προστασία (ΔΕΕ 2016 σελ. 601 επ.). **Καζάκος**, Το δικαίωμα απασχόλησης και η απαγόρευση της προσωρινής δικαστικής προστασίας του (έκδ. 1992). **Ο ίδιος,** Το δικαίωμα για πραγματική απασχόληση και η απαγόρευση προσωρινής δικαστικής προστασίας (ΕΕργΔ 1991 σελ. 849 επ.). **Κατράς**, Ζητήματα από τον δικαστικό καθορισμό του τρόπου διοίκησης κοινού πράγματος κατά την τροποποίηση αυτού (Ελλ-Δνη 2004, σελ. 1653 επ.). **Κατσάνος,** Η προσωρινή δικαστική προστασία της επικαρπίας (ΕφΑΔ 2010 σελ. 1026 επ.). **Ο ίδιος,** Ζητήματα από τον δικαστικό καθορισμό του τρόπου διοίκησης κοινού πράγματος με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 2004 σελ. **…**). **Κοτρώνης**, Εξασφάλιση της αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα. Ζητήματα από την εγγραφή υποθήκης κατ΄ ΑΚ 1262 αριθ. 4, τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προστασία της ΑΚ 1400 και την εφαρμογή της ΚΠολΔ 693 (Αρμ. 2008 σελ. 1477 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 692 σελ. 1353 επ. **Λιάσκος,** Η ελληνική νομολογία αναφορικά με το δικαίωμα πληροφόρησης και τα ασφαλιστικά μέτρα προστασίας των δικαιούχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων (ΕΠολΔ 2013 σελ. 478 επ.). **Λεβέντης/Τσικρικάς,** Απεργία (έννοια - αποκλεισμός της επιχειρήσεως χωρίς να συνοδεύεται από ομαδική παύση της εργασίας- προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως) (ΔΕΝ 2014 σελ. 1 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 692 σελ. 194 επ. **Μητσόπουλος**, Η έννοια της «προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως» ως μορφής ασφαλιστικού μέτρου (Ελλ-Δνη 43/2002 σελ. 1233 επ. **Ο ίδιος,** Απαγόρευση ικανοποίησης του ασφαλιστέου δικαιώματος και Σύνταγμα (Δ. 1996 σελ. 249 επ.). **Μουσάς**, Περί εφαρμογής ή μη της διατάξεως της § 4 άρθρ. 692 ΚΠολΔ εις ασφαλιστικά μέτρα περί νομής (Ελλ-Δνη 1979 σελ. 116 επ.). **Μπαλογιάννη**, Απαγόρευση ικανοποίησης του δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση με ασφαλιστικά μέτρα – Προσβολή της προσωπικότητας από βλαπτική ενέργεια προς το περιβάλλον (Δ. 2004 σελ. 520 επ.). **Η ίδια,** Απαγόρευση ικανοποίησης του δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση με ασφαλιστικά μέτρα σε περίπτωση διαφοράς από σύμβαση αποκλειστικής διανομής προϊόντων (Δ. 2005 σελ. 210 επ.). **Η ίδια,** Η καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2000 σελ. 1147 επ.). Η ίδια, Απαγόρευση ικανοποίησης δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή διατήρηση με ασφαλιστικά μέτρα – Προσβολή της προσωπικότητας από βλαπτική ενέργεια προς το περιβάλλον (Δ. 2004 σελ. 520 επ.). **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 692 σελ. 108 επ. **Ο ίδιος,** Ελευθερία και δέσμευση του δικαστή στα ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 30/1999 σελ. 525 επ.). **Ο ίδιος**, Ασφαλιστικά μέτρα για την προσωρινή προστασία εμπράγματης αξίωσης (Παρέμβαση στο 23ο πανελλήνιο συνέδριο της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, στα πρακτικά του εν λόγω συνεδρίου υπό τον τίτλο «Οι εμπράγματες αγωγές», Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 1999), στην § 6 σελ. 101-103. **Μπέης/Μπαλογιάννη**, Ασφαλιστικά μέτρα από τον δέκτη μη γνήσιας σύμβασης υπέρ τρίτου και προστατευτέα δικαιώματα τρίτων (Δ. 2001 σελ. 992 επ.). **Νίκας**, Ασφαλιστικό μέτρο με περιεχόμενο την αναστολή ισχύος της καταγγελίας μισθώσεως (Αρμ. 2014 σελ. 1263 επ.). **Παναγόπουλος**, Επιλογή του κατάλληλου ασφαλιστικού μέτρου (Δ. 1984 σελ. 749 επ.). **Περάκης**, Σκέψεις πάνω στην άσκηση αναγνωριστικής ανακοπής κατά εκτέλεσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, που έχει αυτοδικαίως αρθεί βάσει του άρθρου 693 ΚΠολΔ (ΕφΑΔ 2009 σελ. 1043 επ.). **Σιδηρόπουλος,** Η συντηρητική κατάσχεση ως ασφαλιστικό μέτρο της αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα (Αρμ. 1997 σελ. 475 επ.). **Σκαλίδης**, Αναστολή εκτέλεσης με ασφαλιστικά μέτρα αποφάσεων εταιρικών οργάνων της ανώνυμης εταιρίας (ΔΕΕ 2005 σελ. 264 επ.). **Σταματόπουλος**, Αρχές (όρια και μέτρο) των ασφαλιστικών μέτρων στην πράξη (Δ. 2003 σελ. 816 επ**.). Ο ίδιος,** Η με ασφαλιστικά μέτρα καθαίρεση κατασκευής, δυναμένης να επανατοποθετηθεί, δεν συνιστά ικανοποίηση δικαιώματος (ΕΠολΔ 2011 σελ. 227 επ.). **Παναγιώτου,** Προσωρινή απασχόληση με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων (ΕΕργΔ 2015 σελ. 301 επ.). **Παναγόπουλος**,

Επιλογή του κατάλληλου ασφαλιστικού μέτρου (Δ. 15/1984 σελ. 749 επ.). **Παπαδόπουλος**, Νομικά Θέματα Διορισμού Προσωρινού Διοικητικού Συμβουλίου Ανώνυμης Εταιρείας (Ε7 2009 σελ. 184 επ.). **Παπαδοπούλου Αναστ**., Έλλειψη επείγουσας περίπτωσης και ικανοποίηση δικαιώματος επί ασφαλιστικών μέτρων λόγω προσβολής της κυριότητας (ΕΠολΔ 2012 σελ. 613 επ.). **Ποδηματά**, Η καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως κατά το άρθρο 249 ΚΠολΔ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.1989) § 5 V σελ. 224 επ. **Πολυζωγόπουλος**, Η αρχή της μη ικανοποίησης του δικαιώματος (άρθρο 692 § 4) ή το «πικρόν ποτήριον» του δικαστού (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013). **Πρώιου,** Ζητήματα ευρωπαϊκού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου απορρέοντα από αγγλικά μέτρα προσωρινής δικαστικής προστασίας (freezing injunction, anti-suit injunction, receivership order) (ΕφΑΔ 2009 σελ. 1175 επ.). **Σκαλίδης,** Αναστολή εκτέλεσης με ασφαλιστικά μέτρα αποφάσεων των εταιρικών οργάνων της ανώνυμης εταιρίας (ΑΕ). Δικαιοπολιτικός προβληματισμός και δογματική σύλληψη (ΔΕΕ 2005 σελ. 264 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 15 σελ. 57 επ. **Ο ίδιος,** Ιδιοκτησία κατ' ορόφους – Επίλυσις διαφορών κατά την διαδικασίαν των ασφαλιστικών μέτρων (ΕΕΝ 1974 σελ. 137 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα μετά την διάσχισιν των συζύγων (προσωρινή ρύθμισις προσωπικών σχέσεων συζύγων ή γονέων και τέκνων) (ΝοΒ 1972 σελ. 575 επ.). **Τσικρικάς,** Χορήγηση δικαιώματος συμμετοχής σε γενική συνέλευση ανώνυμης εταιρείας με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων - Δικονομικά ζητήματα (ΕφΑΔ 2018 σελ. 585 επ.). **Φλώρου**, Η δυνατότητα προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης επί αγωγής αναπροσαρμογής του μισθώματος (ιδίως υπό το πρίσμα της παραμονής του μισθωτού στο μίσθιο) (Αρμ. 2017 σελ. 1266 επ.). **Χατζηαντωνίου**, Η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα και οι προϋποθέσεις παροχής ασφάλειας κατ' άρθρο 1402 ΑΚ και προστασίας του άρθρου 1400 ΑΚ με λήψη ασφαλιστικών μέτρων (Σκέψεις με αφορμή την απόφαση ΜΠρΑθ 8989/2011 αδημ.) (ΕφΑΔ 2013 σελ. 23 επ.). **Χατζηιωάννου**, Το περιεχόμενο των ασφαλιστικών μέτρων επί διακοπής διαρκών ενοχών και διατάραξης διαρκών εννόμων σχέσεων (ΕΠολΔ 2011 σελ. 26 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα χονδρεμπόρου μετά από αναδιοργάνωση δικτύου εμπορικής διανομής (ΕΠολΔ 2012 σελ. 613 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα σε διαφορά από ευρεσιτεχνία΄ η ιδιάζουσα λειτουργία του κατεπείγοντος (ΝοΒ 2012 σελ. 319 επ.).

II. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Το δικαστήριο έχει την εξουσία να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο κάθε πρόσφορο κατά την κρίση του μέτρο, που επιβάλλεται από τις περιστάσεις και αποσκοπεί στην εξασφάλιση ή διατήρηση του δικαιώματος ή τη ρύθμιση της καταστάσεως, υπό την προϋπόθεση ότι το ασφαλιστικό μέτρο δεν οδηγεί στην ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος (ΜΠρΑθ 15008/1998 ΑρχΝομ 2001/208).

[2] Διατάσσεται ως πρόσφορο ασφαλιστικό μέτρο η απαγόρευση κάθε μεταβολής της νομικής και πραγματικής καταστάσεως της καθ' ης ανώνυμης εταιρίας, ιδίως κάθε μεταβίβαση ή επιβάρυνση με νομικό βάρος ή άλλη μεταβολή των περιουσιακών της στοιχείων προσωρινά, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης αποφάσεως επί της αιτήσεως αναγνωρίσεως ακυρότητος της έκτακτης γενικής συνελεύσεως, με την οποία εξελέγησαν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της καθ' ης (ΜΠρΘεσ 32915/2006 Αρμ. 2007/1200*).*

[3] Μη επιτρεπτή η προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως με την μορφή της προσωρινής απαγορεύσεως στον καθού για την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων' το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση (ΜΠρΣπάρτης 66/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[4] Ασφαλιστικά μέτρα. Ισχυρισμοί των αιτούντων περί προσβολής της νομής του ακινήτου τους από τον καθ'ου ιδιοκτήτη όμορου ακινήτου από τις ενέργειες του τελευταίου να συνδέσει, διαμέσου τμήματος του ακινήτου των αιτούντων, σωλήνες αποχετεύσεως με το υφιστάμενο αποχετευτικό σύστημα΄ δεν είναι νόμιμο το αίτημα οριστικής αφαιρέσεως των σωλήνων, η παραδοχή του οποίου (αιτήματος) συνιστά απαγορευμένη ικανοποίηση του΄ δέχεται την αίτηση΄ λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα΄ διατάσσει προσωρινώς την παύση των εργασιών από μέρους του καθ'ου και την ακώλυτη διέλευση των αιτούντων από την επίδικη έκταση (ΕιρΚερκ 116/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[5] Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα διάφορα των αιτηθέντων· ωστόσο, το δικαστήριο δεν μπορεί να διατάξει ασφαλιστικό μέτρο που να οδηγεί σε

πλήρη ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος, αλλά πρέπει να προτιμά την επιβολή του λιγότερου επαχθούς, λαμβανομένων υπόψη των αντιτιθεμένων συνταγματικών και προστατευομένων δικαιωμάτων των διαδίκων, καθώς και τη σχετική αρχή της αναλογικότητος, για την επιβολή του καταλληλότερου ασφαλιστικού μέτρου (ΕιρΟρεστ 19/2003 Αρμ. 2003/1773).

[6]Η ΚΠολΔ 692 § 4 δεν περιέχει κατευθυντήρια οδηγία προς τον δικαστή, παρά απαγορευτικό κανόνα, δυνάμει του οποίου δεν του επιτρέπεται να διατάξει ασφαλιστικό μέτρο, με το οποίο επέρχεται πλήρης ικανοποίηση της ασφαλιστέας αξιώσεως΄ ο κανόνας αυτός είναι δεσμευτικός για τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΑθ 4629/2004 Ελλ-Δνη 46/612 πάγια νμλγ).

[7] Η απαγορευτική ρήτρα της ΚΠολΔ 692 § 4 ισχύει ειδικώς επί προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως (ΜΠρΑθ 5828/2017 ΕφΑΔ 2017/823. ΜΠρΛαμίας 34/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ πάγια νμλγ).

[8] Απαγόρευση ικανοποιήσεως ασφαλιστέου δικαιώματος· δυνατότητα υποκατάστατου ασφαλιστικού μέτρου· άμεση εκτελεστότητα αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων. Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αντί για την απαγορευόμενη ικανοποίηση του προσβαλλόμενου δικαιώματος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει υποκατάστατο μέτρο της ίδιας κατηγορίας (ΕιρΑρτ 173/2007 ΑρχΝομ 2008/502, με σημείωση *Νικολαΐδη*).

[9]ΚΠολΔ 732· διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου· όριό της η ΚΠολΔ 692 § 5΄ η διακριτική ευχέρεια που παρέχει η ΚΠολΔ 732 στο δικαστήριο, δεν αποτελεί
εξαίρεση από τον απαγορευτικό κανόνα της ΚΠολΔ 692 § 4, αλλά ο κανόνας αυτός αποτελεί οριοθέτηση της παρεχόμενης στο δικαστήριο, με το άρθρο 732, διακριτικής ευχέρειας (ΜΠρΑθ 7077/2016 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[10] Ratio legis της ΚΠολΔ 692 § 4. Σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 692
§ 4 ΚΠολΔ, βασικός κανόνας για το λαμβανόμενο ασφαλιστικό μέτρο είναι ότι αυτό δεν πρέπει να συνίσταται στην ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος· η ρύθμιση αυτή εξηγείται από τον ίδιο τον σκοπό του ασφαλιστικού μέτρου, διότι το αντίθετο θα σήμαινε πλήρη εξουδετέρωση της τακτικής ή κάποιας άλλης ειδικής διαδικασίας, (στην οποία καθυστερεί η έκδοση αποφάσεως, που υπόκειται μάλιστα κατά κανόνα σε ένδικα μέσα με ανασταλτικό αποτέλεσμα και με καθυστέρηση ικανοποιήσεως του δικαιώματος του ενάγοντος), από την πολύ ταχύτερη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων· αυτό όμως δεν μπορεί να γίνει ανεκτό από την έννομη τάξη (ΜΠρΧαλκ 2263/2009 ΔΕΕ 2010/488).

[11] Ο κανόνας της ΚΠολΔ 692 § 4 έχει εφαρμογή και στο ασφαλιστικό μέτρο της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως (ΚΠολΔ 731, 732), το οποίο δεν διαφέρει κατά το σκοπό του οπό τα άλλα ασφαλιστικά μέτρα, διότι και αυτό συνδέεται με κάποιο δικαίωμα που πρέπει να προστατευθεί προσωρινώς, για την αποτροπή δημιουργίας - έως την περάτωση της κύριας διαγνωστικής δίκης - αμετακλήτων καταστάσεων, που θα μπορούσαν να ματαιώσουν τον πρακτικό σκοπό της δίκης (ΜΠρΛαμ 73/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ πάγια νμλγ).

[12]Η ολοσχερής ικανοποίηση της ασφαλιστέας αξιώσεως, δηλαδή η δημιουργία ουσιαστικής καταστάσεως, η οποία ανταποκρίνεται στην έννομη συνέπεια που θεμελιώνεται στο οικείο ουσιαστικό δικαίωμα, ευρίσκεται έξω από το σκοπό των ασφαλιστικών μέτρων, γι' αυτό και απαγορεύεται ρητώς από τον νόμο και ειδικότερα από τη διάταξη του άρθρου 692 § 4 ΚΠολΔ, που καθιερώνει τη γενική αρχή, σύμφωνα με την οποία με τα ασφαλιστικά μέτρα δεν επιτρέπεται η δημιουργία αμετακλήτων καταστάσεων στις σχέσεις των διαδίκων, με τρόπο ώστε να ματαιώνεται ο τελικός σκοπός της οριστικής δικαστικής προστασίας (ΜΠρΑθ 7077/2016 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ πάγια νμλγ).

[13] Μίσθωση εργασίας΄ καταγγελία της συμβάσεως εργασίας από τον εργοδότη΄ η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, με την οποία ζητείται η προσωρινή απασχόληση του αιτούντος μισθωτού από τον εργοδότη του, ως προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως (: προσωρινή ενεργοποίηση της εργασιακής συμβάσεως) δεν παραβιάζει τον απαγορευτικό κανόνα του άρθρου 692 § 4 ΚΠολΔ, διότι δεν επιφέρει απαγορευμένη ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος του εργαζομένου (ΜΠρΗλείας 9/2017 Ελλ-Δνη 2017/879, με Ενημερωτικό Σημείωμα *Γεωργίου*, σελ. 883 επ.).

Αντιθέτως : ΜΠρΑθ 2533/2008 ΕΠολΔ 2009/537, με Ενημερωτικό Σημείωμα Γιαννόπουλου.

[14]Κατά την ακολουθούμενη από το παρόν δικαστήριο άποψη, γίνεται δεκτό ότι, επί διαρκών ενοχών (συμβατικών ή νομίμων) προς παροχή ή παράλειψη, είναι συνήθως δυνατή η προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως, χωρίς τούτο να συνιστά ολοκληρωτική ικανοποίηση του αντίστοιχου δικαιώματος, διότι πρόκειται για ρύθμιση προς το σκοπό να τεθεί σε προσωρινή λειτουργία μία διαρκής έννομη κατάσταση, η δε ρύθμιση αυτή δεν απολήγει σε απαγορευμένη ικανοποίηση της ασφαλιζόμενης απαιτήσεως, επειδή είναι προσωρινή (ΜΠρΠατρ 24/2016 Ελλ-Δνη 2016/256).

Αντιθέτως : ΜΠρΑθ 4629/2004 Δ. 36/204, με Παρατηρήσεις *Μπαλογιάννη*.

[15] Σε περίπτωση κατά την οποία η οφειλόμενη παροχή είναι εφ' άπαξ εκπληρωτέα και δεν υπάρχει μια διαρκής έννομη σχέση που μπορεί να ρυθμισθεί για περιορισμένο χρονικό διάστημα, δεν μπορεί να διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο (προσωρινή ρύθμιση ης καταστάσεως) η «προσωρινή» εκπλήρωση της παροχής αυτής, διότι οδηγεί σε ολοσχερή ικανοποίηση της ασφαλιστέας αξιώσεως (*ΜΠρΑθ 6280/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).*

[16] Ανεπίτρεπτο το ασφαλιστικό μέτρο προς εφ' άπαξ παροχή έστω και αν αυτή απορρέει από διαρκή σύμβαση (*ΜΠρΑθ 4629/2004 Αρμ. 2005/250).*

[17]Αγωγή για μείωση του μισθώματος με τα άρθρα 288 και 388 ΑΚ' ασφαλιστικά μέτρα για προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως (731 και 732 ΠολΔικ), με αίτημα την παράλειψη προσωρινώς της καταγγελίας της μισθώσεως από μέρους του εκμισθωτή, διότι αυτός δεν δέχεται να του καταβάλλεται προσωρινώς μειωμένο μίσθωμα΄ μη νόμιμο το αίτημα αυτό, διότι οδηγεί σε ικανοποίηση του δικαιώματος σύμφωνα με το άρθρο 692 § 4 ΚΠολΔικ

(*ΜΠρΘεσ 11025/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Αρμ. 2014/1661*).

[18] Προσωρινή άρση της προσβολής της προσωπικότητος· δεν παραβιάζει τη ρήτρα της ΚΠολΔ 692 § 4· αιτιολογία (ΜΠρΑθ 4205/2016 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[19] Προσβολή (ρύπανση) περιβάλλοντος· διαρκείς ενοχές· μη δημιουργία αμετακλήτων καταστάσεων΄ στις περιπτώσεις προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως επί διαρκών ενοχών για παροχή ή παράλειψη, όπως είναι και η υποχρέωση παραλείψεως της προσβολής της προσωπικότητος με τη ρύπανση του περιβάλλοντος, η § 4 του άρθρου 692 ΚΠολΔ έχει το νόημα ότι απαγορεύεται η διαμέσου αυτής της προσωρινής θέσης σε λειτουργία της εριζόμενης έννομης σχέσης δημιουργία αμετακλήτων καταστάσεων, μη δεκτικών ανατροπής, αν στην επακολουθούσα κύρια διαγνωστική δίκη δεν δικαιωθεί ο διάδικος, υπέρ του οποίου λήφθηκε το ασφαλιστικό μέτρο· η προσβολή του περιβάλλοντος ως αναπόσπαστο τμήμα της προσωπικότητος του ατόμου, του παρέχει αγωγή που θεμελιώνεται στο άρθρο 57 ΑΚ εναντίον εκείνου που από τη δράση του προέρχεται η βλαπτική ενέργεια που προκαλεί την επιβάρυνση του περιβάλλοντος (ΜΠρΒολ 2785/2003 Δ. 35/516, με παρατηρήσεις *Μπαλογιάννη*, Αρμ. 58 [2004]/679, με σημείωση *Σ.Τ.-Γ*.).

[20]Προσβολή της σωματικής και ψυχικής υγείας των αιτούντων, ως εκφάνσεις της προσωπικότητάς τους από την εκπομπή ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας΄ εγκατάσταση και λειτουργία από την καθ'ης εταιρεία κινητής τηλεφωνίας, συστήματος ραδιοεπικοινωνίας σε απόσταση μικρότερη των 300 μέτρων από τα σχολεία και τις κατοικίες των αιτούντων΄ απορρέουσες αξιώσεις΄ είναι νόμω δυνατή και η προσωρινή δικαστική προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας με τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προσβολής και, επιπλέον, υπάρχει επείγουσα περίπτωση, στοιχεία που θεωρούνται ότι υφίστανται διαρκώς σε περίπτωση προσβολής του δικαιώματος της προσωπικότητας του ατόμου, υπό οποιαδήποτε έκφανσή του΄ η απόφαση που διατάσσει την προσωρινή άρση της προσβολής ή την προσωρινή παράλειψη των προσβλητικών ενεργειών δεν οδηγεί σε απαγορευμένη ολοσχερή ικανοποίηση των ασφαλιστέων αξιώσεων, επειδή θέτει προσωρινά σε λειτουργία την έννομη σχέση κρατώντας την ζωντανή και αποτρέποντας την απονέκρωσή της και δεν δημιουργεί αμετάκλητες ή δυσχερώς αναστρέψιμες καταστάσεις, που ματαιώνουν τον πρακτικό σκοπό της κύριας δίκης' είναι παραδεκτή και νόμιμη η υπέρ των αιτούντων ασκηθείσα, (προφορικώς αλλά και με το έγγραφο σημείωμά τους), πρόσθετη παρέμβαση, από συλλόγους και μόνιμους κατοίκους΄ δέχεται την αίτηση και την πρόσθετη παρέμβαση (ΜΠρΚεφαλ 157/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[21] Προσωρινή επίδειξη εγγράφου· δεν πλήττεται η απαγορευτική ρήτρα της ΚΠολΔ 692 § 4 (ΜΠρΔράμας 47/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ κρατούσα γνώμη).

[22] Παράνομη προσβολή της προσωπικότητας΄ εάν συντρέχει και επείγουσα περίπτωση, δικαιούται ο προσβληθείς να ζητήσει προσωρινή προστασία με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στα πλαίσια της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως, να ζητήσει δηλαδή να υποχρεωθεί προσωρινώς ο προσβολέας να άρει την προσβολή και να την παραλείπει στο μέλλον (υπό την προϋπόθεση επικειμένης προσβολής στο μέλλον) και δη με απειλή χρηματικής ποινής και απαγγελίας προσωπικής κρατήσεως΄ στην περίπτωση αυτή δεν θίγεται η απαγορευτική ρήτρα εκ του άρθρου 692 § 4 ΚΠολΔ, δεδομένου ότι, επί απολύτων δικαιωμάτων, όπως η προσωπικότητα, η υποχρέωση των τρίτων να μη την προσβάλλουν ισχύει στο διηνεκές, με συνέπεια, ως εκ της υπάρξεως διαρκούς στην περίπτωση αυτή, έννομης σχέσης, να μπορεί αυτή, όταν υφίσταται επείγουσα ανάγκη, να τεθεί προσωρινώς σε λειτουργία, χωρίς, με τον τρόπο αυτόν να κινδυνεύει να ματαιωθεί ο σκοπός της κυρίας δίκης (ΜΠρΑθ 4205/2016 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[23] Προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως' εάν η ασφαλιστέα αξίωση έχει ως αντικείμενο επαναλαμβανόμενες παροχές με μεγάλη χρονική διάρκεια, δύναται να τεθεί σε προσωρινή λειτουργία η έννομη σχέση από την οποία απορρέουν οι διαρκείς παροχές, με τη μορφή της προσωρινής ρύθμισης της καταστάσεως, σε εκείνες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι «προσωρινές» παροχές έχουν περιορισμένη έκταση σε σύγκριση με εκείνες που θα κριθούν στην κύρια δίκη (ΜΠρΗρακλ 195/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[24] Σε κάθε υποχρέωση για θετική παροχή περικλείεται (λογικώς και νομικώς) και η υποχρέωση προς παράλειψη κάθε ενέργειας, η οποία είναι αντίθετη προς την επιχειρητέα πράξη, διότι ματαιώνει το προσδοκώμενο αποτέλεσμα΄αυτή η μη αυτοτελής υποχρέωση προβάλλεται στην παρούσα περίπτωση ως ασφαλιστέα αξίωση των αιτούντων΄ η αρνητική όμως υποχρέωση της ΔΕΗ να μη διακόπτει μονομερώς την ηλεκτροδότηση δεν έχει αυτοτελή υπόσταση, αφού αποτελεί την άλλη πλευρά της υποχρεώσεώς της για τη θετική παροχή (**:** να παρέχει συνεχώς ηλεκτροδότηση στο ακίνητο της αιτούσας), η οποία και μόνον έχει αυτοτελή υπόσταση' εκ τούτων παρέπεται αναγκαίως, πως δεν υφίσταται προστατεύσιμη αξίωση των αιτούντων, αφού αυτή δίδεται μόνον επί αξιώσεων που πηγάζουν από έννομες σχέσεις με αυτοτελή νομική υπόσταστη και, συνεπώς δεν δίδεται σε αυτούς ούτε ασφαλιστικό μέτρο (ΜΠρΛαμ 73/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[25]Οι αποκαλούμενες «*προμηθευτικές*» συμβάσεις, λόγω της μεγάλης ομοιότητας που εμφανίζουν με τις διαρκείς, υπάγονται κατ' αρχήν στην έννοια και τη ρύθμιση των τελευταίων και, επομένως, μπορεί να διαταχθεί επ' αυτών η προσωρινή απαγόρευση της διακοπής της παροχής (πχ. ηλεκτροδοτήσεως, υδροδοτήσεως κ.λπ.) με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως (ΜΠρΣπάρτης 66/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[26] Προσβολή του απολύτου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας· ασφαλιστικά μέτρα και επί κινδύνου μελλοντικής και διαρκούς προσβολής· επιτρεπτή απόκλιση από τον κανόνα της ΚΠολΔ 692 § 4' υπάρχει μία διαρκής έννομη σχέση, από την οποία εκλύεται η αξίωση του δημιουργού προς παράλειψη μελλοντικών προσβολών ή συνεχίσεως προσβολής του ανωτέρω απολύτου δικαιώματός του· συνεπώς, η αξίωση αυτή είναι μία διαρκής έννομη σχέση, η οποία όταν υπάρξει ανάγκη μπορεί να τεθεί προσωρινώς σε λειτουργία, χωρίς με αυτό να κινδυνεύει να ματαιωθεί ο σκοπός της κύριας δίκης (*ΜΠρΓιαν 451/2009 Αρμ. 2010/1152*).

[27] Η δήλωση ή μη δήλωση της βουλήσεως του ατόμου αποτελεί φυσική ευχέρειά του, δηλαδή εκδήλωση της προσωπικότητάς του, η οποία προστατεύεται συνταγματικώς (άρθρο 5 § 1 του Συντάγματος) και εφόσον δεν υφίσταται νομική ή συμβατική υποχρέωση, είναι ανέλεγκτη δικαστικώς, έστω και αν η ανωτέρω φυσική ευχέρεια ασκείται καταχρηστικώς΄ συνεπώς, και για τον λόγο αυτό, το δικαστήριο δεν έχει την εξουσία να υποχρεώσει την καθ' ης σε μη δήλωση της βουλήσεώς της και συγκεκριμένως να μην προβεί σε διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος, ούτε κατόπιν σχετικής αγωγής, ούτε κατόπιν αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων΄ επισημαίνεται και ότι, κατά τη μάλλον κρατούσα άποψη στη νομολογία, οι φυσικές ελευθερίες/ευχέρειες του ανθρώπου, όπως η δυνατότητα να συνάπτει ή να αποκρούει κανείς τις προτεινόμενες συμβάσεις, δεν υπόκειται στον περιορισμό της καταχρηστικής άσκησης του άρθρου 281ΑΚ (ΜΠρΛαμ 73/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[28] Η καταδίκη σε προσωρινή δήλωση της βουλήσεως δεν είναι επιτρεπτή με ασφαλιστικά μέτρα, διότι προϋποθέτει τελεσίδικη απόφαση στην κύρια διαγνωστική δίκη ενώ οδηγεί και σε πλήρη ικανοποίηση δικαιώματος (ΜΠρΗρακλ 195/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ πάγια νμλγ).

[29]Η επιδίκαση, με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, εύλογης αποζημιώσεως για την παραχώρηση της χρήσης κινητών προσκρούει στην απαγόρευση της πλήρους ικανοποιήσεως της ασφαλιστέας αξιώσεως (*ΜΠρΘεσ 68/2010 Αρμ. 2011/778*).

[30] Το ειδικότερο αίτημα να διαταχθεί, ως ασφαλιστικό μέτρο, η εκ μέρους του καθ' ου η αίτηση εφεξής παύση της χρεώσεως των καταναλωτών με πάγια τέλη και τιμήματα για την κατανάλωση του παρεχόμενου ύδατος, είναι απαράδεκτο, επειδή άγει σε πλήρη ικανοποίηση του ρυθμιστέου δικαιώματος, αφού η ευδοκίμηση του εν λόγω αιτήματος οδηγεί σε αμετάκλητες καταστάσεις, που πολύ δύσκολα θα είναι δεκτικές μελλοντικής
ανατροπής (*ΜΠρΘηβ 923/2008 Δ. 2009/1021, με παρατηρήσεις Μπέη*)

[31] Σε περίπτωση διαφοράς από μίσθωση πράγματος, δεν επιτρέπεται να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα, που να συνίστανται στην παράδοση ή απόδοση μισθίου, διότι με τον τρόπο αυτόν επέρχεται απαγορευμένη, από την ΚΠολΔ 692 § 4, ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος (ΜΠρΑθ 11510/1981 ΑρχΝομ 33/385).

[31] Το αίτημα για προσωρινή δικαστική παύση της τοκογονίας χρέους, ως ασφαλιστικό μέτρο, δεν είναι νομικώς βάσιμο, επειδή προσκρούει στην απαγορευτική διάταξη του άρθρου 692 § 4 ΚΠολΔ, αφού, με την παύση της τοκογονίας, το δικαίωμα των αιτούντων δεν εξασφαλίζεται προσωρινώς, αλλά εξαντλείται με την πραγμάτωση της διαπλάσεώς του και τη δημιουργία –κατά το αντίστοιχο διάστημα– νέας καταστάσεως, που δεν θα μπορεί να αντικατασταθεί αυτομάτως σε περίπτωση άρσης ή ανακλήσεως του ασφαλιστικού μέτρου (*ΜΠρΑθ 3650/2006 Δ. 2006/1162, με παρατηρήσεις Σκαρίπα).*

[33]Προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως΄ απαγορεύεται η ολοσχερής ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος΄ εάν ζητείται από Τράπεζα, ως ασφαλιστικό μέτρο,η αποδέσμευση τραπεζικού λογαριασμού, η άπαξ αποδέσμευση συνιστά απαγορευμένη οριστική ικανοποίηση τη ασφαλιστέας αξιώσεως του αιτούντος΄ όμως τοιούτο μέτρο δεν επιτρέπεται να διαταχθεί, δυνάμει της οικείας απαγορευτικής ρήτρας του άρθρου 692 § 4 ΚΠολΔ (*ΕιρΡόδου 14/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ*).

[34] Ο κανόνας της μη ικανοποιήσεως της ασφαλιστέας αξιώσεως υποχωρεί μόνον στις ακραίες εκείνες περιπτώσεις κατά τις οποίες πιθανολογείται κίνδυνος σημαντικής προσβολής της αξίας του ανθρώπου, που διασφαλίζεται συνταγματικώς κατ` άρθρο 20 § 1 και όχι απλώς περιουσιακών ζημιών (ΜΠρΑθ 5491/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ πάγια νμλγ).

[35]Είναι νόμω επιτρεπτή με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως, η κατεδάφιση ετοιμόρροπου κτίσματος, εάν από το κτίσμα αυτό απειλείται προφανώς και ανά πάσα στιγμή η ζωή ανθρώπου ή βλάβη της υγείας του (*ΜΠρΘεσ 18832/2012 ΕΠολΔ 2012/613*).

[36]Προσβολή της κυριότητας΄ υποχρέωση του καθ' ου, ως προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως, να ανεχθεί προσωρινώς την απομάκρυνση της πρόχειρης περιφράξεως και την εκφύτευση των δενδρυλλίων που εφύτευσε στην ιδιοκτησία του αιτούντος΄ με το ασφαλιστικό αυτό μέτρο της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως δεν παραβιάζεται ο κανόνας της ΚΠολΔ 692 § 4, επειδή ικανοποιείται προσωρινώς μόνον η εμπράγματη αξίωση του αιτούντος προς παύση της προσβολής του εμπραγμάτου δικαιώματος· δεν επιτρέπεται όμως με το λαμβανόμενο ασφαλιστικό μέτρο για την προστασία εμπραγμάτου δικαιώματος, να προκαλούνται αμετάκλητες καταστάσεις· αυτό δεν συντρέχει, όταν πρόκειται για κατασκεύασμα, του οποίου η καθαίρεση και επανατοποθέτηση δεν επιφέρει ουσιώδη βλάβη και δεν καθιστά ανέφικτη την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση (ΜΠρΧαλκίδας 608/2009 ΕΠολΔ 2011/227, με Παρατηρήσεις *Σταματόπουλου*).

[37] Στεγαστικό δάνειο σε ελβετικά φράγκα΄ υπέρμετρη αύξηση της συμφωνημένης δανειακής δόσης, λόγω μεταβολής της ισοτιμίας (διολισθήσεως) του ευρώ' αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για προσωρινή καταβολή της δόσης με βάση την αρχική ισοτιμία και για απαγόρευση καταγγελίας της δανειακής σύμβασης από την Τράπεζα΄ απόρριψη της αιτήσεως, λόγω ελλείψεως κινδύνου καθώς και ως άγουσας σε απαγορευμένη ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος (ΜΠρΑθ 10012/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

[38] Η επιλογή από το δικαστήριο ασφαλιστικού μέτρου, με το οποίο εμφανίζεται να ρυθμίζεται οριστικώς η κατάσταση, κατά παράβαση του άρθρου 692 § 4 ΚΠολΔ/
δεν καθιστά εκκλητή την απόφαση, διότι δεν ματαιώνει την εφαρμογή του άρθρου 699 ΚΠολΔ (*ΑΠ 53/2001 Ελλ-Δνη 2001/908*).

[39] Με την ΚΠολΔ 692 § 5 θεσπίζεται απαγορευτικός κανόνας προσβολής των δικαιωμάτων τρίτων με τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ιδίως εάν το ασφαλιζόμενο δικαίωμα εξαρτάται από αναβλητική αίρεση ή προθεσμία· η προσβολή των δικαιωμάτων των τρίτων με το ασφαλιστικό μέτρο είναι ανεπίτρεπτη είτε επέρχεται με τις άμεσες συνέπειες της αποφάσεως (δηλ. με την εκτελεστότητά της) είτε με τις έμμεσες συνέπειες αυτής (δηλ. τις ανακλαστικές συνέπειές της)· οι τρίτοι, των οποίων τα έννομα δικαιώματα προσβάλλονται με την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, είναι τα πρόσωπα εκείνα, τα οποία δεν ευρίσκονται σε σύνδεσμο με τον αιτούντα στο πλαίσιο της επίδικης έννομης σχέσης· το δικαστήριο έχει υπηρεσιακό καθήκον να εξετάζει και αυτεπαγγέλτως, εάν υφίσταται ενδεχόμενο προσβολής δικαιωμάτων τρίτων, με το ασφαλιστικό μέτρο που προτίθεται να λάβει και μάλιστα όχι μόνο στο πλαίσιο του πραγματικού και αποδεικτικού υλικού που προσκόμισαν οι διάδικοι, αφού το δικαστήριο έχει την εξουσία (κατά την ΚΠολΔ 691 § 7) να προβεί αυτεπαγγέλτως στη συλλογή όλων των στοιχείων που απαιτούνται για το σχηματισμό της κρίσης του (*ΜΠρΘεσ 41362/2009 Αρμ. 2010/270*).

****

Άρθρο 693

(Προθεσμία προς άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση' συνέπειες από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας)

1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο δικαστής που το διατάσσει μπορεί να ορίσει κατά την κρίση του προθεσμίαγια την άσκησή της, όμως μικρότερη από τριάντα (30) ημέρες. **2.** Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 1 αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών μέσα στην προθεσμία αυτή επιδώσει διαταγή πληρωμής.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 694 § 2, 715 § 5, 727, 729 § 5. ΚΠολΔ (1967) 737.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασιάδης, Αποδυνάμωση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων ως εκτελεστού τίτλου λόγω απώλειας δικονομικής προθεσμίας, Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΣερ 72/2017 (Ελλ-Δνη 2017 σελ. 1520 επ.). **Ακρίβης,** Η υποχρεωτική άσκηση αγωγής μετά τα ασφαλιστικά μέτρα, Δ. 2006 σελ. 947. **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 693 σελ. 108 επ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 693 σελ. 134 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 693 σελ. 106 επ. **Γιαννόπουλος,**

Επιτρεπτό ανάκλησης κατ` άρθρο 696 § 3 ΚΠολΔ αναστολής προσωρινά εκτελεστής απόφασης που διατάχθηκε κατ` άρθρο 912 ΚΠολΔ (Αρμ 2017 σελ.705 επ.). **Ο ίδιος,** Όρια κυριαρχικής εξουσίας του δικαστηρίου των ασφαλιστικών μέτρων προς χαρακτηρισμό δικογράφου που τιτλοφορείται «αίτηση διόρθωσης απόφασης». Επιτρεπτό χαρακτηρισμού της αίτησης ως αίτησης μεταρρύθμισης της απόφασης κατ` άρθρο 696 § 3 ΚΠολΔ (Αρμ. 2015 σελ. 725 επ.). **Κεραμεύς**, Νέα αίτηση περί ασφαλιστικών μέτρων κατά την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση της κύριας αγωγής (άρθρο 693 ΚΠολΔ) (ΠειρΝομ 1987 σελ. 141 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα, 2013) § § 35 επ. σ.σ. 230 επ. **Ο ίδιος,** Αποδυνάμωση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων λόγω μη άσκησης της αγωγής για την κύρια υπόθεση, Ενημερωτικό Σημείωμα υπό την ΜΠρΣερ (72/2017 Ελλ-Δνη 2017 σελ. 1524 επ). **Κοτρώνης,** Εξασφάλιση της αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα. Ζητήματα από την εγγραφή υποθήκης κατ΄ ΑΚ 1262 αριθ. 4, τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προστασία της ΑΚ 1400 και την εφαρμογή της ΚΠολΔ 693 (Αρμ. 2008 σελ. 1477 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας, 2000) υπό το άρθρο 693 σελ. 1356 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 693 σελ. 188 επ. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 693 σελ. 166 επ. **Παπάκος**, Η άσκηση της τακτικής αγωγής σε περίπτωση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2007 σελ. 119 επ.). **Περάκης**, Σκέψεις πάνω στην άσκηση αναγνωριστικής ανακοπής κατά εκτέλεσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων που έχουν αυτοδικαίως αρθεί βάσει του άρθρου 693 ΚΠολΔ (ΕφΑΔ 2008 σελ. 245 επ. και 2009 σελ. 1043 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 28 σελ. 107 επ. **Τσικρικάς**, Δυσχέρειες εφαρμογής του άρθρου 693 ΚΠολΔ επί του ασφαλιστικού μέτρου της επιδείξεως εγγράφων (ΕφΑΔ 2008 σελ. 264 επ.). **Χαμηλοθώρης**, Ανάκληση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2003 σελ. 844 επ.). **Ψαράκης**, Η άσκησις της περί της κυρίας αιτήσεως αγωγής κατά το άρθρο 693 ΚΠολΔ (Ελλ-Δνη 1972 σελ. 277 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Ως κύρια αγωγή, κατά την έννοια της ΚΠολΔ 693 § 1, νοείται εκείνη, που έχει ως αντικείμενο το δικαίωμα, προς εξασφάλιση του οποίου διατάχθηκε το ασφαλιστικό μέτρο. Αρκεί και η άσκηση αναγνωριστικής αγωγής (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 693 § 6 σελ. 168). Δικονομικό βάρος να ασκήσει την αγωγή αυτήν έχει ο διάδικος, υπέρ του οποίου έχει διαταχθεί το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός εάν ο αντίδικός του άσκησε την ανωτέρω αγωγή, ως αρνητική αναγνωριστική, οπότε απαλλάσσεται από το βάρος αυτό (**Μπέης**, ανωτ. υπό το άρθρο 693 § 8 σελ. 168-169). Αν η διαφορά της κύριας υπόθεσης έχει εισαχθεί, δυνάμει του σχετικού συνυποσχετικού (ΚΠολΔ 867 εδάφ. α΄), τότε ο διάδικος υπέρ του οποίου έχει διαταχθεί το ασφαλιστικό μέτρο, οφείλει να προκαλέσει την έναρξη της διαιτητικής διαδικασίας (**Μπέης**, ανωτ. υπό το άρθρο 693 § 16 σελ. 170). Σε περίπτωση κατά την οποία, ο διάδικος αυτός ασκήσει μεν την αγωγή εμπροθέσμως, όμως μεταγενεστέρως προβεί σε (σύννομη) ανάκλησή της (ΚΠολΔ 294, 296) και συγκεκριμένα σε παραίτηση είτε από το δικόγραφο είτε από το δικαίωμα [οπότε και περατώνεται η εκκρεμής δίκη, αφού επί μεν παραιτήσεως από το δικόγραφο, η αγωγή θεωρείται ως μηδέποτε ασκηθείσα (ΚΠολΔ 295 § 1α΄), επί δε παραιτήσεως από το δικαίωμα, εξαφανίζεται το ουσιαστικό υπόβαθρο του δικαστικού αγώνα (**Κεραμεύς**, Αστικό Δικονομικό Δίκαιο τ. ΙΙ 1986 § 142 σελ. 362. **Ράμμος**, ΕλληνΠολΔικ τ. Ι 1961 § 138 VII Α σελ. 392), τότε –και στις δύο περιπτώσεις– επέρχεται η αναδρομική εκμηδένιση της έννομης σχέσης της δίκης (**Ράμμος**, ανωτ. § 138 Ι (Γ) σελ. 388) και συνεπώς προκαλείται αναδρομικώς μη εμπρόθεσμη άσκηση της αγωγής και εντεύθεν αίρεται αυτοδικαίως το διαταχθέν ασφαλιστικό μέτρο, ευθύς μόλις συντελεσθεί είτε η ανάκληση της αγωγής είτε η παραίτηση από το δικόγραφο ή το δικαίωμα (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα υπό το άρθρο 693 § ΙΙ σελ. 138 και § ΙΙ σελ. 143-144, μ.π.π. *Βλ. όμως* **: Μπέη**, ανωτ. υπό το άρθρο 693 § 14 σελ. 170).

Η προθεσμία της ΚΠολΔ 693 § 1 είναι προδήλως δικονομική προθεσμία ενεργείας, διότι αποβλέπει να αποδυναμώσει το δικαίωμα του επιτυχόντος τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου διαδίκου, αν δεν προβεί εντός αυτής στην άσκηση της οικείας κύριας αγωγής (Βλ. για τις

δικονομικές προθεσμίας ενεργείας: **Μπέη**, ΕρμΚΠολΔ Κεφ. ΙΖ (Προθεσμίες) § ΙΙΙ 5 β σελ. 750. **Ράμμο**, ανωτ. § 111 ΙΙ Β σελ. 270).

[2] Η ανώτατη διάρκεια της προθεσμίας αυτής δεν ορίζεται στο νόμο. Ο νόμος επαφίεται στην έμφρονα κρίση του δικαστή να ορίσει τη διάρκειά της, σταθμίζοντας τις εκάστοτε υφιστάμενες συνθήκες. Ορίζεται όμως ότι η προθεσμία της ΚΠολΔ 693 § 1 δεν πρέπει να είναι μικρότερη των τριάντα (30) ημερών. Σε περίπτωση κατά την οποία, ο δικαστής –ακουσίως ή και εκουσίως– παραβεί την επιταγή του νόμου περί του κατωτάτου ορίου της εν λόγω προθεσμίας και ορίσει διάστημα μικρότερο των τριάντα (30) ημερών, τότε θα ισχύσει το διάστημα που όρισε ο δικαστής, ενόψει του ότι η ΚΠολΔ 693 δεν προβλέπει κύρωση από την παράβαση του υπηρεσιακού αυτού καθήκοντος, από μέρους του τελευταίου (**Γεωργίου**, ανωτ. υπό το άρθρο 693 § Ι 3 σελ. 134-135).

[4] Η προθεσμία που ορίζει το δικαστήριο τίθεται σε κίνηση από την επομένη του εναρκτηρίου γεγονότος της (ΚΠολΔ 144 § 1), που επίσης ορίζει η απόφαση, αφού ο νόμος –μη καθορίζοντας και το εν λόγω εναρκτήριο γεγονός– το αφήνει στην κρίση του δικαστηρίου. Αν αυτό, από παραδρομή, δεν ορίσει το παραπάνω εναρκτήριο γεγονός, τότε θα δεχθούμε ότι η προθεσμία της ΚΠολΔ 693 τίθεται σε κίνηση από την επομένη της επιδόσεως της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων (**Γεωργίου**, ανωτ. υπό το άρθρο 693 § Ι 4 σελ. 135).

> *Βλ. όμως* : **Μπέη** (ΕρμΚΠολΔ υπό το άρθρο 693 § 4) και **Ράμμο** (Εγχειρίδιον ΚΠολΔ τ. ΙΙ § 573 σελ. 1811).

[4]Η προθεσμία της ΚΠολΔ 693 § 1 δεν συμπεριλαμβάνεται μεταξύ εκείνων των προθεσμιών που αναστέλλονται, κατά το άρθρο 147 § 7 ΚΠολΔ, στο διάστημα από 1ης μέχρι και 31ης Αυγούστου, μολονότι συμπεριλαμβάνονται στην εν λόγω διάταξη οι αντίστοιχες (νόμιμες) προθεσμίες των ΚΠολΔ 715 § 5 και 729 § 5.

Κατά τη γνώμη μας, πρέπει – είτε κατά διασταλτική ερμηνεία της ΚΠολΔ 147 § 7, (αν θεωρηθεί ότι ο νομοθέτης εκφράσθηκε στενότερα του δέοντος), είτε κατ' αναλογία εκ των ομοίων περιπτώσεων των ΚΠολΔ 715 § 5 και 729 § 5 (αν θεωρηθεί ότι υφίσταται κενό στο νόμο) – να υπαχθεί και η (δικαστική) προθεσμία της ΚΠολΔ 693 § 1 στον κανόνα της ΚΠολΔ 147 § 7, ώστε να αναστέλλεται η διαδρομή του χρόνου αυτής κατά το χρονικό διάστημα από 1ης μέχρι και 31ης Αυγούστου [**Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 353 σελ. 234].

[5] Δεν απαιτείται να εκδοθεί σχετική δικαστική απόφαση, επιβεβαιωτική της άρσης του ασφαλιστικού μέτρου΄ δεν αποβάλλει όμως την ισχύ της η απόφαση που διέταξε το αρθέν ασφαλιστικό μέτρο ως προς την τυχόν διάταξή της περί δικαστικής δαπάνης (**Μπέης**, Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξις 1968 § 5 ΙΙ 2 α΄ σελ. 163).

[6] Προθεσμία ασκήσεως της κύριας αγωγής· πάροδος απράκτου· έννομες συνέπειες. Η πάροδος άπρακτης της προθεσμίας ασκήσεως της αγωγής για την κύρια υπόθεση αποδυναμώνει από κάθε ισχύ την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, με εξαίρεση τη διάταξη περί δικαστικών εξόδων· συγχρόνως, αίρονται αυτοδικαίως τα ασφαλιστικά μέτρα που έχουν ήδη διαταχθεί· οι συνέπειες αυτές
επέρχονται αυτομάτως, ήτοι χωρίς να απαιτείται η έκδοση σχετικής (αναγνωριστικής) αποφάσεως (ΠΠρΑμφ 37/2006 Δ. 2007/305).

[7]Προθεσμία για την άσκηση της τακτικής αγωγής· πάροδος απράκτου· νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων· απαράδεκτη. Με τη διάταξη του άρθρου 693 ΚΠολΔ επιβάλλεται στον αιτούντα διάδικο το δικονομικό βάρος να ασκήσει αγωγή για την κύρια υπόθεση εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της αποφάσεως που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο, το οποίο –διαφορετικά– αίρεται αυτοδικαίως· είναι πρόδηλο ότι η τυχόν νέα αίτηση προς λήψη του ίδιου ασφαλιστικού μέτρου, μετά την πάροδο της ως άνω προθεσμίας, προσκρούει στο δικονομικό απαράδεκτο που απορρέει από την ανωτέρω διάταξη (ΜΠρΑθ 1108/2007 Δ. 2007/967).

[8] Απόφαση ασφαλιστικών μέτρων· αυτοδίκαιη άρση· παρεμπίπτουσα έρευνα του κύρους της συντηρητικής κατασχέσεως. Η πάροδος άπρακτης της προθεσμίας του άρθρου 715 § 1 ΚΠολΔ

αποδυναμώνει τόσο την απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ως εκτελεστό τίτλο, όσο και τη συντηρητική κατάσχεση, η οποία αίρεται αυτοδικαίως· συνεπώς, απορρίπτεται ως αβάσιμη αίτηση άρσεως ή ακυρώσεως της συντηρητικής κατασχέσεως ή ανακλήσεώς της· δυνατή είναι μόνον η παρεμπίπτουσα έρευνα του κύρους της συντηρητικής κατασχέσεως κυρίως στο στάδιο της επαναφοράς των πραγμάτων στην προ της κατασχέσεως κατάσταση· στο στάδιο αυτό μπορεί να
ενταχθεί και να διαταχθεί κατ' άρθρο 702 ΚΠολΔ και η διαγραφή της συντηρητικής κατασχέσεως από τα οικεία βιβλία (ΜΠρΑθ 15776/1997 Ελλ-Δνη 39/1423).

[9] Χρόνος προβολής ισχυρισμού περί άρσεως της ισχύος. Άρση της ισχύος αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, λόγω του ότι δεν ασκήθηκε η αγωγή, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την έκδοσή της· ο σχετικός ισχυρισμός απαιτείται να προταθεί πρωτοδίκως στη δίκη για την κατάπτωση των ποινών λόγω παραβιάσεως της αποφάσεως και δεν λαμβάνεται υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως (ΑΠ 1827/2011 Ελλ-Δνη 53/47).

[10] Αυτοδίκαιη άρση ασφαλιστικού μέτρου· εφαρμογή της ΚΠολΔ 693 και επί διορθώσεως αποφάσεως (ΚΠολΔ 315 επ.) (ΕιρΜαραθ 195/2006 ΑρχΝομ 2008/539, με σημείωση *Νικολαΐδη*).

[11] Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του άρθρου 693 § 1 ΚΠολΔ και την, εξ αυτού του λόγου, αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου, δεν επιτρέπεται η υποβολή νέας αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων για εξασφάλιση ή διατήρηση του ίδιου δικαιώματος ή τη ρύθμιση της ίδιας καταστάσεως, που αποτέλεσαν αντικείμενο της πρώτης δίκης (ΜΠρΑθ 2572/2008 ΕΠολΔ 2009/354, με Παρατηρήσεις *Μπαμπινιώτη*).

[12] Είναι αυτονόητο ότι, μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής και την –εκ του λόγου αυτού– άρση του ασφαλιστικού μέτρου, δεν επιτρέπεται η υποβολή νέας αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων για την εξασφάλιση ή διατήρηση του ίδιου δικαιώματος ή τη ρύθμιση της ίδιας καταστάσεως, που αποτέλεσαν αντικείμενο της πρώτης δίκης· να σημειωθεί βεβαίως ότι, προς αποτροπή ανεπιεικών αποτελεσμάτων, όταν ο αιτών δεν μπόρεσε να τηρήσει την ανωτέρω προθεσμία, εξ αιτίας ανώτερης βίας ή δόλου του αντιδίκου του, δικαιούται να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση (ΚΠολΔ 152 επ.), με την οποία θα αναβιώσει η απόφαση που διέταξε τα ασφαλιστικά μέτρα (ΜΠρΑθ 2572/2008 ΕφΑΔ 2010/100. Αμφίβολης ορθότητας, ως προς τα κατά νόμο αποτελέσματα της επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. Βλ. για το ζήτημα αυτό, το υπ' αυτήν Ενημερωτικό Σημείωμά μου σε **:** Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα 2015 σελ. 250-251).

[13] ΚΠολΔ 693· αυτοδίκαιη άρση της αποφάσεως· έννοια της «άρσης». Η ρύθμιση της ΚΠολΔ 693, η οποία έχει τεθεί στις γενικές διατάξεις των ασφαλιστικών μέτρων, έχει χαρακτήρα γενικής ισχύος και, εν όψει του ότι δεν προβλέπει κάποια ειδικότερη εξαίρεση στην εφαρμογή της, συνάγεται ότι καταλαμβάνει όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις λήψης ασφαλιστικών μέτρων· ωστόσο η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου δεν καθιστά ανυπόστατη την απόφαση που εκδόθηκε, αλλά απλώς ανακόπτεται η νομιμότητα συνεχίσεως της ισχύος της και η δημιουργία εφεξής εννόμων συνεπειών, υπό την έννοια ότι δεν μπορεί στο εξής να στηρίξει έγκυρη αναγκαστική εκτέλεση (ΕφΑθ 1552/2010 ΕφΑΔ 2010/1379).

[14] Η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου δεν επέρχεται επί εγγυοδοσίας΄ διότι η ΚΠολΔ 168 που θεσμοθετεί την άρση της εγγυοδοσίας, θέτει ως αναγκαία προς τούτο προϋπόθεση την έκδοση σχετικής διαπλαστικής αποφάσεως (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 693 § 17, σελ. 170-171).

Για τα αποτελέσματα της άπρακτης παρόδου της προθεσμίας επί *α)* προσημειώσεως υποθήκης, *β)* συντηρητικής κατασχέσεως, *γ)* εγγυοδοσίας, *δ)* δικαστικής μεσεγγυήσεως, *ε)* προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως, *στ)* προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως και *ζ)* προσωρινής επιδικάσεως της νομής, βλ. **Γεωργίου**, ανωτ. § ΙΙ 1 σελ. 138-143).

[15] Ενόψει του ότι διαταγή πληρωμής εκδίδεται αποκλειστικά για χρηματικές απαιτήσεις (ΚΠολΔ 623), παρέπεται αναγκαίως και ότι η διάταξη της ΚΠολΔ 693 § 2 εδάφ. β΄ είναι ανεφάρμοστη, όταν η ασφαλισθείσα απαίτηση δεν είναι χρηματική δηλαδή, όταν λαμβάνονται τα ασφαλιστικά μέτρα της μεσεγγυήσεως ή της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως, καθώς και της προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως΄ στην τελευταία περίπτωση, διότι ο νόμος δεν αναφέρει και την έκδοση διαταγής πληρωμής, ως γεγονός αποτρεπτικό της αυτοδίκαιης άρσης του ασφαλιστικού αυτού μέτρου (ΚΠολΔ 729 § 5 εδάφ. γ΄) (**Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα 1985 Κεφ. Α΄ § 28 σελ. 109).

****

Άρθρο 694

(Εγγυοδοσία, ως παρεπόμενης μορφής προσωρινή δικαστική προστασία)

1. Το δικαστήριο διατάζοντας ασφαλιστικά μέτρα έχει το δικαίωμα και αυτεπαγγέλτως να υποχρεώσει τον αιτούντα σε εγγυοδοσία. **2.** Αν δεν χορηγηθεί η κατά την παράγραφο 1 εγγυοδοσία μέσα στην προθεσμία που
όρισε το δικαστήριο, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 693 § 1, 703, 704, 705. ΚΠολΔ (1967) 738.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 694 σελ. 113 επ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 694 σελ. 147. **Ο ίδιος,** Τινά περί δικαστικής εγγυοδοσίας (ΚΠολΔ 162-168) σε **:** Γεωργίου, «Η αστική ευθύνη από τροχαία ατυχήματα» (έκδ. Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2012) σελ. 923 επ. **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 47 Β σελ. 277. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 693 σελ. 1358-1359 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 693 σελ. 200. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 693 σελ. 171 επ.

****

Άρθρο 695

(Προσωρινή δέσμευση από την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων)

Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει προσωρινά και δεν επηρεάζει την κύρια υπόθεση.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ (1967) 739.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεπάκος, Η δικαστική απόφαση στα ασφαλιστικά μέτρα (Δ.25 σελ. 1058 επ.). **Αποστολόπουλος,** Ο πρόεδρος πρωτοδικών (έκδ. 1966) § 27 σελ. 27-28. **Αργυριάδης**, Τα υποκειμενικά όρια της προσωρινής ισχύος της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων (Γνμδ Δ. 17 σελ. 644 επ. και ιδίως σελ. 654 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 695 σελ. 115 επ. **Βερβεσός**, Νέα αίτησις ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του δικαστηρίου της κύριας δίκης μετ' απόρριψιν προηγουμένης (Δ. 5 σελ. 288 επ. Δ. 10 σελ. 668 επ.). **Ο ίδιος**, Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα επί της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2 σελ. 530 επ. και ιδίως § ΙΙ Η' σελ. 551 επ.). **Βερνάρδος**, Πολιτική δικονομία κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ' Τμ. 1ον Κεφ. Ε΄ § (γ) σελ. 410 επ. **Ο ίδιος,** Το προσωρινόν δεδικασμένον (Δ. 5 σελ. 264 επ.). **Γεσίου-Φαλτσή**, Παραδεκτό αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, που ασκείται με τις προτάσεις ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου επί απορρίψεως από το Μονομελές Πρωτοδικείο όμοιας προηγούμενης (ΕΠολΔ 2010 σελ. 338 επ.). **Γεωργιάδης Απ.,** Τα υποκειμενικά όρια της προσωρινής ισχύος της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων (Γνμδ Δ. 17 σελ. 633 επ. και ιδίως σελ. 647 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 695 σελ. 147. **Ο ίδιος,** Το δεδικασμένο στα ασφαλιστικά μέτρα (ΚΠολΔ 695), Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜΠρΠειρ 2025/2013 (Ελλ-Δνη 55/2014 σελ. 1505 επ.). **Ο ίδιος,** Δεδικασμένο στα ασφαλιστικά μέτρα (Ελλ-Δνη 27 σελ. 202 επ.). **Ο ίδιος,** Απορριπτική απόφαση επί αιτήσεως ανακλήσεως αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων **:** δημιουργεί ή όχι προσωρινό δεδικασμένο που δεσμεύει το δικαστήριο της κύριας δίκης **;** (Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜονΕφΘεσ 1957/2017 υπό δημοσίευση στην Ελλ-Δνη έτους 2019). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα **:** η κρίση του δικαστηρίου περί ισχύος ή μη της ασφαλιστέας αξιώσεως είναι άραγε δεσμευτική **;** (Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΠΠρΑθ 226/2018 Ελλ-Δνη 2019 σελ. 207 επ.). **Γεωργακόπουλος**, Υποκειμενικά όρια της δέσμευσης από απόφαση ασφαλιστικών μέτρων και εκούσιας δικαιοδοσίας (Δ. 22 σελ. 578 επ.). **Γιαννούλης**, Αντικατάσταση αιτιολογιών απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 28 σελ. 917 επ.). **Δημητρίου,** Αποφάσεις εσφαλμένως κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων εκδιδόμενες (Εννοιολογικός προσδιορισμός/Δικονομική συμπεριφορά - αντιμετώπιση) (ΕΠολΔ 2013 σελ. 298 επ.). **Δουμουλάκης**, Η άμυνα εναντίον της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2001 σελ. 1193 επ.). **Ηλιακόπουλος**, Προσωρινότητα και οριστικότητα : δύο έννοιες σε σχέση έντασης στα ασφαλιστικά μέτρα (ΝοΒ 35 σελ. 308 επ.). **Θεοδωράκης**, Η δέσμευση από την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1986 σελ. 656 επ.). **Ο ίδιος,** Η δέσμευση τρίτων από την απόφαση ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1998 σελ. 834 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 34 Β σελ. 225. **Κονδύλης**, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔ (Έκδοση 1983) § 34 σελ. 391 επ. **Κουσούλης**, Η νομική φύση του δεδικασμένου (έκδ. 1988) ιδίως § 2.1. σελ. 31 υποσημ. αριθ. 26. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 695 σελ. 1359 επ. **Ο ίδιος,** σε : Κράνη, Προσωρινή διαταγή, ανάκληση και μετενέργεια ασφαλιστικών μέτρων (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013) περιθ. αριθ. 108-112. **Ο ίδιος,** Λειτουργικές δομές των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2003 σελ. 679 επ.). **Μακρής**, Η συνταγματικότητα των ασφαλιστικών μέτρων΄ η φύση και τα αποτελέσματα της αποφάσεως για ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 10 σελ. 708 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 695 σελ. 201 επ. **Ματθίας**, Επίδραση της τελεσίδικης διαγνώσεως στην προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως (Δ. 10 σελ. 59 επ.). **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 695 σελ. 173 επ. **Ο ίδιος**, Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) Κεφ. Β΄ § 4 Ι 13 σελ. 284-285. **Ο ίδιος**, Υποκειμενικά όρια της προσωρινής ισχύος της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Γνμδ Δ. 17 σελ. 637 επ.). **Ο ίδιος,** Αντικειμενικά όρια «προσωρινού δεδικασμένου» από αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων (Γνμδ Δ. 14 σελ. 58 επ.). **Ο ίδιος,** Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προς το δικαστήριο της κύριας δίκης μετά την απόρριψη της αρχικής (Δ. 2004 σελ. 112 επ.). **Ο ίδιος**, Το λεγόμενο προσωρινό δεδικασμένο των αποφάσεων για ασφαλιστικά μέτρα

(Δ. 9 σελ. 418 επ. και σε **:** Μπέη, Συμβολές στην ερμηνεία του δικονομικού δικαίου τ. ΙΙ σελ. 712 επ.). **Ο ίδιος**, Έννοια και λειτουργία της περί ασφαλιστικών μέτρων αποφάσεως (Δ. 1 σελ. 400 επ.). **Ο ίδιος**, Οι αντιρρήσεις εναντίον της σύλληψης του οφειλέτη ως ασφαλιστικό μέτρο (Γνμδ Δ. 14 σελ. 81 επ.). **Ο ίδιος**, Δεν μπορεί να γίνει προσωρινός δικαστικός προσδιορισμός μιας ενοχικής υποχρέωσης, ανεξάρτητα από το αν η σχετική απόφαση θα έχει διαπλαστικό ή αναγνωριστικό χαρακτήρα (Δ. 12 σελ. 339 επ.). **Ο ίδιος**, Παραδεκτό νέας αίτησης ασφαλιστικών μέτρων μετά την απόρριψη της αρχικής για έλλειψη επείγουσας περίπτωσης (Γνμδ Δ. 22 σελ. 727 επ.). **Ο ίδιος**, Εναντίωση στην προσωρινή ισχύ με ανακλητική αίτηση (Γνμδ Δ. 17 σελ. 642-643). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) υπό το άρθρο 695 σελ. 45 επ. **Νίκας/Μακρίδου**, Προσωρινό δεδικασμένο αποφάσεως η οποία απέρριψε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων (Γνμδ σε : Μελέτες αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙ σελ. 461 επ. και Αρμ. 2013 σελ. 205 επ.). **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 249 σελ. 906 επ. **Οικονομόπουλος Τ.,** Εγχειρίδιον πολιτικής δικονομίας τ. ΙΙα΄ Βιβλίον Ε΄ Κεφ. Α΄ σελ. 297 επ. **Παναγόπουλος**, Η προσωρινή ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων· ενεργεί αναδρομικά η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου (Δ. 1983 σελ. 857 επ.). **Ο ίδιος,** Δέσμευση και επανάληψη στα ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1985). **Ο ίδιος,** Δέσμευση από απόφαση που καθορίζει αγοραία αξία και τιμή πρώτης προσφοράς κατασχεθέντος (Δ. 20 σελ. 594 επ.). **Ο ίδιος,** Σχέση μεταξύ ανακλητικής αίτησης τρίτου και προσωρινού δεδικασμένου (Δ. 18 σελ. 356 επ.). **Ο ίδιος,** Δεσμευτικότητα της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων' νέα αίτηση ύστερα από απορριπτική απόφαση (Δ. 17 σελ. 224 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκληση προσωρινής διαταγής εξαιτίας προηγούμενης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 17 σελ. 223 επ.). **Παπαδάκης Χαρ.,** Μισθώσεις. Εμπορική υπομίσθωση: σε περίπτωση λύσης κύριας μίσθωσης (με καταγγελία ή αντίθετη συμφωνία) λύεται και η υπομίσθωση, συνέπειες. Αν ο μισθωτής ή υπομισθωτής αρνηθεί την απόδοση μετά τη λύση και αντιποιείται τη νομή συμβάσεως ή με την αγωγή εκ της νομής. Επιτρεπτή η λήψη των ασφαλιστικών μέτρων. Προσωρινό δεδικασμένο, προϋποθέσεις (ΕπΔικΠολυκ 1998 σελ. 58 επ.). **Πολυζωγόπουλος**, Το προσωρινό δεδικασμένο» στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, σε : Η σύγχρονη δυναμική των ασφαλιστικών μέτρων (Έκδοση Νομικής Βιβλιοθήκης, 1999) σελ. 46 επ. **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (1982) § 575 σελ. 1874 επ. **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία ΚΠολΔ (κατ' άρθρον) τ. ΙΙ (έκδ. 1979) υπό το άρθρο 695 σελ. 841-842. **Τσουκαλάς**, Έννοια, φύση και αποτελέσματα των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων (Δικογραφία 1993 σελ. 111 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ 1985) Κεφ. Α΄ § 24 (α) σελ. 76-77.

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

«*Προσωρινό δεδικασμένο*»· έννομες συνέπειες· δικονομικό απαράδεκτο νέας όμοιας αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων. Με τη διάταξη του άρθρου 695 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι «η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει προσωρινά», καθιερώνεται η προσωρινή ισχύς της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων, υπό την έννοια ότι καθιστά απαράδεκτη και εμποδίζει την εκδίκαση νέας αιτήσεως προς λήψη του ιδίου ρυθμιστικού μέτρου και με την ίδια νομική και ιστορική αιτία επείγουσας περιπτώσεως ή, κατά τις περιστάσεις, ανάγκης προς αποτροπή επικειμένου κινδύνου (ΜΠρΠειρ 2524/1999 Ελλ-Δνη 1999/1627).

[2] «*Προσωρινό δεδικασμένο*»· έννοια· δεν διαφέρει ποιοτικώς από το οριστικό δεδικασμένο. Από το συνδυασμό των ΚΠολΔ 682, 693, 695, 697 και 322 συνάγεται ότι η απόφαση που εκδίδεται επί της αιτήσεως προς λήψη ασφαλιστικών μέτρων παράγει δεδικασμένο, το οποίο είναι μεν βραχύβιο, όπως δεικνύει και ο χαρακτηρισμός του ως «προσωρινού», αφού ισχύει το βραδύτερο μέχρι την ικανοποίηση του ασφαλιστέου ουσιαστικού δικαιώματος ή την τελεσίδικη κρίση για την ανυπαρξία του, δεν διαφέρει όμως κατά τα λοιπά (δηλαδή ως προς την έννοια, τη φύση και τη λειτουργία του, από το οριστικό δεδικασμένο (ΜΠρΑθ 4434/2008 ΕφΑΔ 2010/213).

[3] «*Προσωρινό δεδικασμένο*»· έννοια και χρόνος ισχύος· ομοιότητες και διαφορές από το οριστικό δεδικασμένο· έννομη συνέπεια προσωρινού δεδικασμένου: αρνητική λειτουργία του· δικαίωμα του καθ' ου να ζητήσει την ανάκληση/μεταρρύθμιση της

προηγούμενης αποφάσεως· η ανάκληση/μεταρρύθμιση δεν έχει αναδρομική ισχύ. Από το άρθρο 695 ΚΠολΔ (βλ. και τα άρθρα 682, 696, 697, 698 και 699 του ίδιου Κώδικα), που εφαρμόζεται ευθέως, και από τα άρθρα 322
§ 1, 324, 325 και 326 επ. ΚΠολΔ, που εφαρμόζονται αναλογικώς (εκτός του άρθρου 331 ΚΠολΔ, αφού κατ' άρθρο 695 ΚΠολΔ η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων δεν παράγει δεδικασμένο και για την ύπαρξη ή ανυπαρξία της ασφαλιστέας αξιώσεως του ουσιαστικού δικαίου - προδικαστικού ζητήματος), συνάγεται ότι η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, παράγει προσωρινό δεδικασμένο για την ύπαρξη ή ανυπαρξία διαπλαστικού, δικονομικής φύσης, δικαιώματος του αιτούντος για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ως κυρίου δικαιώματος· το προσωρινό αυτό δεδικασμένο είναι μεν βραχύβιο, όπως δεικνύει ο χαρακτηρισμός του, διότι ισχύει το βραδύτερο μέχρι την ικανοποίηση του ασφαλιστέου δικαιώματος ή την τελεσίδικη κρίση για την ανυπαρξία αυτού, δεν διαφέρει κατά τα λοιπά, (δηλαδή κατά την έννοια, τη φύση και τη λειτουργία του), από το οριστικό δεδικασμένο· αποτέλεσμα της παραδοχής του προσωρινού αυτού δεδικασμένου στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων είναι ότι, εάν γίνει δεκτή κατ' ουσίαν η αίτηση και διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα, νέα όμοια αίτηση του τότε και ήδη αιτούντος, δηλαδή αίτηση που στηρίζεται στον ίδιο λόγο, (το ίδιο ασφαλιστέο δικαίωμα και τον ίδιο επικείμενο κίνδυνο/επείγουσα περίπτωση) και ζητεί τη λήψη του ίδιου ασφαλιστικού μέτρου, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη, λόγω της αρνητικής λειτουργίας του προσωρινού δεδικασμένου· ο τότε καθ' ου δικαιούται να ζητήσει με αντίθετη αίτησή του την ανάκληση/μεταρρύθμιση της προηγούμενης αποφάσεως, κατά τις ΚΠολΔ 696-698· η ανάκληση/μεταρρύθμιση δεν ενεργεί αναδρομικώς (ΜΠρΠατρ 1853/2010 ΕφΑΔ 2011/7544).

[4] Μη ταυτότητα ιστορικής και νομικής αιτίας. Προσωρινό δεδικασμένο. Μη παραγωγή προσωρινού δεδικασμένου όταν το διαπλαστικό δικονομικό δικαίωμα παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας, που κρίθηκε με κάποια απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, δεν ταυτίζεται με το μετέπειτα κρινόμενο όμοιο αίτημα (ΜΠρΠατρ 1852/2010 ΕφΑΔ 2011/334, με Παρατηρήσεις *Ηλιακόπουλου*).

[5] Δεδικασμένο και τελεσιδικία· δημιουργεί μόνον η απορριπτική απόφαση ασφαλιστικών μέτρων΄ πότε είναι παραδεκτή νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Σε περίπτωση κατά την οποία το δικαστήριο απέρριψε ως αβάσιμη κατ' ουσίαν την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, παράγεται με την απόφασή του προσωρινό δεδικασμένο, ως προς τη διάγνωση της ανυπαρξίας του λόγου στον οποίο στηρίζεται η αίτηση αυτή· κατά συνέπεια, νέα αίτηση η οποία στηρίζεται στον ίδιο λόγο και ζητεί να ληφθεί το ίδιο ασφαλιστικό μέτρο, είναι απαράδεκτη (αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου), εκτός εάν –με τη νέα όμοια, κατά το αντικείμενο, αίτηση– ο αιτών επικαλείται μεταβολή του δικαιώματος ή της ιστορικής/νομικής αιτίας (ΜΠρΑθ 2090/2004 ΝοΒ 2005/523*).*

[6] Δεδικασμένο αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων· τι αφορά· μέχρι πότε ισχύει. Το δεδικασμένο από την απόφαση ασφαλιστικών μέτρων αφορά στη διάγνωση της υπάρξεως του διαπλαστικού δικαιώματος του αιτούντος για λήψη του διαταχθέντος ασφαλιστικού μέτρου και ισχύει μέχρι να ικανοποιηθεί το ασφαλισμένο δικαίωμα ή να ανακληθεί η απόφαση που το διέταξε, η οποία είναι διαπλαστική και όταν υποχρεώνει τον καθ' ου σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή (ΑΠ 618/2003 Ελλ-Δνη 2003/1286).

[7] Ασφαλιστικά μέτρα νομής· παραγωγή προσωρινού δεδικασμένου. Η περί ασφαλιστικών μέτρων νομής απόφαση παράγει προσωρινό δεδικασμένο, το οποίο δεν δεσμεύει την κύρια δίκη, ενώ παύει να ισχύει από την έκδοση αποφάσεως επί της δίκης αυτής, καθώς και όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που έταξε το δικαστήριο προς άσκηση της κύριας αγωγής ή η ετήσια παραγραφή της αξιώσεως του νομέα από την αποβολή ή τη διατάραξη, δοθέντος ότι η υποβολή αιτήσεως ασφαλιστικού μέτρου και η διαδικασία επ' αυτής δεν διακόπτει την παραγραφή της αξιώσεως, επειδή η αίτηση αυτή δεν είναι αγωγή,

δηλαδή latu sensu ένδικο μέσο προς οριστική διάγνωση της διαφοράς (ΑΠ 1312/2003 Ελλ-Δνη 2005/158, ΧρονΙδΔικ).

[8] Προσωρινό δεδικασμένο· λαμβάνεται υπ' όψιν και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο· πότε. Το προσωρινό δεδικασμένο λαμβάνεται υπ' όψιν από το δικαστήριο, όταν καλείται να δικάσει άλλη αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων, μετά από πρόταση των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως (ΜΠρΑθ 2090/2004 ΝοΒ 2005/523).

[9] Προσωρινό δεδικασμένο· ισχύει εφ' όσον δεν υφίστανται λόγοι ανακλήσεως της αποφάσεως. Γίνεται δεκτό ότι το δεδικασμένο της αποφάσεως, που απέρριψε την αίτηση των ασφαλιστικών μέτρων, ισχύει έως ότου υπάρξουν νέα στοιχεία· ως τοιαύτα στοιχεία νοούνται, κατά κανόνα, αυτά που ανέκυψαν μετά την έκδοση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων και τα οποία ως οψιγενή δεν ετέθησαν υπ' όψιν του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση· κατ' εξαίρεση, μπορούν να θεωρηθούν ως νέα γεγονότα, που αποτελούν μεταβολή των πραγμάτων και αυτά που προϋπήρχαν της εν λόγω αποφάσεως, εφ' όσον αποκαλύφθηκαν μεταγενεστέρως και δεν είναι απλώς ουσιώδη, αλλά απολύτως κρίσιμα για την αποτροπή αμέσου κινδύνου βλάβης του διαδίκου (ή τρίτου) που ζητεί την ανάκληση, όπως λ.χ. η ανακάλυψη εγγράφου, το οποίο αποδεικνύει την ανυπαρξία της προβαλλομένης ως ασφαλιστέας απαιτήσεως· από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η υποβολή νέας αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, μετά την έκδοση απορριπτικής αποφάσεως, επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, κατά τις οποίες επιτρέπεται και η υποβολή από τον καθ' ου ανακλητικής αιτήσεως μετά την έκδοση ευνοϊκής για τον αιτούντα αποφάσεως· εν όψει τούτων, ο χαρακτηρισμός του δεδικασμένου της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων ως προσωρινού δικαιολογείται από την ευχέρεια καταργήσεώς του, εάν ο ενδιαφερόμενος επικαλεσθεί (και το δικαστήριο πιθανολογήσει) μεταβολή των πραγμάτων (ΜΠρΠειρ 2524/1999 Ελλ-Δνη 1999/1627).

[10] Προσωρινό δεδικασμένο· έννομη συνέπεια: απαράδεκτο νέας όμοιας αιτήσεως, που επιδιώκει τη λήψη του ίδιου με την προηγηθείσα αίτηση ασφαλιστικού μέτρου. Κάθε απόφαση, η οποία εκδόθηκε κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, παράγει προσωρινώς δεδικασμένο, ως προς τη διάγνωση της υπάρξεως ή ανυπαρξίας του λόγου για τον οποίο στηρίζεται· εάν επομένως η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, τότε η νέα αίτηση που στηρίζεται στον ίδιο λόγο και ζητεί να ληφθεί το ίδιο ασφαλιστικό μέτρο είναι απαράδεκτη (ΕφΑθ 1173/1999 Ελλ-Δνη 2001/764).

[11] Αντικειμενικά όρια προσωρινού δεδικασμένου. Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων δημιουργεί προσωρινό δεδικασμένο, το οποίο εμποδίζει την εκ νέου έρευνα των λόγων που καλύπτει σε μεταγενέστερη δίκη με παρόμοιο περιεχόμενο (ΜΠρΑθ 1962/2002 Αρμ. 2002/1062, με σημείωση *Π.Σ.Α.*).

[12] Έκταση προσωρινού δεδικασμένου. Εάν ο εργοδότης υποχρεώθηκε με ασφαλιστικό μέτρο να αποδέχεται τις υπηρεσίες του απολυθέντος εργαζομένου, το δικαστήριο της κύριας δίκης δεν δεσμεύεται από το προσωρινό δεδικασμένο της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων και συνεπώς οφείλει να εξετάσει αυτοτελώς το ζήτημα της υπάρξεως έγκυρης σχέσεως εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου και το ζήτημα της οφειλής ή μη μισθών υπερημερίας (ΑΠ 1497/2000 Ελλ-Δνη 42/681).

[13] Υποκειμενικά και αντικειμενικά όρια προσωρινού δεδικασμένου. Το ουσιαστικό δεδικασμένο ισχύει κατ' εξαίρεση υπέρ και κατά μη μετασχόντων στη δίκη προσώπων, όπως των κατά τη διάρκεια της δίκης ή μετά το πέρας αυτής γενομένων καθολικών διαδόχων, στους οποίους περιλαμβάνονται οι κυρίως ή προσθέτως παρεμβαίνοντες και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί τους, οι οποίοι αφού
απέκτησαν την ιδιότητα του διαδίκου από την παρέμβαση δεσμεύονται από την ισχύ του δεδικασμένου· η ισχύς του δεδικασμένου πηγάζει από το διατακτικό της

αποφάσεως και εκτείνεται στο κριθέν ζήτημα για την ύπαρξη ή την ανυπαρξία της έννομης σχέσης για την οποία υποβλήθηκε η αίτηση για παροχή έννομης προστασίας υπό τη μορφή αγωγής, ανταγωγής, παρεμβάσεως κ.λπ.· η απόφαση που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων παράγει δεδικασμένο, το οποίο εμποδίζει κατ' αρχήν την κατά την ίδια διαδικασία εκ νέου εξέταση της διαφοράς που κρίθηκε ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, αλλά ισχύς του είναι προσωρινή (ΕιρΦλωρ 68/2000 ΑρχΝομ 2004/114, με σημείωση *Νικολαΐδη).*

14 ΝομΣυμβΚρ (Γνμδ) Συμβασιούχοι - Ασφαλιστικά μέτρα - «Προσωρινό δεδικασμένο» - Υποχρέωση αποδοχής από το Δημόσιο της παροχής από αυτούς εξαρτημένης εργασίας - Τρόπος πληρωμής αυτών. Α. Ενόψει του προσωρινού δεδικασμένου, που απορρέει από τις υπ' αριθμ. 10600/2011 και 5075/2012 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων), το Ελλ. Δημόσιο υποχρεούται να αποδέχεται προσωρινά τις προσηκόντως προσφερόμενες υπηρεσίες των αιτούντων-συμβασιούχων μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της ασκηθείσας κυρίας αγωγής αυτών, υπό τον όρο ότι θα τηρηθούν οι προϋποθέσεις, που ορίζουν: α) η παράγραφος 2 του άρθρου 672Α του Κ.Πολ.Δικ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 105 παρ. 4 του ν. 4172/2013 και β) η μεταβατική διάταξη του άρθρου 106 παρ.1 του άνω ν. 4172/2013 και Β. Εφόσον το αντικείμενο του έργου για το οποίο προσελήφθησαν έχει ήδη ολοκληρωθεί, αυτοί δικαιούνται τις αποδοχές που λαμβάνει το αντίστοιχο προσωπικό που παρέχει στο Δημόσιο υπηρεσίες στο πλαίσιο έγκυρης σύμβασης εξαρτημένης εργασίας (και όχι έργου) με τα ίδια επαγγελματικά προσόντα (ομοφ.) (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

15 ΝομΣυμβΚρ (Γνμδ) Ισχύς απόφασης ασφαλιστικών μέτρων και υποχρέωση συμμόρφωσης του Ελληνικού Δημοσίου. Η με αριθμό 8623/2005 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα και υποχρέωσε το Δημόσιο (μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών του) να αποδέχεται προσωρινά μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της ασκηθείσας αγωγής τις προσηκόντως προσφερόμενες υπηρεσίες των αιτουσών, στη θέση, ειδικότητα και με τις αποδοχές που αντιστοιχούν σ' αυτές, είναι ισχυρή και παράγει υποχρέωση συμμόρφωσης του Δημοσίου με το περιεχόμενό της, χωρίς να απαιτείται κοινοποίηση αυτής στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ)

****

Άρθρο 696

(Ανάκληση/μεταρρύθμιση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση)

1. Αν κάποιος δεν έλαβε μέρος ή δεν κλήθηκε κατά τη συζήτηση αίτησης στην οποία εκδόθηκε απόφαση που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα ή μεταρρύθμισε ή ανακάλεσε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων και έχει έννομο συμφέρον, δικαιούται να ζητήσει την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση της απόφασης από το δικαστήριο που την εξέδωσε **2**. Το δικαστήριο που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα, έως τη συζήτηση της αγωγής που αφορά την κύρια υπόθεση, έχει δικαίωμα, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την

απόφασή του, εφόσον επήλθε μεταβολή των πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκληση ή τη μεταρρύθμισή της.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 110 § 2, 309, 586 επ. 687 § 1, 697, 698, 734 § 5, 758. ΚΠολΔ (1967) 740.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 696 σελ. 119 επ. **Βερβεσός,** Ανάκληση από το δικαστήριο της κύριας δίκης΄ είναι ανάκληση υπό την έννοια της ΚΠολΔ 696 ή επιτελεί λειτουργία ενδίκου μέσου **;** (Δ. 3 σελ. 149 επ.). **Βερνάρδος**, Πολιτική δικονομία (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ' Τμήμα 1ο Κεφ. 6ο σελ. 411 επ. **Βλαστός,** Ανάκληση απόφασης που διέταξε αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης (Δ. 20 σελ. 591 επ.). **Γεσίου-Φαλτσή**, Νομιμοποίηση για αίτηση ανακλήσεως ασφαλιστικού μέτρου κατά το άρθρο 696 § 1 ΚΠολΔ. Χρόνος και τρόπος προβολής των λόγων ανακλήσεως του άρθρου 696 § 3 ΚΠολΔ (Ελλ-Δνη 30 σελ. 949 επ., Αρμ. 42 σελ. 123 επ.). **Η ίδια,** Ζητήματα ανακλήσεως ασφαλιστικού μέτρου και αντικαταστάσεως με εγγυοδοσία (Ελλ-Δνη 38 σελ. 1737 επ.). **Η ίδια,** Συμμετοχή και ψήφος σε Γενική Συνέλευση Ανώνυμης Εταιρείας δυνάμει αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως επί αμφισβητήσεως της μετοχικής ιδιότητας προσώπου. Ζητήματα επί ανακλήσεως της παραπάνω αποφάσεως (Ελλ-Δνη 2019 σελ. 89 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 696 σελ. 147. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 696 σελ. 114**. Ο ίδιος**, Ανάκληση ασφαλιστικών μέτρων (Ελλ-Δνη 27 σελ. 702 επ.). **Γιαννόπουλος,** Επιτρεπτό ανάκλησης κατ` άρθρο 696 § 3 ΚΠολΔ αναστολής προσωρινά εκτελεστής απόφασης που διατάχθηκε κατ` άρθρο 912 ΚΠολΔ (Αρμ. 2017 σελ. 705 επ.). **Δεμερτζή**, Νεότερα πραγματικά γεγονότα που στηρίζουν αίτηση για την ανάκληση ή μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2004 σελ. 114 επ.). **Δουμουλάκης**, Η άμυνα εναντίον της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 32 σελ. 1193). **Θεοδωράκης**, Δέσμευση τρίτων από την απόφαση ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 18 σελ. 834 επ.). **Καλπογιάννης**, Ανάκληση απόφασης που διέταξε διόρθωση προγράμματος πλειστηριασμού (Δ. 21 σελ. 588 επ.). **Ο ίδιος,** Ενδικοφανής λειτουργία της ανακλητικής αίτησης του άρθρου 696 § 3 ΚΠολΔ (Δ. 21 σελ. 592 επ.). **Καραγιάννης**, Ζητήματα από την ανάκλησιν των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1972 σελ. 393 επ.). **Καστριώτης**, Τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων κατά το ελληνικό και το γαλλικό δίκαιο (ΑρχΝομ 2007 σελ. 1 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 40 Β σελ. 244 επ. **Ο ίδιος,** Αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων και άμυνα αντιδίκου (έκδ. 2007). **Κλαμαρής**, Διορισμός προσωρινού δ.σ. σε ανώνυμη εταιρία με αντικατάσταση του καταστατικού δ.σ. λόγω σύγκρουσης συμφερόντων΄ διορισμός νέου προσωρινού δ.σ. και αίτηση ανάκλησης της απόφασης που διόρισε το προσωρινό δ.σ. (Ελλ-Δνη 30 σελ. 1435 επ.). **Κονδύλης**, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1983) § 34 σελ. 392 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 696 σελ. 1362 επ. **Κολοτούρος**, Χρονικά όρια της διαπλαστικής ενέργειας αποφάσεως που εξεδόθη επί αιτήσεως ανακλήσεως ασφαλιστικού μέτρου κ.λπ. (Γνμδ ΧρονΙδΔικ 2006 σελ. 1004 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 696 σελ. 200. **Λιβιεράτος**, Μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων λόγω νέων στοιχείων (Δ. 1994 σελ. 319 επ.). **Μαντζουράνη**, Ανάκληση απόφασης που εκδόθηκε με λανθασμένη διαδικασία (Δ. 14 σελ. 161 επ.). **Μίνης**, Παραδεκτό και νομική βασιμότητα αίτησης για την ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων που διέταξε αναστολή εκτέλεσης απόφασης γενικής συνέλευσης σωματείου (Επιστολή, Δ. 32 σελ. 356, με απάντηση Μπέη). **Μητσόπουλος**, Τριτανακοπή εν δίκη προσωρινών μέτρων νομής ή κατοχής (ΝΔικ 1954 σελ. 677 επ.). **Μπαλογιάννη**, Προϋποθέσεις ανάκλησης ασφαλιστικών μέτρων σε περίπτωση απουσίας του καθ' ου κατά την εκδίκαση της αρχικής αίτησης (Δ. 2002 σελ. 1050 επ.). **Η ίδια**, Έλλειψη υλικής αρμοδιότητας μονομελούς πρωτοδικείου να δικάσει αίτηση για ανάκληση ή μεταρρύθμιση

απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 30 σελ. 449 επ.). **Μπέης Κων.**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 696 σελ. 189 επ. **Ο ίδιος,** Νεότερα πραγματικά γεγονότα που στηρίζουν αίτηση για ανάκληση ή μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2004 σελ. 116 επ.). **Ο ίδιος,** Μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων από εκδοχέα ασφαλιζόμενης απαίτησης (Δ. 2001 σελ. 354 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων που είχε εκδοθεί ύστερα από ανάκληση κατάσχεσης χρηματικής απαίτησης στα χέρια τρίτου (Δ. 2002 σελ. 1165 επ.). **Ο ίδιος,** Προβλήματα αναφορικά με την ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 29 σελ. 1177 επ.). **Ο ίδιος,** Αρμοδιότητα και νομική βασιμότητα αίτησης γι' ανάκληση απόφασης που είχε διατάξει την αναστολή της προσωρινής εκτελεστότητας εξωστικής απόφασης (Γνμδ Δ. 21 σελ. 65 επ.). **Ο ίδιος,** Ανυποστήρικτος αίτησις μεταρρυθμίσεως αποφάσεως περί ασφαλιστικών μέτρων (Δ.1 σελ. 57 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκλησις αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων κατ' αίτησιν τρίτου (Δ.1 σελ. 468 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκλησις ή μεταρρύθμισις ασφαλιστικών μέτρωνεν ασκήσει της κυρίας αγωγής ενώπιον αναρμοδίου δικαστηρίου (Γνμδ Δ. 3 σελ. 60 επ.). **Ο ίδιος**, Εναντίωση στην προσωρινή ισχύ με ανακλητική αίτηση (Γνμδ Δ. 17 σελ. 642-643). **Ο ίδιος,** Άμυνα τρίτου εναντίον απόφασης προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης (Δ. 1996 σελ. 924 επ.). **Ο ίδιος,** Παραδεκτό νέας αίτησης ασφαλιστικών μέτρων μετά την απόρριψη αρχικής για έλλειψη επείγουσας περίπτωσης (Γνμδ Δ.1991 σελ. 727 επ.). **Ο ίδιος,** Ισχύς δικαιοπραξιών που στηρίχθηκαν σε απόφαση προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης αν η απόφαση τούτη ασφαλιστικών μέτρων ανακληθεί (Γνμδ Δ. 1995 σελ. 1012 επ.). **Μπέης Κων**./**Μπέης Ευάγ**./**Μπαλογιάννη,** Παραδεκτό και νομική βασιμότητα αίτησης για την ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων που διέταξε την αναστολή εκτέλεσης απόφασης γενικής συνέλευσης σωματείου (Γνμδ. Δ. 2002 σελ. 1055). **Μπέης Κων**./**Μπέης Ευάγ**./**Μπαλογιάννη,** Έννομο συμφέρον τρίτου να ζητήσει την ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2000 σελ. 1209). **Μπέης Κων./Μπαλογιάννη/Μπέης Ευάγ./Μπέη Μ**., Προβλήματα αναφορικά με την ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 29/1998 σελ. 1117 επ.). **Μπέης/Μπαλογιάννη,** Παραδεκτό και νομική βασιμότητα αίτησης για την ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων που διέταξε την αναστολή εκτέλεσης απόφασης γενικής συνέλευσης σωματείου (Δ. 2000 σελ. 1218 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (έκδ. 1987) Κεφ. 9^{ο} Η ανάκληση των αποφάσεων σελ. 51 επ.). **Νίκας,** Η τύχη της αιτήσεως ανακλήσεως απορριπτικής αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, που εισάγεται στο πολυμελές πρωτοδικείο ως δικαστήριο της κύριας δίκης (Ελλ-Δνη 2005 σελ. 682 επ.). **Νικολόπουλος Γ.**, Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων (Εκδόσεις Αντ.Ν. Σάκκουλα. 1997). **Ο ίδιος,** Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων, σε **:** «Η σύγχρονη δυναμική των ασφαλιστικών μέτρων» (Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, χ.χ.) σελ. 90 επ. **Νικολόπουλος Π**., Ποιος έχει την ενεργητική νομιμοποίηση για τη δικαστική ρύθμιση ή τη μεταρρύθμιση της επικοινωνίας του τέκνου με τον γονέα που δεν έχει την επιμέλεια (ΕφΑΔ 2014 σελ. 229 επ.). **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 250 σελ. 906 επ.). **Παναγόπουλος**, Ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 21 σελ. 62 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκληση απορριπτικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 28 σελ. 526 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκληση για νομικά σφάλματα (Δ. 17 σελ. 227 επ.). **Ο ίδιος,** Συνεκδίκαση της ανακλητικής αίτησης ασφαλιστικών μέτρων με την κύρια υπόθεση (Δ. 18 σελ. 360 επ.). **Ο ίδιος,** Σχέση μεταξύ ανακλητικής αίτησης τρίτου και προσωρινού δεδικασμένου (Δ. 18 σελ. 356 επ.). **Ο ίδιος,** Η προσωρινή ισχύς της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Ενεργεί αναδρομικά η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου) (Δ. 1982 σελ. 857 επ.). **Οικονομόπουλος Τ**., Εγχειρίδιον πολιτικής δικονομίας κατά τον Κώδικα τ. ΙΙα΄ (χ.χ.) σελ. 306 επ. **Πανταζόπουλος**, Η τριτανακοπή κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1989) Μέρος 2^{ο} Κεφ. 2^{Ο} § V σελ. 493 επ.). **Ο ίδιος**, Το ένδικο βοήθημα της τριτανακοπής στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1984 σελ. 630 επ.). **Ο ίδιος**, Η τριτανακοπή ως μέσο προστασίας των τρίτων (ΕΡΕΥΝΑ έκδοση του Ερευνητικού Ινστιτούτου Δικονομικών Μελετών, Αθήνα. 1987) τ. 2 σελ. 246 επ. **Πασιάς**, Όπου το προσωρινόν γίνεται οριστικόν (NoB 26 σελ. 649 επ.). **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (έκδ. 1982) § 578 σελ. 1821 επ. και § 584 σελ. 1834 επ. **Ο ίδιος,** Προϋποθέσεις και όροι ασκήσεως τριτανακοπής κατ' αποφάσεως εισαγγελέως εφετών ή πρωτοδικών εκδοθείσης εις δίκην προσωρινών μέτρων μεταξύ του Δημοσίου και τινος ιδιώτου (Συμβολαί Ε' έκδ. 1967 σελ. 11 επ.). **Σταματόπουλος**, Ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (ΕΠολΔ 2014 σελ. 479 επ.). **Ο ίδιος,** Προβλήματα ανάκλησης ασφαλιστικών μέτρων (Γνμδ Δ. 30/1999 σελ. 110 επ.). **Ο ίδιος,** Προβλήματα ανάκλησης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 27 σελ. 110 επ.). **Ο ίδιος,** Ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων από το ίδιο δικαστήριο, προϋποθέσεις επιβολής συντηρητικής κατασχέσεως και προσωρινή επίδειξη εγγράφων (Δ. 27 σελ. 658 επ.). **Ο ίδιος,** Ανακοπή κατά πρωτοκόλλου αποζημίωσης γι' αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος και νομοθετική μεταβολή ως λόγος ανάκλησης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 24 σ.σ. 384 επ., 684 στην § 4). **Ο ίδιος,** Συντηρητική κατάσχεση και άσκηση αγωγής για την

κύρια απαίτηση. Αίτηση ανάκλησης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων και άρσης της επιβληθείσας συντηρητικής κατάσχεσης εις χείρας τρίτου για το λόγο ότι η μη έγερση αγωγής για την κύρια απαίτηση εντός της νομίμου προθεσμίας των τριάντα ημερών από τη δήλωση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου αποτελεί μεταβολή των πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκληση της απόφασης και την αυτοδίκαιη άρση της συντηρητικής κατάσχεσης, παρά τον ισχυρισμό του καθ` ου ότι ασκήθηκε κύρια αγωγή ενώπιον των δικαστηρίων της Αγγλίας και το κοινοποιηθέν Ενταλμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου Εμπορικών Υποθέσεων του Λονδίνου (Γνμδ Δ. 2000 σελ. 1180 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας τ. ΙΙ (έκδ. 1979) υπό το άρθρο 696 σελ. 842 επ. **Τζίφρας,** Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ 1985) Κεφ΄ Α΄ § 27 (2) σελ. 87 επ. και ιδίως σελ. 90. **Ο ίδιος**, Ανάκλησις ή μεταρρύθμισις της επί των ασφαλιστικών μέτρων αποφάσεως (Ελλ-Δνη 1971 σελ. 553 επ.). **Φασούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα – ΙΙ. Ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων μετά την έκδοση προδικαστικής απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου που διέταξε αποδείξεις (άρθρο 697 ΚΠολΔ) – ΙΙΙ. Το ορισμένο του λόγου ανάκλησης και το απαράδεκτο αυτού (Γνμδ ΑρχΝομ 49/1998 σελ. 465 επ.). **Χαμηλοθώρης**, Ανάκληση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2003 σελ. 844). **Ψαρράκης**, Η ανάκλησις της διατασσούσης ασφαλιστικόν μέτρον αποφάσεως (ΑρχΝομ 24 σελ. 687 επ., Ελλ-Δνη 1973 σελ. 444 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Η ανάκληση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων δεν ενεργεί αναδρομικώς και, συνεπώς, η εκ του προσωρινού δεδικασμένου δεσμευτικότητα ισχύει επί όσο χρονικό διάστημα ίσχυσε η εν λόγω απόφαση· επομένως, οι ενεργηθείσες με βάση την απόφαση πράξεις και οι εξ αυτών έννομες συνέπειες (εκτέλεση) δεν ανατρέπονται· δεν θεωρούνται δηλαδή ως ουδέποτε γενόμενες και μάλιστα αναδρομικώς· δηλαδή η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων μόνον αφ' ης ανακληθεί παύει να αναπτύσσει έννομες συνέπειες (ΑΠ 1392/2009 ΕφΑΔ 2009/1384).

[2]Με τις τροποποιήσεις που επέφερε στο corpus του δικονομικού δικαίου ο ν. 4335/2015, στο άρθρο 697 είναι πλέον επιτρεπτή η αίτηση προς ανάκληση και αποφάσεως που απέρριψε ασφαλιστικά μέτρα, από το δικαστήριο της κύριας δίκης. Δεν τροποποιήθηκε όμως αναλόγως και η ΚΠολΔ 696 και συνεπώς ανάκληση απορριπτικής αποφάσεως κατά τη διάταξη αυτή και υπό την ισχύ του ανωτέρω νόμου δεν (φαίνεται να) είναι επιτρεπτή.

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου (Βλ. την § Β. VI.9 αυτής), η ΚΠολΔ 967 «…δεν Θέτει περιορισμούς για την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων που δεν εκδόθηκε από το δικαστήριο της κύριας δίκης και προπάντων δεν απαιτεί μεταβολή των πραγμάτων. Έτσι, η ανάκληση ή μεταρρύθμιση ενεργεί ως υποκατάστατο των καταρχήν απαγορευμένων από το άρθρο 699 ενδίκων μέσων, δηλαδή μπορεί να βασίζεται και σε νομικά ή ουσιαστικά σφάλματα της αποφάσεως, εξαιτίας των οποίων δεν είναι πλέον δικαιολογημένη η συνέχιση των μέτρων που διέταξε. Ο ίδιος δικαιολογητικός λόγος επιβάλλει τον έλεγχο της αποφάσεως που απέρριψε ασφαλιστικό μέτρο, προς αποκατάσταση της ισότητας των όπλων μεταξύ των διαδίκων. Έτσι, με την προτεινόμενη συμπληρωματική ρύθμιση, το δικαστήριο της κύριας δίκης έχει τη δυνατότητα και ευχέρεια, εκτιμώντας το ενώπιόν του εισφερθέν αποδεικτικό υλικό να καταστήσει ανενεργό, εν όλω ή εν μέρει, την απόφαση που εσφαλμένως απέρριψε το ασφαλιστικό μέτρο και να διατάξει, κατόπιν σχετικώς υποβληθέντος αιτήματος, τη λήψη νέου ή τροποποιημένου ασφαλιστικού μέτρου». Φαίνεται λοιπόν, εν όψει της Εκθέσεως αυτής, ότι βούληση του ιστορικού νομοθέτη ήταν εξουσία ανακλήσεως της απορριπτικής αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων να έχει αποκλειστικώς το δικαστήριο της κύριας δίκης. Στην επιστήμη και τη νομολογία επαφίεται πλέον προς λύση το πρόβλημα, εάν η ρύθμιση αυτή είναι ενδεχομένως αναλόγως εφαρμοστέα και στην ΚΠολΔ 696, κατά τη συστηματική ή την τελολογική ερμηνεία.

[3] Δικαιώματα του κληθέντος και μη μετασχόντος στη δίκη ασφαλιστικών μέτρων. Ο κλητευθείς και μη συμμετασχών στη δίκη, επί της οποίας εκδόθηκε η ανακλητέα απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, δικαιούται να προσφύγει: (α) στο διατάξαν το ασφαλιστικό μέτρο δικαστήριο, επικαλούμενος μεταβολή των πραγμάτων (νέα

γεγονότα), δικαιολογούσα την ανάκληση/μεταρρύθμιση της αποφάσεως και (β) εφ' όσον υφίσταται εκκρεμοδικία, ήτοι από της καταθέσεως κατ' άρθρο 215 ΚΠολΔ της κύριας αγωγής, στο αρμόδιο για την κύρια υπόθεση δικαστήριο, έστω και χωρίς επίκληση νέων στοιχείων (ΜΠρΑθ 138/1997 ΑρχΝομ 49/228).

[4] Εάν η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων δεν ισχύει για οποιονδήποτε λόγο, τότε η αίτηση ανακλήσεώς της απορρίπτεται ως απαράδεκτη διαδικαστική πράξη, λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος (ΑΠ 1392/2009 ΝοΒ 2010/168*).*

[5] Την ανάκληση ή μεταρρύθμιση της αποφάσεως που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα ή ανακάλεσε ή μεταρρύθμισε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων δικαιούται να τη ζητήσει από το εκδόν την απόφαση δικαστήριο και κάθε τρίτος, ο οποίος λόγω ακριβώς της ιδιότητός του αυτής, δεν κλήθηκε και δεν έλαβε μέρος στη σχετική δίκη, αρκεί να δικαιολογεί έννομο συμφέρον, που υπάρχει όταν η απόφαση από την αρχή προσβάλλει ανεπίτρεπτα (άρθρο 692 § 5 ΚΠολΔ) υπέρμετρα ή ισοδύναμα δικαιώματά του (ΕιρΑθ 2909/2000 ΕΕργΔ 2002/524).

[6] Η αίτηση ανακλήσεως της ΚΠολΔ 696 § 1, εάν μεν υποβάλλεται από τον διάδικο που δεν κλητεύθηκε νομίμως, απευθύνεται εναντίον του αντιδίκου του· εάν όμως υποβάλλεται από τρίτον (ανακλητική τριτανακοπή), απευθύνεται εναντίον όλων των διαδίκων, μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η ανακλητέα απόφαση (ΜΠρΑθ 4087/1995 Ελλ-Δνη 39/221).

Παθητική νομιμοποίηση. Η αίτηση ανακλήσεως αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων από τρίτο που δεν έλαβε μέρος στη δίκη πρέπει να απευθύνεται εναντίον όλων των διαδίκων, μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η απόφαση (ΜΠρΛιβ 656/2004 ΑρχΝομ 2004/569).

[7] Ο διάδικος που δικάσθηκε ερήμην δεν απαιτείται να επικαλεσθεί μεταβολή πραγματικών περιστατικών ή
ύπαρξη νέων στοιχείων· νέα στοιχεία αποτελούν τα δικαιώματα, τα οποία ο τρίτος επικαλείται στην ανακλητική αίτησή του (ΜΠρΑθ 4087/1995 Ελλ-Δνη 39/221).

[8]Ανακλητική αίτηση του τρίτου· πότε είναι βάσιμη. Η ανακλητική αίτηση του τρίτου είναι βάσιμη, εφ' όσον πιθανολογείται ότι ο τρίτος έχει δικαίωμα, το οποίο αφενός είναι επικρατέστερο από εκείνο που με την ανακλητέα απόφαση εξασφαλίζεται προσωρινώς και αφετέρου βλάπτεται από τα διαταχθέντα ασφαλιστικά μέτρα (ΜΠρΑθ 4087/1995 Ελλ-Δνη 39/221).

[9] Ενόψει της ειδικής διατάξεως του άρθρου 696 § 1 ΚΠολΔ, η οποία προβλέπει την αίτηση ανακλήσεως ασφαλιστικών μέτρων από τρίτο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι προς αυτήν ταυτίζεται η τριτανακοπή· συνεπώς, στην ανακλητική αίτηση, ως υποκατάστατο της τριτανακοπής εφαρμόζονται οι διατάξεις περί τριτανακοπής των άρθρων 586 έως και 590 ΚΠολΔ, με ορισμένες αποκλίσεις (ΜΠρΑθ 9731/2000 Δ. 2001/761).

[10] Το δικαστήριο, εάν κρίνει παραδεκτή την αίτηση του διαδίκου που δεν κλητεύθηκε ή δεν κλητεύθηκε προσηκόντως και ανακαλέσει την απόφαση, μεταθέτει τον αιτούντα την ανάκληση στην προ της αποφάσεως κατάσταση και στη συνέχεια εξετάζει κατ' ουσίαν την αίτηση, επί της οποίας εκδόθηκε το διαταχθέν ασφαλιστικό μέτρο (ΜΠρΘεσ 33858/1997 Αρμ. 52/855).

[11] Ανάκληση από μη κλητευθέντα διάδικο· τι δικαιούται να επικαλεσθεί αυτός. Ο διάδικος που προσβάλλει με ανακλητική αίτηση απόφαση ασφαλιστικών μέτρων που εκδόθηκε ερήμην του, δικαιούται να επικαλεσθεί ότι δεν συνέτρεχαν οι κατά νόμο προϋποθέσεις για την έκδοση της αποφάσεως αυτής ή ότι εάν είχε ακουσθεί στη δίκη, το δικαστήριο θα χρησιμοποιούσε διαφορετικά τη διακριτική
εξουσία του· δικαιούται επίσης να ζητήσει την ανάκληση, για τον λόγο ότι η απόφαση δεν εκδόθηκε κατά την προσήκουσα διαδικασία (λ.χ. κατά τη διαδικασία των

ασφαλιστικών μέτρων, αντί της προσήκουσας εκείνης της εκουσίας δικαιοδοσίας) (ΜΠρΑθ 4087/1995 Ελλ-Δνη 39/221).

[12] Ανακλητική αίτηση λόγω μεταβολής των συνθηκών· δεν θεμελιώνει νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Κατά την αληθή έννοια της ΚΠολΔ 696 § 3, η μεταβολή των πραγμάτων θεμελιώνει κατά νόμο μόνον ανακλητική αίτηση και όχι νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, διότι στην ανακλητική αίτηση η παροχή δικαστικής προστασία (με τη μορφή των ασφαλιστικών μέτρων) στηρίζεται στην προηγούμενη αποδυνάμωση (εν όλω ή εν μέρει) του διατακτικού της αρχικής αποφάσεως· ενώ, όταν υποβάλλεται νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ο αιτούμενος προσωρινή δικαστική προστασία αγνοεί την αρχική απόφαση, επειδή τη θεωρεί ως μη δεσμευτική· συνεπώς, είναι απαράδεκτη η νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων εξαιτίας μεταβολής των βιοτικών συνθηκών, χωρίς παράλληλο αίτημα ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως της προηγούμενης αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, η οποία έχει ρυθμίσει προσωρινώς τις σχέσεις των διαδίκων (*ΜΠρΑιγίου 258/1997 Δ. 29/610*).

[13] Δεν ανακαλείται κατά την ΚΠολΔ 696 § 3 η απόφαση που απέρριψε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων΄ ο ηττηθείς αιτών θα πρέπει να ασκήσει νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, στην οποία απαραιτήτως απαιτείται να να επικαλείται αφενός μεταβολή των πραγμάτων και αφετέρου επείγουσα περίπτωση ή επικείμενο κίνδυνο, δεδομένου του ότι διαφορετικά η νέα αίτησή του θα αποκρούεται ως απαράδεκτη, λόγω του προσωρινού δεδικασμένου το οποίο εκλύεται από την απορριπτική απόφαση (ΕφΑθ 1173/1999 Ελλ-Δνη 2001/764 πάγια νμλγ).

Νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μετά απορριπτική απόφαση· προϋποθέσεις παραδεκτής ασκήσεως· απαιτείται εν ταυτώ και αίτημα αποδυναμώσεως της απορριπτικής αποφάσεως (ΜΠρΠειρ 2002/2007 Δ. 2008/164, με Σημείωση *Κ.Ε.Μ.).*

[14] Το αίτημα προς ανάκληση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, το οποίο ασκείται εκ νέου στο εφετείο, ενώ έχει ήδη απορριφθεί από το μονομελές πρωτοδικείο, συνιστά ουσιαστικώς έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως και συνεπώς απορρίπτεται ως απαράδεκτο, λόγω του ότι δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (ΚΠολΔ 699) (ΕφΑθ 6522/1998 Δ. 30/125).

Δεν υπόκειται σε ανάκληση η απόφαση που έχει ανακαλέσει την απόφαση, η οποία διέταξε ασφαλιστικά μέτρα (ΕφΑθ 1421/1999 Ελλ-Δνη 2000/468).

Αντιθέτως : ΜΠρΚυπαρ 297/2001 Δ. 33/1159, με Ενημερωτικά Σημειώματα *Πανταζόπουλου* και *Μπέη*.

[15] Δεν ανακαλείται απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, παραπεμπτική σε άλλο δικαστήριο, λόγω αναρμοδιότητος (ΕιρΆνδρου 24/2002 ΑρχΝομ 2003/704).

[16] Μετά την πρώτη συζήτηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου, παύει η εξουσία του μονομελούς πρωτοδικείου για την ανάκληση ή μεταρρύθμιση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων που είχε εκδώσει (ΜΠρΑιγίου 137/1997 Δ. 29/448).

Κατά το διάστημα από την έναρξη της εκκρεμοδικίας για την κύρια υπόθεση με την άσκηση της αγωγής, έως την πρώτη συζήτησή της, υπάρχει για την ανάκληση ή μεταρρύθμιση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων συντρέχουσα υλική αρμοδιότητα, τόσο του δικαστηρίου που έχει εκδώσει την απόφαση, της οποίας η ανάκληση ζητείται, όσο και του δικαστηρίου της κύριας δίκης (ΠΠρΑθ 133/2002 ΑρχΝομ 56 [2005]/ 519, με σημείωση *Νικολαΐδη*).

[17] Επείγουσα περίπτωση απαιτείται και για την ανάκληση αποφάσεως η οποία διέταξε ασφαλιστικό μέτρο΄ διαφορετικά, η αίτηση είναι απαράδεκτη (ΜΠρΑθ 1146/2002 ΑρχΝομ 2002/647, με Σημείωση *Νικολαΐδη* και Δ. 34/867 σε περίληψη, με Σημείωση **Μπέη**).

[18] Περιεχόμενο μεταρρυθμίσεως αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων. Η μεταρρύθμιση μπορεί να αναφέρεται και στην ουσία, είτε ως προς το είδος είτε ως προς την έκταση,

είτε ως προς τους όρους του ασφαλιστικού μέτρου· εγγυοδοσία (ΜΠρΑθ 6627/2005 ΧρονΙδΔικ 2005/917, με Ενημερωτικό Σημείωμα *Π.Σ.Γ.*).

[19] Ασφαλιστικά μέτρα νομής/κατοχής· δεν επιτρέπεται ανάκληση της αποφάσεως κατά την ΚΠολΔ 696 § 3 (ΠΠρΛευκ 100/1997 ΑρχΝομ 49/1986).

[20] Μεταβολή των πραγμάτων (ΚΠολΔ 696 § 3)· έννοια· δεν συνιστούν : *α)* οι νομικές πλημμέλειες της αποφάσεως και *β)* η μεταβολή της νομολογίας. Ως μεταβολή των πραγμάτων νοείται μεταβολή των πραγματικών περιστατικών ή συνθηκών, ερειδόμενη επί νέων στοιχείων (νέων γεγονότων), το πρώτον τιθεμένων ενώπιον του δικαστή· δεν θεωρούνται ως νέα στοιχεία οι νομικές πλημμέλειες της ανακλητέας αποφάσεως, καθώς και η μεταβολή της νομολογίας των δικαστηρίων· όταν συνεπώς ελλείπει η προϋπόθεση αυτή, το διατάξαν το ασφαλιστικό μέτρο δικαστήριο, δικάζοντας την ανακλητική αίτηση, απορρίπτει την αίτηση ως απαράδεκτη (ΜΠρΑθ 138/1997 ΑρχΝομ 49/228).

[21] Μεταβολή των πραγμάτων· πότε υφίσταται. Συνιστούν μεταβολή πραγμάτων, η οποία μπορεί να δικαιολογήσει την ανάκληση/μεταρρύθμιση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων, εκτός των άλλων : *(α)* η έκλειψη του κινδύνου, *(β)* η ελάττωση/αύξηση της περιουσίας του καθ' ου/οφειλέτη, *(γ)* η προσφορά από τον καθ' ου άλλου ασφαλιστικού μέτρου, το οποίο ασφαλίζει εξ ίσου την αξίωση του δανειστή, *(δ)* η απόσβεση της ενοχής με οποιονδήποτε τρόπο και *(ε)* η συναίνεση του καθ' ου, έστω και εάν δεν έχει επέλθει μεταβολή των πραγμάτων (ΜΠρΑθ ΜΠρΠειρ 8105/2003 Ελλ-Δνη 2006/940).

[22] Θεωρούνται ως νέα στοιχεία, δικαιολογούντα την ανάκληση/μεταρρύθμιση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, αποδεικτικά στοιχεία (έγγραφα κ.λπ.), των πραγματικών περιστατικών που ετέθησαν υπ' όψιν του δικάσαντος δικαστηρίου, εφ' όσον ο αιτών πληροφορήθηκε τα στοιχεία αυτά μετά την έκδοση της ανακλητέας αποφάσεως ή τα εγνώριζε προηγουμένως, όμως δεν ηδύνατο δικαιολογημένως (λ.χ. από λόγους ανώτερης βίας) να τα προσαγάγει στο δικαστήριο ή πρόκειται για αποδεικτικά στοιχεία, που ανάγονται στο κύρος και την αποδεικτική αξία των στοιχείων, επί των οποίων το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων στήριξε την καταληκτική κρίση του και διέταξε τη λήψη του ασφαλιστικού μέτρου (ΜΠρΑθ 933/1998 Δ. 30/105).

[23] Προϋποθέσεις προς ανάκληση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων κατά την ΚΠολΔ 696 § 3. Για την ανάκληση αποφάσεως που διέταξε τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, απαιτείται να συντρέχουν αθροιστικώς : *(α)* γεγονός προϋφιστάμενο της εκδόσεως της ανακλητέας αποφάσεως, *(β)* γεγονός το οποίο δεν προεβλήθη κατά τη συζήτηση, μετά την οποία εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση, *(γ)* γεγονός άγνωστο στον διάδικο, αποκαλυπτόμενο μετά την έκδοση αυτής και *(δ)* το γεγονός ωστόσο αυτό πρέπει όχι μόνο να είναι ουσιώδες, οδηγώντας σε διαφορετική απόφαση, αλλά αναγκαστικά σε τέτοια, με την οποία αποτρέπεται άμεσος κίνδυνος βλάβης του αιτούντος την ανάκληση της αποφάσεως (ΜΠρΠειρ 8105/2003 Ελλ-Δνη 2006/940).

[24] Δεν συνιστούν μεταβολή των πραγμάτων που να δικαιολογούν την ανάκληση/μεταρρύθμιση, *(α)* οι πραγματικές πλημμέλειες αυτής, δηλαδή η κακή εκτίμηση των αποδεικτικών μέσων, που τέθηκαν υπ' όψιν του δικαστηρίου· *(β)* η προσαγωγή κατά την εκδίκαση της ανακλητικής αιτήσεως, για πρώτη φορά, νέων αποδεικτικών μέσων (λ.χ. μαρτύρων) προς απόδειξη πραγματικών περιστατικών, τα οποία προϋπήρχαν της εκδικάσεως της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων· θεωρούνται όμως νέα στοιχεία, εκείνα από τα ανωτέρω στοιχεία, τα οποία έγιναν γνωστά μετά την έκδοση της ανακλητέας αποφάσεως και συνεπώς δεν προσκομίσθηκαν στο δικαστήριο εκείνο από δικαιολογημένη αιτία· *(γ)* οι νομικές πλημμέλειες της αποφάσεως, δηλαδή τα (νομικά) σφάλματα ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή των

νόμων, διότι και στην περίπτωση αυτή η ανακλητική αίτηση θα επείχε θέση ενδίκου μέσου (εφέσεως), το οποίο δεν επιτρέπεται (ΑΚ 699) και επομένως με την παραδοχή τοιαύτης αιτήσεως θα επερχόταν αναδίκαση της υποθέσεως, κατά καταστρατήγηση των διατάξεων του ΚΠολΔ, περί ανακλήσεως αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (ΜΠρΠειρ 8105/2003 Ελλ-Δνη 2006/940).

****

Άρθρο 697

(Ανάκληση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο της κύριας υποθέσεως)

Το αρμόδιο για την κύρια υπόθεση δικαστήριο όσο διαρκεί η εκκρεμοδικία μπορεί, με αίτηση του διαδίκου που έχει έννομο συμφέρον, η οποία υποβάλλεται και αυτοτελώς να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Ο δικαστής και, στο πολυμελές πρωτοδικείο, ο πρόεδρος, ορίζουν τη δικάσιμο και την προθεσμία κλητεύσεως.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 684, 686 § 5 εδάφ. β΄, 696, 698. ΚΠολΔ (1967) 741.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 697 σελ. 133 επ. **Βερβεσός,** Ανάκληση από το δικαστήριο της κύριας δίκης΄ είναι ανάκληση υπό την έννοια της ΚΠολΔ 696 ή επιτελεί λειτουργία ενδίκου μέσου **;** (Δ. 3 σελ. 149 επ.). **Ο ίδιος**, Νέα αίτησις ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του δικαστηρίου της κυρίας δίκης, μετ' απόρριψιν προηγουμένης (Δ. 10 σελ. 668 επ.). **Ο ίδιος**, Ανακαλείται η απόφαση που απέρριψε αίτηση λήψης ασφαλιστικού μέτρου **;** (Δ. 5 σελ. 288 επ.). **Ο ίδιος**, Η φύση της ανακλητικής ή μεταρρυθμιστικής αιτήσεως της ΚΠολΔ 697 (Δ. 5 σελ. 195 επ.). **Βερνάρδος**, Πολιτική δικονομία (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ' Τμήμα 1ο Κεφ. 6ο σελ. 411 επ. **Βλαστός**, Ανάκληση απόφασης που διέταξε αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης (Δ. 20 σελ. 591 επ.). **Γεσίου-Φαλτσή,** Παραδεκτό αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων που ασκείται με τις προτάσεις ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου επί απορρίψεως απο το Μονομελές Πρωτοδικείο όμοιας προηγούμενης (ΕΠολΔ 2010 σελ. 338 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 697 σελ. 184 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 697 σελ. 115. **Ο ίδιος,** Α) Απορριπτική απόφαση επί αιτήσεως ανακλήσεως αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων **:** δημιουργεί ή όχι προσωρινό δεδικασμένο που δεσμεύει το

δικαστήριο της κύριας δίκης **;** Β) Η αναστολή εκτελέσεως της διαταγής πληρωμής που εκδίδεται κατά την ΚΠολΔ 623, αποτελεί άραγε ασφαλιστικό μέτρο, ώστε να εφαρμόζεται και επ' αυτής (ευθέως ή αναλόγως) και η ΚΠολΔ 967 **;** (Ενημερωτικό σημείωμα υπό την ΜονΕφΘεσ 1957/2017 υπό δημοσίευση στην Ελλ-Δνη 2019). **Δουμουλάκης**, Η άμυνα εναντίον της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2001 σελ. 1193 επ.). **Κεραμεύς/Κουσούλης**, Ανάκληση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο της κύριας δίκης και συνάφεια (ΔΕΕ 1996 σελ. 900 επ.). **Νικολόπουλος**, Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων (Εκδόσεις Αντ.Ν. Σάκκουλα. 1997). **Ο ίδιος,** Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων, σε **:** «Η σύγχρονη δυναμική των ασφαλιστικών μέτρων» (Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, χ.χ.) σελ. 90 επ. **Καραγιάννης**, Ζητήματα από την ανάκλησιν των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1972 σελ. 393 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 41 Β σελ. 253 επ. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 697 σελ. 1366 επ. **Ο ίδιος,** Προσωρινή διαταγή και ανάκληση των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (Εισήγηση στο 37ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Κεφαλλονιά 6-9 Σεπτεμβρίου 2012) σε : «Ζητήματα ασφαλιστικών μέτρων» εκδ. Σάκκουλα,Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013 σελ. 19 επ. **Κολοτούρος, …** β) Χρονικά όρια της διαπλαστικής ενέργειας αποφάσεως, που εξεδόθη επί αιτήσεως ανακλήσεως ασφαλιστικού μέτρου κατά το άρθρο 697 ΚΠολΔ (ΧρονΙδΔικ 2006 σελ. 1004 επ.). **Μαυραγάνης**, Η ανάκληση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων υπό του δικαστηρίου της κυρίας δίκης γενικώς και η νομολογία του Πρωτοδικείου Κορίνθου επί του θέματος τούτου (Δ. 16 σελ. 241 επ.). **Ο ίδιος**, Προϋποθέσεις ανακλήσεως ασφαλιστικών μέτρων από το μονομελές πρωτοδικείο, ως δικαστήριο της κυρίας υποθέσεως (Δ. 7 σελ. 239 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 697 σελ. 210 επ. **Μπαλογιάννη**, Η αρμοδιότητα του εφετείου για ανάκληση της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων κατά το άρθρο 697 γενικά (Παρατηρήσεις επί της ΕφΑθ 5963/1997 Δ. 30 σελ. 141 επ.). **Η ίδια,** Η εκκρεμοδικία ως προϋπόθεση για την αρμοδιότητα εφετείου επί αιτήσεως ανάκλησης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, ως δικαστηρίου της κύριας υπόθεσης (Δ. 30 σελ. 139 επ.). **Η ίδια**, Έλλειψη υλικής αρμοδιότητας μονομελούς πρωτοδικείου να δικάσει αίτηση για ανάκληση ή μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 30 σελ. 449 επ.). **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 697 σελ. 197 επ. **Ο ίδιος,** Ανάκλησις ή μεταρρύθμισις ασφαλιστικών μέτρων εν ασκήσει της κυρίας αγωγής ενώπιον αναρμοδίου δικαστηρίου (Δ. 3 σελ. 60 επ.). **Ο ίδιος,** Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στο δικαστήριο της κύριας δίκης μετά την απόρριψη της αρχικής (Δ. 2004 σελ. 1112 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (έκδ. 1987) Κεφ. 9ο Η ανάκληση των αποφάσεων, σελ. 51 επ.). **Νίκας**, Η τύχη της αιτήσεως ανακλήσεως απορριπτικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, που εισάγεται στο πολυμελές πρωτοδικείο, ως δικαστήριο της κύριας δίκης (Γνμδ Ελλ-Δνη 2005 σελ. 682 επ.). **Οικονομόπουλος Τ.**, Εγχειρίδιον πολιτικής δικονομίας κατά τον Κώδικα τ. ΙΙα΄ (χ.χ.) σελ. 306 επ. **Παναγόπουλος**, Η ανάκληση από το δικαστήριο της κύριας δίκης ως ένδικο βοήθημα και ως υποκατάστατο των ένδικων μέσων (Δ. 1985 σελ. 444 επ.). **Ο ίδιος**, Η προσωρινή ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων· ενεργεί αναδρομικά η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου **;** (Δ. 1983 σελ. 857 επ.). **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (έκδ. 1982) § 578 σελ. 1821 επ. **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας τ. ΙΙ (έκδ. 1979) υπό το άρθρο 697 σελ. 844 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 27 (5) σελ. 100 επ. **Χαμηλοθώρης**, Ανάκληση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2003 σελ. 844).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Σε περίπτωση κατά την οποία η κύρια αγωγή ασκηθεί ενώπιον αναρμοδίου (καθ' ύλην ή κατά τόπο) δικαστηρίου, τότε την εξουσία ανακλήσεως/μεταρρυθμίσεως του ασφαλιστικού μέτρου θα έχει το αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο θα παραπεμφθεί η υπόθεση, κατά την ΚΠολΔ 46 εδάφ. α'(ΠΠρΑθ 6533/1990 ΕΕργΔ 52/474).

[2] Εάν η ανακλητική αίτηση υποβληθεί σε δικαστήριο το οποίο στερείται δικαιοδοσίας για την κύρια υπόθεση, τότε θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη (ΚΠολΔ 4 εδάφ. α΄) (ΠΠρΠειρ 1622/1985 ΕπΝαυτΔ 14/9).

[3] Ως «κύρια υπόθεση», κατά την εκδίκαση της οποίας δύναται να ζητηθεί η ανάκληση του διαταχθέντος ασφαλιστικού μέτρου, θεωρείται η έχουσα ως αντικείμενο τη διάγνωση του ασφαλιστέου δικαιώματος, όπως και η διώκουσα την αναγνώριση της ανυπαρξίας του ασφαλισθέντος δικαιώματος σχετική αρνητική αναγνωριστική αγωγή, διότι και κατά την αγωγή αυτή, αφενός μεν συντελείται αρνητικώς η διάγνωση του ασφαλισθέντος δικαιώματος, αφετέρου δε προστατεύεται ο καθ' ου λήφθηκε το ασφαλιστικό μέτρο διάδικος, σε περίπτωση κατά την οποία ο αντίδικός του αρνηθεί να ασκήσει την κύρια αγωγή (ΕφΘεσ 3308/2003 Αρμ. 2004/252).

[4] Ως «κύρια υπόθεση», αναφορικά με το ανακλητέο ασφαλιστικό μέτρο, νοείται εκείνη που έχει ως αντικείμενο το δικαίωμα, προς εξασφάλιση του οποίου διατάχθηκε το ασφαλιστικό μέτρο και όχι απλώς η συναφής προς την κύρια (ΠΠρΑθ 153/1998 Δ. 29/1343).

[5] Αρμοδιότητα πολυμελούς πρωτοδικείου (ΕφΑθ 3962/2009 Ελλ-Δνη 50/1448).

[6] Αρμοδιότητα δευτεροβαθμίου δικαστηρίου (ΠΠρΑθ 10/2002 Δ. 2002/302).

[7] Ανάκληση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων· γίνεται και από τον Άρειο Πάγο, εφ' όσον η κύρια υπόθεση εκκρεμεί ενώπιόν του (ΑΠ 1280/2011 ΝοΒ 60/660*).*

[8] Η ανάκληση ή μεταρρύθμιση της αποφάσεως που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, που αρχίζει στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας από τη νομότυπη άσκηση της αγωγής και περατώνεται, μεταξύ άλλων, με την έκδοση της οριστικής αποφάσεως επί της ουσίας της υποθέσεως, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη στάσης της δίκης ενώπιον αυτού (ΠΠρΑθ 133/2002 ΑρχΝομ 2005/519).

[9] Από τη διάταξη του άρθρου 697 σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 696 § 3 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι στο διάστημα από την έναρξη της εκκρεμοδικίας για την κύρια υπόθεση με την άσκηση της αγωγής, έως την πρώτη συζήτησή της, υπάρχει για την ανάκληση ή μεταρρύθμιση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων συντρέχουσα υλική αρμοδιότητα τόσο του δικαστηρίου που έχει εκδώσει την απόφαση, της οποίας η ανάκληση ζητείται, όσο και του δικαστηρίου της κύριας δίκης (άρθρα 697, 696 § 3) (ΠΠρΑθ 133/2002 ΑρχΝομ 2005/519).

[10] Και στην αίτηση ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως αποφάσεως που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα, τόσο στην περίπτωση του άρθρου 696, όσο και στην περίπτωση του άρθρου 697 ΚΠολΔ, απαιτείται να υπάρχει ως στοιχείο του ορισμένου αυτής η επείγουσα περίπτωση ή ο επικείμενος κίνδυνος· η αίτηση δε στην οποία δεν αναφέρονται
επαρκή περιστατικά που συνιστούν επείγουσα περίπτωση ή επικείμενο κίνδυνο είναι απορριπτέα λόγω αοριστίας· η συμπλήρωση των στοιχείων της επείγουσας περιπτώσεως ή του επικείμενου κινδύνου με το σημείωμα είναι απαράδεκτη (ΜΠρΑθ 1146/2002 ΑρχΝομ 2002/647).

[11] Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 697 και 687 § 1 ΚΠολΔ, οι αιτήσεις για λήψη ή ανάκληση ασφαλιστικών μέτρων, μπορούν κατ' αρχήν να συζητηθούν χωρίς κλήτευση του αντιδίκου, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις, (όπως της προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως ή της αντικαταστάσεως ασφαλιστικού μέτρου με εγγυοδοσία), στις οποίες η φύση των συγκεκριμένων μέτρων δεν δικαιολογεί κατά κανόνα την παράλειψη της κλητεύσεως· ο αρμόδιος κατά την ΚΠολΔ 686 § 2 δικαστής κρίνει με επισημείωσή του, εάν η συζήτηση θα διεξαχθεί με ή χωρίς κλήτευση του αντιδίκου· το δικαστήριο όμως, κατά την εκδίκαση της αιτήσεως, έχει την εξουσία να αποφασίσει διαφορετικά (ΑΠ 1354/2006 ΝοΒ 2007/390).

[12] Ανακλητική αίτηση ενώπιον του δικαστηρίου της κύριας δίκης· ενεργητική νομιμοποίηση· απαιτείται ο αιτών να είναι διάδικος και στην κύρια δίκη. Δυνατότητα υποβολής αιτήσεως ανακλήσεως αποφάσεως κατά το άρθρο 697 ΚΠολΔ έχει ο

διάδικος της δίκης, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, της οποίας ζητείται η ανάκληση με οποιαδήποτε ιδιότητα και αν είχε καταστεί διάδικος, στην υπόθεση (αιτών, καθ' ου, παρεμβαίνων κ.λπ.), εφόσον όμως είναι και διάδικος στην κύρια δίκη που άνοιξε, με πρωτοβουλία δική του ή του αντιδίκου του (ΠΠρΑθ 10/2002 ΕΕμπΔ 2002/346).

[13] Ως διάδικος ο οποίος έχει έννομο συμφέρον να ασκήσει την
ανακλητική αίτηση, θεωρείται και αυτός ο οποίος δικαιούται να ασκήσει την κύρια αγωγή (ΕφΘεσ 3308/2003 Αρμ. 2004/252).

[14] Η ανακλητική αίτηση, μπορεί να ασκηθεί και αυτοτελώς, δηλαδή με ίδιο δικόγραφο και ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι στάσης δίκης και εάν υπάρχει στάση δίκης, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο ευρίσκεται αυτή (ΠΠρΑθ 124/2001 Δ. 2002/302).

[15] **Σχέση δίκης ασφαλιστικών μέτρων και κύριας δίκης, ως προς την ευχέρεια ανακλήσεως της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο της κύριας δίκης**. Το αρμόδιο για την κύρια δίκη δικαστήριο μπορεί, κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας της, να ανακαλέσει κατά τα άρθρ. 696 § 1 ή 697 ΚΠολΔ την απόφασή του, που ανακάλεσε προηγουμένως απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, η ανάκληση όμως της ανακλητικής αποφάσεώς του (κατά το άρθρ. 697 ΚΠολΔ), εφόσον εκδόθηκε και αυτή κατά την εκκρεμοδικία της κύριας υποθέσεως, πρέπει να βασίζεται σε μεταβολή των συνθηκών εκδόσεώς της και όχι σε οποιοδήποτε σφάλμα της ανακαλουμένης, εκτός αν αυτή εκδόθηκε από ιεραρχικά κατώτερο δικαστήριο πριν από την εκκρεμοδικία της κύριας υποθέσεως΄ εάν, αντίθετα, η ανακαλούμενη απόφαση προέρχεται από ιεραρχικά ισόβαθμο δικαστήριο, η απόφαση μπορεί να ανακληθεί για νομικά ή ουσιαστικά σφάλματα μόνο μετά την πρώτη συζήτηση της κύριας υποθέσεως ή συγχρόνως με αυτήν (ΕφΠειρ 1165/2001 Αρμ. 2003/994, με Σημείωση *Π.Σ.Α.).*

Αντιθέτως : Η απόφαση που ανακάλεσε άλλη απόφαση ασφαλιστικών μέτρων δεν υπόκειται σε ανάκληση (ΕφΑθ 1421/1999 Ελλ-Δνη 2000/469).

[16] Σχεδόν εξ αρχής, κατά την ερμηνεία των άρθρων 696 και 697 ΚΠολΔικ, τέθηκε το ζήτημα, (επειδή ο νόμος σιωπούσε), εάν ανακλητέα/ρυθμιστέα είναι μόνον η απόφαση που δέχεται την οικεία αίτηση και λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα ή και αυτή που απορρίπτει την αίτηση αυτή. Στο ερώτημα αυτό, ομόφωνα θεωρία και νομολογία είχαν αποφανθεί ότι ανακλητέα/μεταρρυθμιστέα ήταν αποκλειστικώς η απόφαση που λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα και, επομένως, αίτηση ανακλήσεως απορριπτικής αποφάσεως ήταν απορριπτέα, ως αβάσιμη νόμω. Τούτο, διότι η απορριπτική απόφαση επί αιτήματος ανακλήσεως/μεταρρυθμίσεως, ως διαπλαστικής φύσης, δεσμεύει με την προσωρινή διάπλασή της τους διαδίκους της οικείας δίκης, με αποτέλεσμα νέα αίτηση μεταξύ των ιδίων διαδίκων και με το ίδιο ιστορικό, να είναι απαράδεκτη ακριβώς λόγω της ανωτέρω δεσμευτικής διαπλάσεως και της εξ αυτής προσωρινής δεσμευτικής ισχύος. Όμως ο ηττηθείς διάδικος είχε δικαίωμα να επανέλθει με νέα αιτία ανακλήσεως, εφ' όσον μεταξύ αφενός της πρώτης και αφετέρου της νέας δίκης θα δεν υφίστατο ταυτότητα ιστορικής και νομικής αιτίας και επομένως δεν υφίστατο και δέσμευση από την (προσωρινή) διάπλαση της πρώτης (βλ. την ΚΠολΔ 324). Ήδη όμως, με την τροποποίηση της ΚΠολΔ 697 δυνάμει του ν. 4335/2015, ορίζεται ότι επιτρέπεται ανάκληση και απορριπτικής αποφάσεως μόνον από το δικαστήριο της κύριας υποθέσεως (ΚΠολΔικ 697), ενώ δεν ορίζεται το ίδιο και όταν η ανάκληση ζητείται κατά την ΚΠολΔικ 696, από το δικαστήριο που εξέδωσε την ανακλητέα απορριπτική απόφαση, με αποτέλεσμα – τουλάχιστον κατ' ευθεία εφαρμογή του νόμου – στην τελευταία περίπτωση να μην επιτρέπεται η ανάκληση απορριπτικής αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων (βλ. πλείονα για το ζήτημα, **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2016 υπό το άρθρο 697 περιθ. αριθ. 3 επ. σελ. 116 επ. καθώς και ανωτέρω στην υποσημείωση αριθ. 169).

[17] Η διάταξη του άρθρου 697 ΚΠολΔ δεν θέτει περιορισμούς για την ανάκληση/μεταρρύθμιση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων που δεν εκδόθηκε από το δικαστήριο της κύριας δίκης (*ΑΠ 1354/2006 Ελλ-Δνη 2009/1352, ΝοΒ 2007/390).*

[18] Προϋποθέσεις και κριτήρια ανακλήσεως ή μη από το δικαστήριο της κύριας δίκης. Κατά την εκδίκαση της αιτήσεως για ανάκληση ή μεταρρύθμιση, το δικαστήριο της κύριας δίκης θα ελέγξει αν, κατά το χρόνο κατά τον οποίο καλείται να αποφασίσει ως αρμόδιο δικαστήριο και να διατάξει για πρώτη φορά κάποιο
ασφαλιστικό μέτρο, θα διέτασσε το μέτρο αυτό, όπως έχει ήδη διαταχθεί με την απόφαση, της οποίας διώκεται η ανάκληση ή η μεταρρύθμιση, τόσο κατά την έκταση όσο και κατά το είδος του ασφαλιστικού μέτρου· εάν το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι με τις συνθήκες που υπάρχουν κατά το χρόνο της συζητήσεως ενώπιόν του δεν δικαιολογείται η διατήρηση της ισχύος του ασφαλιστικού μέτρου, είτε ολικά είτε εν μέρει, μπορεί να ανακαλέσει αναλόγως την απόφαση που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο ή να τη μεταρρυθμίσει· και στις δύο περιπτώσεις δεν προϋποτίθεται, για το παραδεκτό της αιτήσεως, η επίκληση της μεταβολής των πραγμάτων, αλλά το δικαστήριο κρίνει βάσει των στοιχείων που υπάρχουν στη δικογραφία της κύριας υποθέσεως, εφόσον το θέμα τεθεί υπόψη του και έτσι αποφασίζει όπως θα έκρινε, αν για πρώτη φορά καλούνταν να διατάξει τη λήψη ή όχι του ασφαλιστικού μέτρου (*ΠΠρΑθ 72/2008 ΧρονΙδΔικ 2008/643*).

[19] Ανάκληση από το δικαστήριο της κύριας δίκης (ΚΠολΔ 697)· επανεξέταση της υποθέσεως και χωρίς μεταβολή των πραγμάτων· ερευνώνται τα σφάλματα της αποφάσεως ως προς το νόμο και την ουσία της υποθέσεως. Η αίτηση ανακλήσεως της ΚΠολΔ 697 εκλαμβάνεται –κατά την απολύτως πλέον κρατούσα άποψη– ως οιονεί ένδικο μέσο, με το οποίο επιτυγχάνεται η επανεξέταση της
υποθέσεως, τόσο ως προς τις νομικές, όσο και ως προς τις πραγματικές πλημμέλειες της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων, διότι δεν προϋποθέτει μεταβολή των πραγμάτων, όπως η αίτηση της ΚΠολΔ 696, και επιτρέπει στο δικαστήριο της κύριας δίκης τον πλήρη επανέλεγχο των προϋποθέσεων, υπό τις οποίες διατάχθηκε το (προς ανάκληση) ασφαλιστικό μέτρο (*ΠΠρΑθ 153/1998 Δ. 29/1343*).

[20] Η ανάκληση/μεταρρύθμιση από το δικαστήριο της κύριας δίκης δεν προϋποθέτει μεταβολή των πραγμάτων, μπορεί δε να βασίζεται και σε νομικά ή ουσιαστικά σφάλματα της αποφάσεως, εξ αιτίας των οποίων δεν είναι πλέον δικαιολογημένη η συνέχιση των μέτρων που έχουν διαταχθεί (ΕφΘεσ 470/2009 ΕφΑΔ 2009/1234).

[21] Δεν απαιτείται επίκληση μεταβολής πραγμάτων ούτε και όταν το δικαστήριο της κύριας δίκης είναι - ενόψει των διατάξεων του ΚΠολΔ περί της καθ' ύλην (κοινής/εξαιρετικής) αρμοδιότητος - το μονομελές κι όχι το πολυμελές πρωτοδικείο, δηλαδή δικαστήριο ιεραρχικώς ισότιμο με εκείνο που διέταξε το ανακλητέο ασφαλιστικό μέτρο. Τούτο διότι, η προϋπόθεση αυτή - δηλαδή το δικαστήριο της κύριας δίκης να είναι ιεραρχικώς ανώτερο εκείνου που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο, προκειμένου να ανακαλείται και χωρίς την ως άνω μεταβολή η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων - ούτε τίθεται από το γράμμα του νόμου ούτε εξάγεται ερμηνευτικώς από το πνεύμα του (**Νικολόπουλος**, Η ανάκληση των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων 1997 σελ. 95 επ. (υποσημείωση αριθ. 211) και σελ. 107. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ (2004) υπό το άρθρο 697 § IV 3 σελ. 189-190*. Βλ. όμως*: **Μπέη**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 697 § 11 σελ. 203. ΜΠρΚορ 522/1975 Δ.7/72).

****

Άρθρο 698

(Υποχρεωτική ανάκληση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων)

1. Η απόφαση που διέταξε ασφαλιστικό μέτρο ανακαλείται ολικά ή εν μέρει, **(α)** αν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη για την κύρια υπόθεση κατά εκείνου ο οποίος είχε ζητήσει το ασφαλιστικό μέτρο και γίνει τελεσίδικη, **(β)** αν εκδοθεί οριστική απόφαση που τον οφελεί και εκτελεστεί, **(γ)** αν συμφωνηθεί συμβιβασμός για την κύρια υπόθεση και **(δ)** αν περάσουν τριάντα ημέρες από την κατάργηση ή περάτωση της δίκης με άλλο τρόπο. **2.** Η ανάκληση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 γίνεται με αίτηση εκείνου που έχει έννομο συμφέρον, αν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής, από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί, και σε κάθε άλλη περίπτωση από το δικαστήριο που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 696, 697, 730 § 1. ΚΠολΔ (1967) 742.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 698 σελ. 142 επ. **Βερνάρδος**, Πολιτική δικονομία (έκδ. 1972) Βιβλίον ΣΤ' Τμήμα 1ο Κεφ. 6ο σελ. 411 επ. **Βλαστός,** Επανέγερση της αγωγής μετά την παραίτηση από το δικόγραφό της, ως λόγος υποχρεωτικής ανάκλησης της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 23 σελ. 951 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 698 σελ. 197. **Δουμουλάκης**, Η άμυνα εναντίον της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2001 σελ. 1193 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 42 σελ. 257 επ. **Καμενόπουλος**, Τύχη ασφαλιστικών μέτρων εν απορρίψει της κύριας αγωγής διά τυπικούς λόγους (Δ. 3 σελ. 400 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 698 σελ. 1369 επ. Ματθίας, Επίδραση της τελεσίδικης διαγνώσεως στην προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως (Δ. 10 σελ. 559 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 698 σελ. 213. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 698 σελ. 204 επ. **Μακρίδου**, Η τύχη των ασφαλιστικών μέτρων που διατάχθηκαν, όταν απορριφθεί η αγωγή για την κύρια υπόθεση (άρθρα 698 § 1α και 730 ΚΠολΔ) (Αρμ. 2010 σελ. 957 επ.). Ματθίας, Επίδραση της τελεσίδικης διαγνώσεως στην προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως (Δ. 1979 σελ. 559 επ.). **Μπαλογιάννη,** Η ρύθμιση του άρθρου 698 § 2 ΚΠολΔ (Παρατηρήσεις επί της ΕφΑθ 5963/1997 Δ. 30 σελ. 141 επ.). **Μπεκάρης,** Η ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης(ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).**Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (έκδ. 1987) Κεφ. 9ο Η ανάκληση των αποφάσεων, σελ. 51 επ.). **Νίκας**, Υποχρεωτική ανάκληση ασφαλιστικών μέτρων μετά την παραίτηση από το δικόγραφο της κύριας αγωγής (ΚΠολΔ 698 §1δ΄)(Γνμδ Αρμ 2008 σελ. 1937 επ.). **Νικολόπουλος**, Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων (Εκδόσεις Αντ.Ν. Σάκκουλα. 1997). **Οικονομόπουλος Τ.**, Εγχειρίδιον πολιτικής δικονομίας κατά τον Κώδικα τ. ΙΙα΄ (χ.χ.) σελ. 306 επ. **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (έκδ. 1982) § 578 σελ. 1821 επ. **Σταματόπουλος**, Ασφαλιστικά μέτρα από το δικαστήριο της κύριας δίκης (Δ. 1992 σελ. 256 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας τ. ΙΙ (έκδ. 1979) υπό το άρθρο 698 σελ. 845 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 27 (6) σελ. 105 επ. **Χαμηλοθώρης**, Ανάκληση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2003 σελ. 844).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Οι λόγοι ανακλήσεως της ΚΠολΔ 698 § 1, τίθενται στο νόμο περιοριστικώς, υπό την έννοια ότι ερμηνευτική διεύρυνσή τους, με τις μεθόδους της διασταλτικής ερμηνείας ή της αναλογίας νόμου/δικαίου, είναι ανεπίτρεπτη (ΜΠρΑθ 2134/1980 Δ.11/ 295).

[2] Ανάκληση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων κατά την ΚΠολΔ 698 § 1 (α΄)· δεν ενεργεί αναδρομικώς· έννομες συνέπειες· αυτοδίκαιη παύση ισχύος της αποφάσεως· δεν υφίσταται έννομο συμφέρον του καθ' ου το ασφαλιστικό μέτρο προς ανάκλησή της· τούτο ισχύει και εάν το ασφαλιστικό μέτρο της συντηρητικής κατασχέσεως έχει εκτελεσθεί. Η ανάκληση που διατάσσεται κατά την ΚΠολΔ 698 § 1 (α΄) δεν ενεργεί αναδρομικώς· συνεπώς, η εκ του προσωρινού δεδικασμένου δεσμευτικότητα ισχύει επί όσο χρονικό διάστημα ίσχυε η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, οι δε ενεργηθείσες εν τω μεταξύ –επί τη βάσει της αποφάσεως αυτής– πράξεις και οι εξ αυτών παραχθείσες έννομες συνέπειες (εκτέλεση) δεν ανατρέπονται, δεν θεωρούνται δηλαδή ως ουδέποτε γενόμενες και μάλιστα αναδρομικώς· απλώς από της ανακλήσεως παύουν στο εξής να αναπτύσσουν έννομες συνέπειες· από τις ανωτέρω παραδοχές παρέπονται τα ακόλουθα: εάν η
απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων (της οποίας ζητείται η ανάκληση) έπαυσε για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο να υφίσταται και να παράγει έννομες συνέπειες, (όπως συμβαίνει σε περίπτωση κατά την οποία αυτή είχε ανακληθεί προηγουμένως από το δικαστήριο που την εξέδωσε ή από το δικαστήριο της κύριας δίκης ή εάν αρθεί αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο που διατάχθηκε με αυτήν είτε με την παρέλευση της προθεσμίας για την άσκηση της κύριας αγωγής, κατά την ΚΠολΔ 693 είτε με την παρέλευση της κατά την ΚΠολΔ 715 § 1 προθεσμίας χωρίς την άσκηση της κύριας αγωγής), τότε δεν υφίσταται έννομο συμφέρον στο πρόσωπο του καθ' ου διατάχθηκε το ασφαλιστικό μέτρο προς ανάκληση της αποφάσεως αυτής (ΟλομΑΠ 497/1978 ΝοΒ 26/678, ΕΕΝ 45/692, ΕΕμπΔ ΚΘ/653. ΑΠ 1329/2009 Ελλ-Δνη 2011/87).

[3] Κατά της ανακλητικής αποφάσεως δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων (ΚΠολΔ 699), εκτός από αναίρεση υπέρ του νόμου από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (ΚΠολΔ 557) (ΟλομΑΠ 13/1999 Ελλ-Δνη 40/753, ΔΕΝ 55/1184, ΤοΣ 1999/253).

[4] Για τις περιπτώσεις της μερικής απορρίψεως της αγωγής, της απορρίψεως της αγωγής ως προς ένα μόνον από τους ομοδίκους και της λήψεως πολλών ασφαλιστικών μέτρων, βλ. **Γεωργίου**, ανωτ. υπό το άρθρο 698 § IV σελ. 207-208.

[5] Από τις διατάξεις του άρθρου 698 § 1 εδάφ. α΄ και β΄ προκύπτει ότι η τελεσίδικη απόρριψη της αγωγής είναι λόγος για υποχρεωτική ανάκληση της αποφάσεως που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα, ακόμη και εάν έχει ασκηθεί έκτακτο ένδικο μέσο και ιδίως αίτηση αναιρέσεως· το αρμόδιο όμως, για την εκδίκαση της ανακλητικής αιτήσεως, δικαστήριο έχει την εξουσία κατά το άρθρο 249 ΚΠολΔ να αναβάλει με απόφασή του τη συζήτηση της αιτήσεως αυτής, μέχρι να εκδικασθεί το έκτακτο ένδικο μέσο, εφ' όσον πιθανολογείται ότι θα ευδοκιμήσουν οι λόγοι στους οποίους ερείδεται το ανωτέρω έκτακτο ένδικο μέσο, που εκκρεμεί (ΑΠ 896/2008 Ελλ-Δνη 2009/113).

[6] Υποχρεωτική ανάκληση από το εφετείο (που εκδικάζει) την έφεση, εάν απορρίψει την αγωγή, έστω και για τυπικούς λόγους. Από την ΚΠολΔ 698 προκύπτει ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, κατ' αίτηση του έχοντος έννομο συμφέρον, υποχρεούται να ανακαλέσει την απόφαση που διέταξε τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, όταν με την απόφασή του απορρίπτει τελεσιδίκως την αγωγή, έστω και για τυπικούς λόγους (ΕφΑθ 5140/1998 Ελλ-Δνη 39/1345).

[7] Υποχρεωτική ανάκληση· έννομο συμφέρον. Ανάκληση αποφάσεως που διέταξε ασφαλιστικό μέτρο· είναι υποχρεωτική, όταν στη δίκη για την κύρια υπόθεση, στο πλαίσιο της οποίας ελήφθη το συγκεκριμένο ασφαλιστικό μέτρο, εκδόθηκε τελεσίδικη απόφαση κατά του αιτήσαντος το μέτρο αυτό (ΚΠολΔ 698 § 1 περίπτ. α΄)· την

ανάκληση ζητεί ο έχων έννομο συμφέρον (ΑΠ 1213/2008 ΕφΑΔ 2009/336, με παρατ. *Βασιλόπουλου*).

[8] Η ανακλητέα οριστική απόφαση θα πρέπει να έχει κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 698 § 4 σελ. 206).

[9] Βεβαίως, η οριστική και μη τελεσίδικη καταψηφιστική δικαστική απόφαση, που δεν κηρύχθηκε προσωρινώς εκτελεστή, εκτελείται και εκουσίως, εφ' όσον ο οφειλέτης στέρξει εκουσίως να εκτελέσει το διατακτικό της. Στην περίπτωση αυτή νομίμως ο καθ' ου το ασφαλιστικό μέτρο ζητεί την ανάκληση της οικείας αποφάσεως (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 698 § 4 σελ. 206).

Ανακαλούνται μόνον οι καταψηφιστικές αποφάσεις (**Μπέης**, ανωτ. υπό το άρθρο 698 § 4 σελ. 206).

Βλ. όμως **: Γεωργίου**, (Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 § ΙΙΙ 2 γ΄ σελ. 203 επ.) κατά τον οποίο – με διασταλτική ερμηνεία - ανακαλείται και απόφαση ασφαλιστικών μέτρων διά της οποίας ασφαλίσθηκε προσωρινώς διαπλαστικό δικαίωμα.

Ερμηνευτικώς, θα πρέπει να γίνει δεκτό πως στη ρύθμιση της ΚΠολΔ 698 υπάγεται η τελεσίδικη παραδοχή και αναγνωριστικής αγωγής (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 § ΙΙΙ 2 δ΄ σελ. 204).

[10] Μόνον δικαστικός συμβιβασμός΄ άρα όχι και ο εκούσιος (ο συμβατικός), που όμως μπορεί να θεμελιώσει, ως μεταβολή των πραγμάτων, ανακλητική αίτηση εκ του άρθρου 696 § 3 ΚΠολΔ (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 698 § 5 σελ. 207).

[11] Η τριακονθήμερη προθεσμία αρχίζει από την επομένη της καταργήσεως της δίκης (ΚΠολΔ 144 § 1).

[12] Ως κατάργηση της δίκης θεωρείται και η παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής για την κύρια υπόθεση· στην περίπτωση αυτή, η επανέγερση της ίδιας αγωγής μεταξύ των ιδίων διαδίκων, υπό την ίδια ιδιότητα παρισταμένων, πριν από την πάροδο της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών, δεν ενεργοποιεί τον ανωτέρω λόγο υποχρεωτικής ανακλήσεως της αποφάσεως που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο (ΜΠρΑθ 1278/2006 Δ. 2007/190).

[13] Τους άλλους τρόπους καταργήσεως/περατώσεως της δίκης, βλ. σε **Γεωργίου,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 698 § ΙΙΙ 4.1. έως και 4.4. σελ. 206-207)

Η ανάκληση δεν διατάσσεται αυτεπαγγέλτως. Απαιτείται προς τούτο, να υποβληθεί αίτηση από τον ενδιαφερόμενο διάδικο (ΚΠολΔ 106, 698 § 2) (**Γεωργίου**, ανωτ. υπό το άρθρο 698 § Ι 4 σελ. 200).

[14] Νομιμοποιούνται κυρίως οι διάδικοι, αλλά και οι τρίτοι, εφ' όσον δικαιολογούν έννομο συμφέρον΄ στην τελευταία περίπτωση, θα πρόκειται για ανακλητική τριτανακοπή της ΚΠολΔ 696 § 1 (**Νικολόπουλος**, Η ανάκληση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων 1997 σελ. 113-114).

[15] Έννοια του όρου «*εκκρεμότητα*» της ΚΠολΔ 698 § 2. Από τη διάταξη της § 2 του άρθρου 698 ΚΠολΔ προκύπτει ότι ο όρος αυτός χρησιμοποιείται όχι με τη συνηθισμένη στη δικονομία έννοια της εκκρεμοδικίας (ΚΠολΔ 221, 222) της υποθέσεως στα δικαστήρια της ουσίας, αλλά με ευρύτερη έννοια, που περιλαμβάνει και την εκκρεμότητα της υποθέσεως μετά από άσκηση αιτήσεως αναιρέσεως σε κάποιο τμήμα του Αρείου Πάγου, διότι στις περιπτώσεις της διατάξεως της § 1 του άρθρου 698 ΚΠολΔ το δικαστήριο δεν ερευνά την ουσία της υποθέσεως για να κρίνει σχετικά με την ανάκληση, ώστε, για το λόγο αυτό, να δικαιολογείται η αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου για την ανάκληση της
αποφάσεως (ΑΠ 87/2006 ΝοΒ 2006/867 Ελλ-Δνη 2006/764).

[16] Το Πολιτειακό Δικαστήριο δικαιοδοτεί να ανακαλέσει απόφασή του ασφαλιστικών μέτρων, μολονότι η κύρια υπόθεση εκκρεμεί στην διαιτησία. Τούτο διότι, αφού οι διαιτητές δεν έχουν εξουσία να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα επί υποθέσεως που εκκρεμεί ενώπιόν τους (ΚΠολΔ 685), παρέπεται αναγκαίως και ότι αυτοί δεν δικαιοδοτούν ούτε και να ανακαλέσουν/μεταρρυθμίσουν απόφαση ασφαλιστικών μέτρων που είχε εκδόσει τακτικό δικαστήριο (ΜΠρΠειρ 2353/1978 ΝοΒ 27/829).

[17] Η ανάκληση γίνεται από το δικαστήριο που εξέδωσε την ανακλητέα απόφαση, εκτός εάν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής, οπότε αρμόδιο είναι το δικαστήριο της κύριας δίκης (ΑΠ 739/2010 ΕφΑΔ 2010/976)' δηλαδή, εάν εκδοθεί τελεσίδικη απορριπτική απόφαση επί της κύριας αγωγής, το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, ανακαλεί συγχρόνως και την οικεία απόφαση ασφαλιστικών μέτρων (ΕφΑθ 4920/1980 ΝοΒ 28/1571).

****

Άρθρο 699

(Αποκλεισμός ενδίκων μέσων)

Αποφάσεις που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αιτήσεις για ανάκληση ή για μεταρρύθμιση των μέτρων αυτών δεν προσβάλλονται με κανένα ένδικο μέσο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 734 § § 3 και 4. ΚΠολΔ (1967) 743.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξοπούλου, Το προδήλως βάσιμο του κύριου ένδικου βοηθήματος ως λόγος χορήγησης προσωρινής δικαστικής προστασίας (Δ. 40/2009 σελ. 724 επ.). **Αλεπάκος**, Η δικαστική απόφαση στα ασφαλιστικά μέτρα (Δ. 25 σελ. 1059 επ.). **Αρβανιτάκης,** Τύχη της έφεσης στα ασφαλιστικά μέτρα νομής σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος (Αρμ. 1991 σελ. 522 επ.). **Ο ίδιος,** Επιτρεπτό άσκησης ενδίκου μέσου κατ' αποφάσεων που εκδόθηκαν με εσφαλμένη διαδικασία (Αρμ. 46 σελ. 262 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 699 σελ. 148 επ. **Γεσίου-Φαλτσή,** Το παραδεκτό της αναιρέσεως κατά αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (ΝοΒ 1991 σελ. 1017 επ., Αρμ. 44 σελ. 1036 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 699 σελ. 212 επ. **Δουμουλάκης**, Η άμυνα εναντίον της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2001 σελ. 1193 επ.). **Γιαννούλης,** Αντικατάσταση αιτιολογιών απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 28 σελ. 917 επ.). **Διαμαντόπουλος,** Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις του ν. 3994/2011 στο δίκαιο των ενδίκων μέσων και της αναγκαστικής εκτέλεσης (ΝοΒ 2012 σελ. 12 επ. και ιδίως σελ. 17-18). **Καστριώτης,** Τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων κατά το ελληνικό και το γαλλικό δίκαιο (ΑρχΝομ 2007 σελ. 1 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § § 38 επ. σ.σ. 240 επ. **Κεραμεύς/Κουσούλης**, Άσκηση ενδίκων μέσων κατά παραπεμπτικής λόγω αναρμοδιότητος αποφάσεων στα ασφαλιστικά μέτρα (Γνμδ ΝοΒ 45 σελ. 416 επ.). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 699 σελ. 1371 επ. **Μπαλογιάννη,** Αντικατάσταση αιτιολογιών απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 28 σελ. 918 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 699 σελ. 215. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 699 σελ. 211 επ. **Ο ίδιος,** Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ

(έκδ. 1969) § 4 Ι 10 σελ. 277 επ. **Ο ίδιος,** Αναίρεση υπέρ του νόμου σε περίπτωση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 22 σελ. 1055 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (Θεωρία-Νομολογία-Πράξη) (έκδ. 1986) Κεφ. 8^{Ο} § § 5 και 7, σελ. 48 επ. **Οικονομόπουλος Γεώργ.,** Διάγραμμα του εισηγητή του σχεδίου του ΣχέδΠολΔ τ. V σελ. 250 επ. **Οικονομόπουλος Τ.,** Εγχειρίδιον ΠολΔ τ. ΙΙ α΄ σελ. 310 επ. **Πανταζόπουλος**, Το ένδικο βοήθημα της τριτανακοπής στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1984 σελ. 630 επ.). **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (έκδ. 1982) § 574 σελ. 1813 επ. και § 584 σελ. 1834 επ. **Σαμαρτζής**, Η δυνατότητα ασκήσεως ενδίκων μέσων κατά παραπεμπτικής αποφάσεως που εκδόθηκε με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 1987 σελ. 361 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του κώδικος πολιτικής δικονομίας (2^{η} έκδ. 1969) υπό το άρθρο 699 σελ. 845 επ. **Ταμπάκης**, Ένδικα μέσα κατ' αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων – Εκδίκασις κατά διαδικασίαν διάφορον – Αναίρεσις υπέρ του νόμου – Μεταστροφαί της νομολογίας (ΔΕΝ 55 σελ. 169 επ.). **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ' Α΄ § 27 (1) σελ. 86-87. **Ο ίδιος**, Η αναίρεση του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για το Λεξικό του καθηγητή Γ. Μπαμπινιώτη (Δ. 29/1998 σελ. 1335 επ.).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

[1] Η ερμηνευόμενη διάταξη εφαρμόζεται μόνον επί υποθέσεων, κατά τις οποίες διατάχθηκε ασφαλιστικό μέτρο ή ανακλήθηκε/μεταρρυθμίστηκε απόφαση που είχε διατάξη την λήψη ασφαλιστικού μέτρου. Είναι όμως ανεφάρμοστη η διάταξη αυτή, επί υποθέσεων οι οποίες εκδικάζονται μεν - κατά νομοθετική παραπομπή - με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων όμως δεν συνιστούν υποθέσεις χορήγησης ασφαλιστικών μέτρων (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 699 § Ι 2 σελ. 213).

[2] Ο αποκλεισμός των ενδίκων μέσων αφορά κυρίως τις γνήσιες υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων, ενώ επιτρέπονται ένδικα μέσα σε υποθέσεις οριστικής δικαστικής προστασίας, οι οποίες –για λόγους ταχύτητος και μόνο– εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων· ως γνήσιες αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων νοούνται αυτές των άρθρων 704 έως και 738 ΚΠολΔ, που επισύρουν την εφαρμογή όλων των σχετικών διατάξεων, ενώ μη γνήσια ασφαλιστικά μέτρα νοούνται εκείνα τα ρυθμιστικά μέτρα, για τα οποία ειδικώς προβλέπεται η εκδίκασή τους κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ, εφαρμοζομένων ως προς αυτά μόνο των διατάξεων που συμβιβάζονται προς τη φύση της δικαζομένης υποθέσεως (βλ. ενδεικτικώς τα άρθρα 149 § 3, 150 § 1, 167, 168, 291 § 2, 348 έως και 351, 370 § 3, 918 § 5, 929 § 3, 943 § 3, 954 § 4, 956 § 5, 959 § 3, 962, 966 § 3, 973 § 4, 988 § 1, 994, 996 § 2, 1000, 1019 § 1, 1040
§ 1, 1050 § 1, 1052 περίπτ. ε΄ ΚΠολΔ) (ΠΠρΣπάρτης 54/2005 Ελλ-Δνη 2008/949).

[3] Αποφάσεις επί υποθέσεων εκδικαζομένων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, με τις οποίες δεν διατάσσεται ασφαλιστικό μέτρο, αλλά τέμνεται κατ' ουσίαν η διαφορά, υπόκεινται σε ένδικα μέσα (ΑΠ 1426/2011 Ελλ-Δνη 53/129*).*

[4] Αίτηση μεταρρυθμίσεως της αποφάσεως, η οποία είχε διατάξει ασφαλιστικά μέτρα κατά το άρθρο 697 ΚΠολΔ. Η απαγόρευση της ΚΠολΔ 699 καταλαμβάνει όλες τις αποφάσεις που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αιτήσεις για μεταρρύθμιση/ανάκληση αποφάσεων περί των μέτρων αυτών και συνεπώς (καταλαμβάνει) και αποφάσεις του αρμοδίου για την κύρια υπόθεση δικαστηρίου, που απορρίπτει αίτηση μεταρρυθμίσεως της αποφάσεως, η οποία είχε διατάξει ασφαλιστικά μέτρα κατά το άρθρο 697 ΚΠολΔ (ΕφΘεσ 1392/2000 Αρμ. 2000/980).

[5] Ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως. Η ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως αποφάσεως που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα δικάζεται από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση αυτή κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων με συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 933 επ. ΚΠολΔ και η

απόφαση που εκδίδεται επί της ανακοπής αυτής δεν προσβάλλεται με κανένα ένδικο μέσο (ΑΠ 298/2003 Ελλ-Δνη 2004/407, ΧρονΙδΔικ 2003/440 με Ενημερωτικό Σημείωμα *Ε.Ν.*).

[6] Το αίτημα προς ανάκληση
αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, το οποίο ασκείται εκ νέου στο εφετείο, ενώ έχει ήδη απορριφθεί από το μονομελές πρωτοδικείο, συνιστά ουσιαστικώς έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως και συνεπώς απορρίπτεται ως απαράδεκτο, λόγω του ότι δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων (ΚΠολΔ 699) (ΕφΑθ 6522/1998 Δ. 30/125).

[7] Οι αποφάσεις που δέχονται ή απορρίπτουν ασφαλιστικά μέτρα δεν προσβάλλονται με κανένα ένδικο μέσο και επομένως δεν χωρεί έφεση κατά της αποφάσεως που διόρθωσε ή ερμήνευσε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, με εξαίρεση τα ασφαλιστικά μέτρα νομής ή κατοχής (ΜΠρΘεσ 23615/2002 Αρμ. 2002/1502 με Σημείωση *Π.Σ.Α.,* Δ. 34/872).

[8] Τρόπος καθορισμού διαχειρίσεως κοινού πράγματος από το δικαστήριο (ΑΚ 790)· τηρείται η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων· η σχετική απόφαση δεν υπόκειται σε έφεση (ΕφΑθ 2576/2003 Ελλ-Δνη 45/1497).

[9] Επιτρέπεται ν' ασκηθεί έφεση κατ' αποφάσεως εκδοθείσας επί αιτήσεως ασφαλιστικού μέτρου ή αιτήσεως προς ανάκληση/μεταρρύθμιση σχετικής αποφάσεως, όταν το δικαστήριο αποφαίνεται ότι είναι αναρμόδιο και παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο [**Κεραμεύς**/**Κουσούλης**, Άσκηση ενδίκων μέσων κατά παραπεμπτικής λόγω αναρμοδιότητος αποφάσεων στα ασφαλιστικά μέτρα (Γνμδ) ΝοΒ 45 σελ. 416 επ.].

Αντιθέτως : ΕφΑθ 1216/1997 Ελλ-Δνη 2000/803.

[10] Ο Εισαγγελεύς του Αρείου Πάγου δικαιούται να ασκήσει αναίρεση υπέρ του νόμου (ΚΠολΔ 557) και κατ' αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων (ΟλομΑΠ 19/2007 Ελλ-Δνη 2007/992. ΟλομΑΠ 20/2007 Δ. 2007/1161, ΝοΒ 2007/2096).

[11] Επιτρέπεται να ασκηθεί έφεση κατ' αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων επί υποθέσεων νομής/κατοχής (ΚΠολΔ 734 § 3).

****

Άρθρο 700

(Αναγκαστική εκτέλεση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων)

1. Η απόφαση που διατάζει ασφαλιστικό μέτρο εκτελείται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. **2.** Η εκτέλεση του μέτρου που έχει διαταχθεί γίνεται χωρίς να εκδοθεί απόγραφο, με βάση αντίγραφο ή απόσπασμα της απόφασης που το διατάζει, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κοινοποίηση αντιγράφου της. Στις περιπτώσεις όμως των άρθρων 728 και 731 έως 735 απαιτείται η επίδοση επιταγής, και άλλη πράξη εκτελέσεως δεν μπορεί να γίνει πριν περάσουν είκοσι τέσσερις

ώρες από την επίδοσή της. **3.** Οι προσωρινές διαταγές που αναφέρονται στο άρθρο 691Α εκτελούνται μόλις καταχωριστούν κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, με βάση σημείωση του δικαστή που τις εξέδωσε και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, του προέδρου του. **4.** Η εκτέλεση των διατάξεων των αποφάσεων για ασφαλιστικά μέτρα, που αφορούν τα δικαστικά έξοδα, γίνεται με βάση αντίγραφό τους και ύστερα από κοινοποίηση αντιγράφου της απόφασης σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την εκτέλεση.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 924-927. ΚΠολΔ (1967) 744.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρβανιτάκης, Ασφαλιστικά μέτρα πριν από την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως στην ημεδαπή κατά τον Κανονισμό 44/2001 (Αρμ. 2004 σελ. 796 επ.). **Ο ίδιος,** Εκτέλεση αλλοδαπής αποφάσεως και αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων οιονεί νομής για την παράδοση αντικαταστατών πραγμάτων εις χείρας του Ο.Λ.Θ. (Αρμ. 2003 σελ. 451 επ.). **Αρβανίτης**, Αρμοδιότης δι' αναστολήν ασφαλιστικών μέτρων λαμβανομένων βάσει διαταγής πληρωμής (Δ. 1970 σελ. 733 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 700 σελ. 154 επ. **Βαλτούδης**, Κατάσχεση επιχείρησης (με αφορμή την Ολομέλεια ΑΠ 7/2009) (ΕΠολΔ 2010 σελ. 18 επ.). **Βελλής**, Η προσωπική κράτηση μετά το ν. 2462/1997 (Ελλ-Δνη 40/1999 σελ. 9 επ.). **Βλαστός,** Ανάκληση απόφασης που διέταξε αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης (Δ. 20 σελ. 591 επ.). **Γεσίου-Φαλτσή**, Αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου ή άλλων ν.πρ.δ.δ. με κατάσχεση στα χέρια τρίτου μετά το Σ/2001 και τον ΚώδΔιοικΔικ (Ελλ-Δνη 43/2002 σελ. 1242 επ.). **Η ίδια,** (Κανονισμός ΕΚ 1393/2007). Συντέλεση της επιδόσεως στην αλλοδαπή των εγγράφων της διαγνωστικής και της εκτελεστικής διαδικασίας· ερμηνευτική προσπάθεια για την ενιαία θεώρηση, με αφορμή της ΟλομΑΠ 22/209 (ΕΠολΔ 2010 σελ. 620 επ.). **Η ίδια,** Εκτέλεση ασφαλιστικού μέτρου προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως. Πότε απαιτείται επίδοση επιταγής και παρέλευση προθεσμίας (άρθρο 700 παρ. 2 εδ. β` ΚΠολΔ) (ΕφΑΔ 2018 σελ. 1137 επ.). **Η ίδια,** Εκτέλεση ασφαλιστικού μέτρου προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως. Πότε απαιτείται επίδοση επιταγής και παρέλευση προθεσμίας (άρθρο 700 § 2 εδάφ. β΄ ΚΠολΔ) (ΕφΑΔ 2018 σελ. 1137 επ.). **Η ίδια,** Νομιμοποίηση για άσκηση αιτήσεως ανακλήσεως ασφαλιστικού μέτρου κατά το άρθρο 696 § 1 ΚΠολΔ (Γνμδ Αρμ. 1988 σελ. 123 επ.). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 700 σελ. 218 επ. **Ο ίδιος,** Η έννοια της αναγκαστικής εκτελέσεως στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 700 ΚΠολΔ) (Ελλ-Δνη 2000 σελ. 1539 επ.). **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 700 σελ. 124. **Γιαννόπουλος,** Προσωρινή δικαστική προστασία του δανειστή στο στάδιο κηρύξεως της εκτελεστότητας κατά τον Κανονισμό 44/2001 (έκδ. 2007 και στα Πρακτικά του 37ου Πανελλήνιου Συνεδρίου της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Κεφαλλονιά 6-9 Σεπτεμβρίου 2012) σε **:** «Ζητήματα ασφαλιστικών μέτρων» (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013) σελ. 303 επ. **Δημητρίου**, Η δικαστική αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως (έκδ. 1993) § 6 ΙΙ 4 σελ. 107 επ. **Ευθυμίου,** Η δυνατότητα δικαστικής αναστολής της αναγκαστικής εκτέλεσης εν γένει λόγω άσκησης της ανακοπής του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ (με αφορμή τη ΜΠρΡοδ 80/2014) (ΕΠολΔ 2014 σελ. 298 επ.). **Ηλιακόπουλος**, Η αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων περί νομής και η δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης της απόφασης μετά την άσκηση έφεσης (Δ. 17 σελ. 500 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § § 43 επ. σ.σ. 262 επ. **Κεραμεύς/Κρεμλής/Ταγαράς**, Η σύμβαση των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση

αποφάσεων όπως ισχύει στην Ελλάδα, Ερμηνεία κατ' άρθρο (Εκδόσεις Αντ. Ν.Σάκκουλα, 1989). **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 700 σελ. 1373 επ. **Ο ίδιος,** Λειτουργικές δομές των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 2003 σελ. 697 επ. **Ο ίδιος,** Η μετενέργεια των ασφαλιστικών μέτρων (Αρμ. 2003 σελ. 1389 επ.).**Λιβιεράτος**, Διαφορές από την εκτέλεση των ασφαλιστικών μέτρων, φύση, εφαρμοστέες διατάξεις (Δ. 1994 σελ. 549 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 700 σελ. 218. **Μουσταΐρα**, Εκτέλεση και ιδιωτικό διεθνές δίκαιο (Α. Ασφαλιστικά μέτρα, Β. Αναγκαστική εκτέλεση) (Δ. 29/1998 σελ. 481 επ.). **Μπέης Κων.**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 693 σελ. 217 επ. **Ο ίδιος,** Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) § 4 Ι 14 σελ. 285 επ. **Ο ίδιος,** Σώρευση ανακοπής κατά της εκτέλεσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων και αίτησης αντικατάστασης με εγγυοδοσία (Δ. 2002 σελ. 416). **Μπέης Ευάγ.,** Προϋποθέσεις και έκταση της εκτελεστότητας και της διαπλαστικής ενέργειας της προσωρινής διαταγής (Δ. 2001 σελ. 1066 επ.). **Ρήγος**, Το «προ πάσης εκτελέσεως» σημείωμα του Αρείου Πάγου. Αίτηση αναίρεσης και αίτηση αναστολής εκτέλεσης κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Προσωρινή διαταγή του Προέδρου του Αρείου Πάγου περί μη εκτέλεσης της προσβαλλομένης απόφασης μέχρι εκδόσεως αποφάσεως επί της αναιρέσεως (Δ. 2001 σελ. 856 επ.). **Παναγόπουλος**, Κήρυξη εκτελεστής στην Ελλάδα απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 22 σελ. 262 επ.). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1986) Κεφ. 10^{Ο} Εκτέλεση των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων σελ. 65 επ. **Νίκας,** Είδος και διαδικασία λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πριν από την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής αποφάσεως κατά το άρθρο 47 Ι ΚανΒρυξ Ι (Καν. 44/2001) (ΕΠολΔ 2011 σελ. 752 επ.). **Νομικό Συμβούλιο του Κράτους,** Εκτέλεση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων που δικαίωσε απασχοληθέντες Stage (Γνμδ ΕΕργΔ 2011 σελ. 817 επ.). **Ντάσιος**, Εργατικό δικονομικό δίκαιο τ. Α/ΙΙ (έκδ. 1981) § 251 σελ. 910 επ. **Οικονομόπουλος Τ.,** Εγχειρίδιον ΠολΔ τ. ΙΙ α΄ Κεφ. Ε΄ σελ. 311 επ. **Οικονόμου,** Εκτελεστότητα της απόφασης σχετικά με τη ρύθμιση της επιμέλειας, της επικοινωνίας και τον καθορισμό της διατροφής (ΕφΑΔ 2015 σελ. 483 επ.). **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (έκδ. 1982) § 576 σελ. 1816 επ. **Σκαρίπας**, Οι περιορισμοί της δυνατότητας επίσπευσης αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του Δημοσίου (ΔΕΕ 2006 σελ. 271 επ.). **Σταματόπουλος,** Αναγκαστική εκτέλεση στον ΚΠολΔ και τον ΚΙΝΔ**:** Κοινά σημεία και διαφοροποιήσεις (ΕπΕπετΑρμ 2008 σελ. 167 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του κώδικος πολιτικής δικονομίας (2^{η} έκδ. 1969) υπό το άρθρο 700 σελ. 846 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ § 21 σελ. 65 επ..

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Κατά την ερμηνεία και εφαρμογή της ΚΠολΔ 905, γίνεται δεκτό - από τη θεωρία και τη νομολογία - ότι κηρύσσονται στην Ελλάδα εκτελεστές και αποφάσεις αλλοδαπών δικαστηρίων, οι οποίες διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα, υπό την προϋπόθεση ότι υφίστανται οι προϋποθέσεις των ΚΠολΔ 905 και 323 (**Μπρίνιας**, Αναγκαστική εκτέλεσις^{2} § 35 (α) ΙΙ σελ. 98).

Η αίτηση προς κήρυξη εκτελεστής στην Ελλάδα, αλλοδαπής αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη, για έλλειψη δικαιοδοσίας, στην περίπτωση κατά την οποία επιδιώκεται - με τα διαταχθέντα ασφαλιστικά μέτρα - η δέσμευση αντικειμένων που βρίσκονται εκτός της επικρατείας του δικαστηρίου που τα διατάσσει (ΜΠρΠειρ 854/1989 Δ. 22/260 με σημ.).

Υποστηρίζεται η άποψη, ότι ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από τα ελληνικά δικαστήρια και όταν το αντικείμενό τους βρίσκεται εκτός της επικρατείας τους ή - σε περίπτωση πλοίου - όταν αυτό βρίσκεται είτε σε διεθνή ύδατα είτε σε χωρικά ύδατα άλλης Πολιτείας (**Πλειώνης**, Διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων 1971σελ. 202-203). Αλλά και στο πεδίο εφαρμογής της Διεθνούς Συμβάσεως των Βρυξελλών, έχει γίνει δεκτή η γνώμη ότι μπορούν να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία δεν θα εκτελεσθούν στο έδαφος της Χώρας, όπου εδρεύει το δικαστήριο που τα διέταξε (ΕφΠαρισίων 19-3-1987 E.C.C 1988291, 295 αριθ. 5 [Αναφέρουν **οι Κεραμεύς/Κρεμλής/Ταγαράς**, Η σύμβαση των Βρυξελλών για τη

διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων όπως ισχύει στην Ελλάδα, Ερμηνεία κατ' άρθρο 1989 σελ. 202 σημ. 19]).

Στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «Για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» ορίζονται τα ακόλουθα : Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού: α) ως «απόφαση» νοείται κάθε απόφαση που εκδίδεται από δικαστήριο του κράτους μέλους, όποια και αν είναι η ονομασία της, π.χ. διάταξη, εντολή, απόφαση ή διαταγή εκτελέσεως, καθώς και κάθε απόφαση για τον προσδιορισμό των δικαστικών εξόδων από το γραμματέα του δικαστηρίου. Για τους σκοπούς του κεφαλαίου III, ο όρος «απόφαση» περιλαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα, που διατάσσονται από δικαστήριο το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία επί της ουσίας της υπόθεσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Δεν περιλαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα που διατάσσονται από τέτοιο δικαστήριο χωρίς κλήτευση του εναγομένου εκτός εάν η απόφαση που προβλέπει το μέτρο έχει επιδοθεί στον εναγόμενο πριν από την εκτέλεσή τους. (βλ. προ του ως άνω Κανονισμού : ΔΕΚ της 21.5.1980 (Υπόθεση Denilauler/Couchet) 125/79, ΣυλλΝομολ 1980, 1553 επ. Βλ. και **Κεραμέα/Κρεμλή/Ταγαρά**, ανωτ. υπό το άρθρο 25 § 7 σελ. 208).

[2] Η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων αποτελεί ενδιάμεση φάση της δικαιοδοτικής λειτουργίας της Πολιτείας, αφού προπαρασκευάζει ή διευκολύνει την περαιτέρω λειτουργία της Πολιτείας, την δικαιοτελεστική, δηλαδή την αναγκαστική εκτέλεση (**Μητσόπουλος**, Η φύσις του «σημειώματος» περί αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως κατ' άρθρον 938 § 1 ΚΠολΔ, Αρμ. 1989, § II 6 σελ. 432).

Ολόκληρο το νομοθετικό οικοδόμημα των ασφαλιστικών μέτρων θα ήταν αίολο, αν δεν εξασφαλίζονταν, ex lege, ο βίαιος καταναγκασμός του καθ' ου προς συμμόρφωση στο διατακτικό της οικείας απόφασης (πρβλ. **Φαλτσή**, Δίκαιο αναγκαστικής εκτελέσεως Γενικό Μέρος (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, χ.χ. § 7 περιθ. αριθ. 18 σελ. 103).

[3] Οι κάθε μορφής ακυρότητες από την αναγκαστική εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως στοιχειοθετούν διαφορά υπαγόμενη στην ΚΠολΔ 702 (ΜΠρΘεσ 15501/2003 Αρμ. 2004/1592).

Η φύση της αποφάσεως που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα, ως διαπλαστικής, την θέτει εκ προοιμίου εκποδών από τους εκτελεστούς τίτλους της ΚΠολΔ 904 § 2 (βλ. **Ράμμο**, Στοιχεία ΕλλΠολΔικ II τ. α΄ § 20 II Α σελ. 144). Οι διαπλαστικές αποφάσεις παράγουν τις έννομες συνέπειές τους (: την διαπλαστική ενέργειά τους) όχι με συνδρομή πολιτειακών οργάνων, (όπως οι κοινοί εκτελεστοί τίτλοι), παρά ipso iure (: αυτοδικαίως) (**Μπρίνιας**, ανωτ. § 1 III σελ. 10/11 και § 14 (1) σελ. 57 υποσημ. αριθ. 19). Συνεπώς, οι αποφάσεις αυτές δεν αποτελούν εξ ορισμού εκτελεστούς τίτλους, ακριβώς διότι η ισχύς και η πραγμάτωσή τους αποτελεί de iure έννομη συνέπειά τους (Βλ. **Καλαβρό**, Ζητήματα δεδικασμένου, διαπλαστικής ενέργειας και τριτανακοπής, Ελλ-Δνη 28 § II 2 σελ. 1186-1188). Εκτελεστούς τίτλους αποτελούν μόνον οι αποφάσεις, των οποίων το διατακτικό πραγματοποιείται αποκλειστικά με τη διαδικασία που θεσμοθετεί ο ΚΠολΔ, στο Όγδοο Βιβλίο του (άρθρα 904 έως 1054) (**Αστ. Γεωργιάδης**, Εκτέλεσις και αναγνώρισις αλλοδαπών αποφάσεων, Αρμ. ΚΗ΄ § III σελ. 601). Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, διαπλαστικής φύσης, διαφέρει από τις άλλες διαπλαστικές αποφάσεις. Διότι αυτή δεν επιφέρει μόνο νομική μεταβολή στον εξωτερικό κόσμο, όπως η κοινή διαπλαστική απόφαση, αλλά επιπροσθέτως παρέχει στο νικητή διάδικο και την εξουσία να προβεί, με περαιτέρω νομική πράξη, στη διασφάλιση της αξιώσεώς του, χωρίς - εξαιτίας της προδιαληφθείσας εξουσίας του ενδιαφερομένου - να μεταλλάσσει ο διαπλαστικός χαρακτήρας της. Εξάλλου η εν λόγω απόφαση είναι δυνατόν - ενόψει του διατακτικού της - να απαιτεί επέμβαση Πολιτειακών Οργάνων, προκειμένου να επέλθει η μεταβολή στον εξωτερικό κόσμο, χωρίς όμως και πάλι να αποβάλει τον διαπλαστικό χαρακτήρα της (**Κονδύλης**, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔ 1983 § 34 1 σελ. 390-391). Κατά ταύτα, γνώμη μας είναι ότι η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων δεν είναι εκτελεστός τίτλος και επομένως, μόνον αναλογικώς θα εφαρμοσθούν οι οικείες διατάξεις του Ογδόου Βιβλίου του ΚΠολΔ, όπου - για την πραγμάτωση της διαπλάσεως στον εξωτερικό κόσμο - απαιτείται η συνδρομή των κανόνων της κοινής αναγκαστικής εκτελέσεως (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. II 2004 υπό το άρθρο 700 § I 4.3.1. σελ. 225 επ. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα 1985 Κεφ. Γ΄ § 7 σελ. 143).

[4] Εφαρμόζονται αναλόγως και τα άρθρα 914, 919 αριθ. 1, 920, 921 , και 932 ΚΠολΔ (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ υπό το άρθρο 700 § 3.10. σελ. 224-225 και § 4.3. σελ. 226-227).

[5] Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων που διατάσσει προσωρινή ρύθμιση της νομής εκτελείται αναγκαστικώς κατά τις διατάξεις του ΚΠολΔ περί αναγκαστικής εκτελέσεως (ΕφΘεσ 1598/1997 ΝοΒ 46/973).

[6] Σε περίπτωση κατά την οποία με δικαστική απόφαση έχει διαταχθεί η υποχρέωση προς παράλειψη ορισμένης πράξης, τότε, εφ' όσον ο υπόχρεος παραβιάσει εκ προθέσεως την υποχρέωσή του αυτή, καταδικάζεται σε χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση· εάν διαπραχθούν πολλές παραβάσεις, οι οποίες (κατά την ανέλεγκτη αναιρετικώς κρίση του δικαστηρίου της ουσίας) συνιστούν μία διαρκή ενέργεια ή συγκροτούν μία φυσική ενότητα ενέργειας, επιβάλλεται μία μόνο ποινή και όχι αθροιστικά μία ποινή για κάθε μία παράβαση (ΑΠ 1664/2008 ΝοΒ 2009/636 και 1093).

Παράλειψη ή ανοχή πράξης. Αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, η οποία διέταξε την παράλειψη ή την ανοχή πράξης, με απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κρατήσεως· παράβαση της αποφάσεως· τηρητέα διαδικασία βεβαιώσεως της παραβάσεως (ΕφΑθ 97/2007 Ελλ-Δνη 48/1469).

Προσωρινή καταδίκη σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή πράξης. Η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή καταδίκη σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή ορισμένης πράξεως εκτελείται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτελέσεως. Αρμόδιο δικαστήριο και καταδίκη σε χρηματική ποινή και σε προσωπική κράτηση (ΕφΑθ 579/2003 Ελλ-Δνη 2003/525).

[7] Τον τρόπο με τον οποίο θα συντελεσθεί η πραγματοποίηση του διατακτικού της οικείας αποφάσεως εν σχέσει με καθένα ασφαλιστικό μέτρο, βλ. σε **Γεωργίου**, ανωτ. υπό το άρθρο 700 § Ι 4.3.2.1. σελ. 227 επ. και § ΙΙΙ σελ. 232 επ.

[8] Προσωρινή διαταγή· πώς εκτελείται. Η προσωρινή διαταγή καταχωρίζεται είτε στην αίτηση των ασφαλιστικών μέτρων είτε στα πρακτικά της δίκης, εφ' όσον τηρούνται· εκτελείται κατά το άρθρο 700 § 3 ΚΠολΔ και ισχύει το πολύ μέχρι τη δημοσίευση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων (ΕφΑθ 1876/2007 ΕφΑΔ 2008/358).

****

Άρθρο 701

(Αναστολή της εκτελέσεως της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων)

Αν έχουν διαταχθεί ασφαλιστικά μέτρα με τον όρο της εγγυοδοσίας, δεν είναι δυνατό να εκτελεστεί η απόφαση που τα διατάζει πριν από την εγγυοδοσία.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 694. ΚΠολΔ (1967) 745.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 701 σελ. 159 επ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 701 σελ. 244-246. **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 43 Η/2 σελ. 266. **Δημητρίου**, Η

δικαστική αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως (έκδ. 1993) § 7 II 8 σελ. 142 επ. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. II (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 701 σελ. 1376 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 701 σελ. 220. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 701 σελ. 228 επ. **Ο ίδιος,** Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. II (έκδ. 1969) § 4 I 14 σελ. 287 επ. **Ο ίδιος,** Σώρευση ανακοπής κατά της εκτέλεσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων και αίτησης αντικατάστασης με εγγυοδοσία (Δ. 2002 σελ. 416). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1986) σελ. 65 επ. **Οικονομόπουλος Τ.,** Εγχειρίδιον ΠολΔ τ. II α΄ σελ. 313. **Ράμμος**, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. III (έκδ. 1982) § 573 σελ. 1810 επ. **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του κώδικος πολιτικής δικονομίας (2η έκδ. 1969) υπό το άρθρο 701 σελ. 847.

II. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Ως «*μη δυνατόν της εκτελέσεως*» της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων, νοείται η αυτοδίκαιη αναστολή των εννόμων συνεπειών που μπορεί να αναπτύξει η απόφαση αυτή, δηλαδή το αυτοδικαίως ανενεργό της (**Βαθρακοκοίλης**, Κώδικας ΠολΔικ (Ερμηνευτική – νομολογιακή ανάλυση,κατ' άρθρο) τ. Δ΄ 1996 υπό το άρθρο 701 § 6 σελ. 160).

[2] Στο διάστημα κατά το οποίο τρέχει η προθεσμία προς παροχή της εγγυοδοσίας, η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων τελεί υπό αδράνεια. Συνεπώς, η λειτουργία του άρθρου 701 ΚΠολΔ περιορίζεται στο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο τρέχει η προθεσμία προς κατάθεση της εγγυοδοσίας (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 701 § 3.2. σελ. 230).

Αντιθέτως, η λειτουργία του άρθρου 694 § 2 περιορίζεται στο – μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του άρθρου 701– χρονικό διάστημα (**Μπέης**, ανωτ. υπό το άρθρο 701 § 3.1. σελ. 230).

****

Άρθρο 702

(Δίκες από την εκτέλεση της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων)

1. Διαφορές που αφορούν την εκτέλεση απόφασης που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα ή ανακαλεί ολικά ή εν μέρει απόφαση γι' αυτά δικάζονται από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 686 επ. **2.** Σε πολύ επείγουσες περιπτώσεις τις διαφορές που αναφέρονται στην παρ. 1 τις δικάζει το μονομελές πρωτοδικείο του τόπου όπου γίνεται η εκτέλεση της απόφασης και, όπου δεν υπάρχει μονομελές πρωτοδικείο, το ειρηνοδικείο, εφαρμόζοντας τις διατάξεις των άρθρων 686 έως 688, 690 έως 692, 695 και 699. Ανάκληση της απόφασης του μονομελούς

πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου μπορεί να ζητηθεί για οποιονδήποτε λόγο από το αρμόδιο κατά την παρ. 1 δικαστήριο. **3**. Η εκτέλεση των αποφάσεων που διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα μπορεί, με αίτηση εκείνου που έχει έννομο συμφέρον, να περιοριστεί σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, αν το δικαστήριο πείθεται ότι τα στοιχεία αυτά είναι αρκετά για την εξασφάλιση ή την διατήρηση του δικαιώματος.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 933-940, 951 § 2. ΚΠολΔ (1967) 746.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Απαλαγάκη, Προβολή και διάγνωση ισχυρισμών στις δίκες περί την εκτέλεση (ΕφΑΔ 2010 σελ. 902 επ.). **Βαθρακοκοίλης,** ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 702 σελ. 161 επ. **Γεσίου-Φαλτσή,** Επίδραση στο κύρος της εκτελέσεως μεταγενεστέρων ασφαλιστικών μέτρων, που διατάχθηκε καθ' υπέρβαση δικαιοδοσίας κλπ (Γνμδ ΝοΒ 47 σελ. 14 επ.). **Η ίδια**, Προβολή και διάγνωση ισχυρισμών στις δίκες περί την εκτέλεση (ΕφΑΔ 2010 σελ. 902). **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 702 σελ. 247 επ. **Ο ίδιος,** Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ. Προσωρινή δικαστική προστασία αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου. Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ μετά τον ν. 4335/2015 (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) υπό το άρθρο 702 σελ. 125 επ. **Δημητρίου,** Ζητήματα από την εκτέλεση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων, (Εισήγηση στο 37ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Κεφαλλονιά 6-9 Σεπτεμβρίου 2012) σε **:** «Ζητήματα ασφαλιστικών μέτρων» (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013) σελ. 127 επ. **Ο ίδιος,** Η δικαστική αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως (έκδ. 1993) § 9 σελ. 144 επ. **Διαμαντόπουλος**, Δικαίωμα αποζημίωσης του καθ' ου η εκτέλεση, ακόμη κι αν παρήλθε άπρακτη η προθεσμία ανακοπής της άκυρης πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης, η οποία αποτέλεσε την αιτία της ζημίας (Ελλ-Δνη 52/2011 σελ. 964 επ.). **Ηλιακόπουλος,** Η αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων περί νομής και η δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης της απόφασης μετά την άσκηση έφεσης (Δ. 1986 σελ. 500 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 45 σελ. 267 επ. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 702 σελ. 1377 επ. **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 702 σελ. 220 επ. **Μητσόπουλος**, Η φύσις του «σημειώματος» περί αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως κατ' άρθρο 938 § 1 ΚΠολΔ (Αρμ. 43 σελ. 429 επ.). **Μπαλογιάννη**, Διαφορές ως προς την εκτέλεση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων – Ανακοπή κατά της εκτέλεσης λόγω καταχρηστικής πραγμάτωσης απαιτήσεως δι' αυτής (Δ. 2006 σελ. 213 επ.). **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 702 σελ. 232 επ. **Ο ίδιος,** Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (έκδ. 1969) § 4 Ι 15 σελ. 287 επ. **Ο ίδιος,** Σώρευση ανακοπής κατά της εκτέλεσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων και αίτησης αντικατάστασης με εγγυοδοσία (Δ. 2002 σελ. 416). **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1986) σελ. 68 επ. **Οικονομόπουλος Τ.,** Εγχειρίδιον ΠολΔ τ. ΙΙ α΄ σελ. 314 επ. **Περάκης**, Σκέψεις πάνω στην άσκηση αναγνωριστικής ανακοπής κατά εκτέλεσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, που έχει αυτοδικαίως αρθεί βάσει του άρθρου 693 ΚΠολΔ (ΕφΑΔ 2009 σελ. 1043 επ.). **Παναγόπουλος**, Κήρυξη εκτελεστής στην Ελλάδα αλλοδαπής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 22 σελ. 262 επ.). **Ο ίδιος,** Η προσωρινή ισχύς της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων (ενεργεί αναδρομικώς η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου **;** (Δ. 13 σελ. 857 επ.). **Ο ίδιος,** Προστασία κατά ελαττωματικής αναγκαστικής εκτέλεσης και το αντικείμενο της δίκης των ασφαλιστικών μέτρων (Δ. 20 σελ. 466 επ.). **Ράμμος**,

Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου τ. ΙΙΙ (έκδ. 1982) § 577 σελ. 1819 επ. **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του κώδικος πολιτικής δικονομίας (2η έκδ. 1969) υπό το άρθρο 702 σελ. 848. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 22 σελ. 66 επ. **Ο ίδιος,** Διαφοραί περί την εκτέλεσιν αποφάσεως διατασσούσης ασφαλιστικά μέτρα (ΕΕΝ 37 σελ. 113 επ.). **Ο ίδιος,** Χορήγησις σημειώματος υπό του δικαστηρίου προ πάσης αποφάσεως διατασσούσης ασφαλιστικά μέτρα (ΑρχΝομ 21 σελ. 172 επ.). **Τσίκα,** Διαφορά από την εκτέλεση απόφασης που διατάσσει τη συντηρητική κατάσχεση πλοίου – αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου και ακύρωση της παρανόμως συνεχιζομένης συντηρητικής κατάσχεσης (Δ. 28 σελ. 301 επ.). **Τσιλιώτης**, Η αναγκαστική εκτέλεση και η λήψη ασφαλιστικών μέτρων εις βάρος αλλοδαπού Δημοσίου κατά το ελληνικό και το δημόσιο διεθνές δίκαιο. Ζητήματα δικονομικού, δημοσίου διεθνούς και συνταγματικού δικαίου, με αφορμή την αναγκαστική εκτέλεση κατά του γερμανικού Δημοσίου για την ικανοποίηση δικαστικώς επιδικασθεισών απαιτήσεων εις βάρος του (Ελλ-Δνη 51/2010 σελ. 1271).

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Διαφορά η οποία, κατά το άρθρο 702 του ΚΠολΔ, αφορά την εκτέλεση, είναι εκείνη που αναφέρεται σε ακυρότητα της εκτελέσεως αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων (ΕφΑθ 9279/1999 Ελλ-Δνη 2002/786).

[2] Η ανακοπή της ΚΠολΔ 702 ασκείται με κατάθεση δικογράφου (κυρίων ή προσθέτων λόγων) στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο απευθύνεται. Περί της καταθέσεως συντάσσεται έκθεση (ΚΠολΔ 686 § 1 κατά παραπομπή από την ΚΠολΔ 702 § 1). Κοινοποίηση αντιγράφου της ανακοπής στον αντίδικο δεν απαιτείται, (είτε πρόκειται για κύριους είτε για πρόσθετους λόγους – **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 702 § 4.2. σελ. 247), παρά μόνον αν διατάξει τούτο ο αρμόδιος δικαστής (ΚΠολΔ 686 § 4 εδάφ. β΄). Πάντως, κλητεύεται ο αντίδικος κατόπιν οικείας διαταγής του αρμόδιου δικαστή, ο οποίος ορίζει τον τρόπο κλητεύσεως (με επίδοση σχετικού εγγράφου, τηλεγραφικώς ή τηλεφωνικώς - ΚΠολΔ 686 § 4 εδάφ. α΄), καθώς και το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβήσει, κατά την κρίση του, μεταξύ της επίδοσης της κλήσης και της συζητήσεωςς της ανακοπής (ΚΠολΔ 686 § 2), στο χρονικό δε αυτό διάστημα δεν υπολογίζονται οι ημέρες της επιδόσεως και της συζητήσεως. Το δικόγραφο της ανακοπής δικαιούται να υπογράψει και ο ανίκανος προς το παρίστασθαι επί δικαστηρίου (ΚΠολΔ 63 § 2) (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 702 § ΙΙ 7 σελ. 263-264).

[3] Περί της προθεσμίας ασκήσεως της ανακοπής, βλ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 702 § ΙΙ 5 σελ. 259 επ. και (υπό την ισχύ του ν. 4335/2015) **Μούζουρα**, Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις στο δίκαιο της αναγκαστικής εκτελέσεως με τον ν. 4335/2015, Ελλ-Δνη 2016 § ΙΙ 2 σελ. 985 επ.).

[4] Ανακοπή εκ της ΚΠολΔ 702· αντικείμενο. Η κατά το άρθρο 702 ΚΠολΔ ανακοπή κατά της εκτελέσεως της αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων έχει ως μοναδικό στόχο την ακύρωση της επισπευδόμενης εκτελέσεως για λόγους που παραδεκτώς μπορούν ν' αφορούν τη διαδικασία της εκτελέσεως του ασφαλιστικού μέτρου, και όχι την ορθότητα της εκτελούμενης αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, στην έκταση που αυτή η ορθότητα είναι ήδη παγιωμένη με το προσωρινό δεδικασμένο της εκτελούμενης αποφάσεως (ΜΠρΑθ 6208/2001 Δ. 33/413, με παρατηρήσεις *Μπέη*).

[5] Ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων· προσήκουσα διαδικασία· ένδικα μέσα. Η ανακοπή αυτή δικάζεται από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, με συμπληρωματική εφαρμογή και των άρθρων 933 επ. ΚΠολΔ· η
απόφαση που εκδίδεται επί της ανακοπής αυτής δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα (ΑΠ 298/2003 Ελλ-Δνη 45/407, ΧρονΙδΔικ 2003/440 με Ενημερωτικό Σημείωμα *Ε.Ν).*

[6] Ανακοπή εκ της ΚΠολΔ 702· αποκλεισμός ενδίκων μέσων. Ο αποκλεισμός των ενδίκων μέσων που ισχύει στα ασφαλιστικά μέτρα ισχύει και ως προς τις αποφάσεις που διατάσσουν τη λήψη μέτρων ρυθμιστικών καταστάσεως· απρόσβλητη είναι και η απόφαση επί ανακοπής που ασκείται κατά της διαδικασίας εκτελέσεως των

ασφαλιστικών μέτρων· η ανακοπή αυτή εκδικάζεται από το δικαστήριο που διέταξε τα ασφαλιστικά μέτρα (ΑΠ 298/2003 ΧρονΙδΔικ 2003/440, με ενημερωτικό σημείωμα *Ε.Ν.*).

[7] Παύση ισχύος του προσωρινού δεδικασμένου. Το προσωρινό δεδικασμένο αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων παύει να ισχύει αφ' ότου εκδόθηκε η οριστική απόφαση επί της κύριας αγωγής· το ίδιο ισχύει και επί αποφάσεων επί διαφορών που αφορούν αντιρρήσεις περί την εκτέλεση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων (ΑΠ 1077/2008 ΕφΑΔ 2008/963, με παρατηρήσεις *Ν. Κατηφόρη*).

[8] Η ανακοπή προς ακύρωση της αναγκαστικής εκτελέσεως της αποφάσεως που επιδίκασε προσωρινή διατροφή, ασκείται κατά τον τρόπο που προβλέπουν οι διατάξεις οι οποίες ρυθμίζουν την αναγκαστική εκτέλεση (άρθρο 700 § 1 ΚΠολΔ)· κατά το άρθρο 702 § 1 του ίδιου Κώδικα δικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, εν όψει και του ότι, κατά το άρθρο 933 του ίδιου Κώδικα, το αρμόδιο δικαστήριο δικάζει την ακυρωτική ανακοπή κατά την ειδική διαδικασία, η οποία αρμόζει στη φύση της εκτελούμενης ιδιωτικής απαιτήσεως (ΜΠρΑθ 1985/2001 Δ. 2002/164).

[9] Ενδεικτική περιπτωσιολογία λόγων ανακοπών εκ της ΚΠολΔ 702 § 1 βλ. σε : *Γεωργίου*, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 702 § ΙΙ 3 (β΄) σελ. 255 επ.

[10] Υπό την ισχύ του ν. 4335/2015, αναστολή της αρξαμένης αναγκαστικής εκτελέσεως βάσει (και) αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, λόγω ασκήσεως ακυρωτικής ανακοπής κατά της εκτελέσεως αυτής, επιτρέπεται μόνον επί επί εμμέσου εκτελέσεως, (λ.χ. επί προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως)΄ αντιθέτως, επί αμέσου εκτελέσεως, (ήτοι επί παραδείγματι στις περιπτώσεις κατά τις οποίες διατάσσεται η προσωρινή αφαίρεση πράγματος ή της νομής αυτού από τον καθ' ου), χωρεί συννόμως αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως (ΚΠολΔ 937 § 1 εδάφ. γ΄, αναλόγως) (Βλ. **Μούζουρα**, ανωτ. § ΙΙ 4 σελ. 987-988).

[11] Ο ν. 4335/2015 (με την § 1 του ογδόου άρθρου του άρθρου 1 αυτού) κατήργησε την ΚΠολΔ 938, η οποία (στην § 2 αυτής) προέβλεπε την παροχή Σημειώματος μη εκτελέσεως μέχρι να εκδοθεί απόφαση επι της αιτήσεως αναστολής΄ εξ άλλου, η νέα ΚΠολΔ 937 937 § 1 εδάφ. γ΄, που επιτρέπει την αναστολή επί αμέσου εκτελέσεως, δεν κάνει παντάπασιν μνεία του εν λόγω Σημειώματος. Κατά τη γνώμη μας, μετά ταύτα, δεν επιτρέπεται η παροχή τοιούτου Σημειώματος και επί αμέσου εκτελέσεως αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων.

[12] Δεδομένου του ότι, υπό την ισχύ του ν. 4335/2015 δεν παρέχεται Σημείωμα μη εκτελέσεως (ούτε και επί αμέσου εκτελέσεως) έχομε τη γνώμη πως δεν παρέχεται ούτε και προσωρινή διαταγή.

[13] Έννομες συνέπειες από την (διαπλαστική) απόφαση επί της ανακοπής : α) η διαπλαστική ενέργεια της αποφάσεως αυτής και β) το δεδικασμένο (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 702 § ΙΙ 13 σελ. 273-274).

[14] Ο όρος «*πολύ επείγουσα περίπτωση*» είναι απολύτως ταυτόσημος εννοιολογικώς με τους όρους «*επείγουσα περίπτωση*» της ΚΠολΔ 682 § 1 και «*εξαιρετικά κατεπείγουσα περίπτωση*» της ΚΠολΔ 687 § 1. Όλοι οι όροι αυτοί σημαίνουν ότι πιθανολογείται κίνδυνος να ματαιωθεί η δραστικότητα της ζητούμενης προσωρινής δικαστικής προστασίας. Στην περίπτωση ειδικά της ΚΠολΔ 702 § 2 εδάφ. α΄, ο εν λόγω όρος έχει την έννοια ότι ο κίνδυνος αυτός δικαιολογεί να παρακαμφθεί – με δημιουργία παράλληλης αρμοδιότητας/δωσιδικίας άλλου δικαστηρίου – η αρμοδιότητα του δικαστηρίου που εξέδωσε την εκτελούμενη απόφαση (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 702 § 1.3. σελ. 234-235).

[14] Η – εξαιρετική – αρμοδιότητα/δωσιδικία των ανωτέρω δικαστηρίων του τόπου της εκτελέσεως δεν είναι αποκλειστική, παρά συρρέουσα (συντρέχουσα) μαζί με την αρμοδιότητα του δικαστηρίου που εξέδωσε την εκτελούμενη απόφαση΄ οπότε, ο ανακόπτων έχει την ευχέρεια να επιλέξει μεταξύ των ανωτέρω δικαστηρίων (ΚΠολΔ 41) (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 702 § 1.3. σελ. 234-235).

[15] Ανάκληση αποφάσεων που εκδόθηκαν επί διαφορών που ανέκυψαν κατά την αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων· προϋποθέσεις. Οι αποφάσεις που αφορούν διαφορές, οι οποίες ανέκυψαν κατά την αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεως που διατάζει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και εκδόθηκαν

από το αρμόδιο (καθ' ύλην και κατά τόπο) δικαστήριο, δηλαδή από το δικαστήριο που εξέδωσε την εκτελούμενη απόφαση (ΚΠολΔ 728 § 1), υπόκεινται σε ανάκληση, εφ' όσον επήλθε μεταβολή των πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκλησή τους· η ανάκληση των αποφάσεων αυτών, με τις προϋποθέσεις της ΚΠολΔ 698 § 3, προβλέπεται ρητώς στον ΚΠολΔ, αφού το άρθρο 702 § 1 του ίδιου Κώδικα παραπέμπει στα άρθρα 686 επ. αυτού· κατ' εξαίρεση, εάν οι διαφορές της ΚΠολΔ 702 § 1 εκδικάσθηκαν κατά την § 2 του ιδίου άρθρου, (δηλαδή από το μονομελές πρωτοδικείο και, όπου δεν υπάρχει το πρωτοδικείο αυτό, από το ειρηνοδικείο του τόπου της εκτελέσεως, το οποίο μάλιστα εφαρμόζει συγκεκριμένες μόνο διατάξεις από το σύνολο των διατάξεων της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων), μόνο τότε, κατά τη σαφή διατύπωση της σχετικής διατάξεως, η ανάκληση της συγκεκριμένης αποφάσεως, (δηλαδή της αποφάσεως που εκδόθηκε από το δικαστήριο του τόπου της εκτελέσεως), μπορεί να ζητηθεί για οποιονδήποτε λόγο, ανεξαρτήτως δηλαδή του εάν
επήλθε ή όχι μεταβολή των πραγμάτων, από το αρμόδιο κατά την § 1 δικαστήριο· στην περίπτωση αυτή, η αίτηση προς το δικαστήριο, που είχε εκδώσει την εκτελούμενη απόφαση, να ανακαλέσει την απόφαση που είχε εκδώσει το δικαστήριο του τόπου της εκτελέσεως, λειτουργεί ως υποκατάστατο της απαγορευμένης εφέσεως (ΕιρΑθ 337/1998 Δ. 29/994).

[16] Εν σχέσει με την § 3 της ΚΠολΔ 702, πρβλ. την ΚΠολΔ 951 § 2.

****

Άρθρο 703

Αν απορριφθεί τελεσίδικα ως αβάσιμη η αγωγή για την κύρια υπόθεση, όποιος ζήτησε να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα είναι υποχρεωμένος να καταβάλει αποζημίωση για τη ζημία που προξένησε από την εκτέλεση της απόφασης που τα διέταξε ή από την εγγύηση που δόθηκε, μόνο αν γνώριζε ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε ότι δεν υπήρχε το δικαίωμα.

Σχετικές διατάξεις : ΚΠολΔ 940. ΚΠολΔ (1967) 747. ΑΚ 914, 919.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ (Ερμηνευτική-νομολογιακή ανάλυση κατ' άρθρο) τ. Δ΄ (έκδ. 1996) υπό το άρθρο 703 σελ. 169 επ. **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα. Θεωρία-Νομολογία τ. ΙΙ (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. 2004) υπό το άρθρο 703 σελ. 274 επ. **Διαμαντόπουλος**, Δικαίωμα αποζημίωσης του καθ' ου η εκτέλεση, ακόμη κι αν παρήλθε άπρακτη η προθεσμία ανακοπής της άκυρης πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης, η

οποία αποτέλεσε την αιτία της ζημίας (Ελλ-Δνη 52/2011 σελ. 964 επ.). **Κατράς**, Σύστημα ασφαλιστικών μέτρων, Αναγκαστικής Εκτέλεσης και Διαταγών πληρωμής και απόδοσης (Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα. 2013) § 46 σελ. 272 επ. **Κράνης**, στον ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα τ. ΙΙ (Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή. Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2000) υπό το άρθρο 703 σελ. 1379-1380. **Ο ίδιος,** Η κατ' άρθρο 703 ΚΠολΔ αποζημίωση (Ελλ-Δνη 2008 σελ. 1 επ.). **Μάζης**, Άδικη αναγκαστική εκτέλεση και αγωγή αποζημίωσης άρθρου 940 § 3 ΚΠολΔ. Η συνέχιση της αμφισβήτησης (ΕΠολΔ 2011 σελ. 289 επ.). **Μαργαρίτης/Μαργαρίτη**, ΕρμΚΠολΔ Θεωρία-Νομολογία (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας. 2012) υπό το άρθρο 703 σελ. 223 επ. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ τ. V (Εκδοτικός Οίκος Αφοι Π. Σάκκουλα, 1983) υπό το άρθρο 703 σελ. 254 επ. **Ο ίδιος**, Επαναφορά στην προηγούμενη κατάσταση και περαιτέρω χρηματική αποζημίωση όταν αποδυναμώνεται η εκτέλεση (Δ. 35 σελ. 498 επ.). **Ο ίδιος,** Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου τ. ΙΙ (εκδ. 1969) § 4 Ι 16 σελ. 289 επ. **Μπρακατσούλας**, Ασφαλιστικά μέτρα (έκδ. 1986) σελ. 82 επ. **Οικονομόπουλος Τ.,** Εγχειρίδιον ΠολΔ τ. ΙΙ α΄ σελ. 316. **Νίκας**, Αποζημίωση για άδικη εκτέλεση (ΕΠολΔ 2011 σελ. 281 επ.). Σταματόπουλος, Αρχές (όρια και μέτρο) των ασφαλιστικών μέτρων στην πράξη (Δ. 2003 σελ. 816 επ.). **Σταυρόπουλος**, Ερμηνεία του κώδικος πολιτικής δικονομίας (2η έκδ. 1969) υπό το άρθρο 703 σελ. 849. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα κατά τον ΚΠολΔ (έκδ. 1985) Κεφ. Α΄ Γενικαί διατάξεις § 29 σελ. 109 επ.

ΙΙ. ΣΥΝΤΟΜΟΤΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Η διάταξη της ΚΠολΔ είναι ουσιαστικού (και όχι δικονομικού) δικαίου (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 703 §2 σελ 255).

[2] Η απόρριψη μπορεί να αφορά τη νομική ή την ουσιαστική αβασιμότητα της αγωγής. Δεν εφαρμόζεται όμως η ΚΠολΔ 703, αν η αγωγή απορρίφθηκε για τυπικό λόγο (λ.χ ως απαράδεκτη) (**Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 703 § 1.3. σελ. 255). Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, θα πρέπει να δεχθούμε ότι η ΚΠολΔ 703 εφαρμόζεται και όταν την αγωγή έχει ασκήσει ο καθ' ου το ασφαλιστικό μέτρο (προδήλως ως αρνητική αναγνωριστική), και αυτή έγινε τελεσιδίκως δεκτή (**Μπέης**, ανωτ. υπό το άρθρο 703 § 3 σελ. 256).

[3] «Κύρια υπόθεση»· έννοια΄ ως «κύρια υπόθεση» νοείται αυτή που έχει ως αντικείμενο τη δεσμευτική διάγνωση του ασφαλιστέου δικαιώματος ή της έννομης σχέσης· όσον αφορά δε τις υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων νομής, κύρια υπόθεση είναι εκείνη που αφορά τη διάγνωση της αξιούμενης νομής και όχι της κυριότητος (ΕφΑθ 7217/2007 ΕφΑΔ 2008/346, Ελλ-Δνη 49/237).

[4] Το διαφέρον (: η αποζημίωση), που προκύπτει από αδικοπρακτική συμπεριφορά, χαρακτηρίζεται ως αρνητικό, επειδή νόμιμος λόγος ευθύνης είναι συμπεριφορά του δράστη (εκτός από αθέτηση ενοχικής υποχρεώσεως), οπότε η αποζημίωση υπολογίζεται με βάση το τι θα είχε ο ζημιωθείς, αν έλειπε αυτή η συμπεριφορά (**Σταθόπουλος**, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό τα άρθρα 297-298 περιθ. αριθ. 34, 35). Η καταβλητέα αποζημίωση θα περιλαμβάνει τόσο τη θετική ζημία, όσο και το διαφυγόν κέρδος (ΑΚ 297 εδάφ. α΄, 298) (**Βαθρακοκοίλης**, ΕρμΝομΑΚ τ. Δ΄, υπό το άρθρο 703 § 6 σελ. 170). Ο ενάγων δικαιούται να ζητήσει και χρηματική ικανοποίηση, κατά την ΑΚ 932 (**Γεωργίου**, ανωτ. υπό το άρθρο 703 § ΙΙ σελ. 283).

Η θετική ζημία της ΚΠολΔ 703 στη συνίσταται στη μείωση που υπέστη η περιουσία του ενάγοντος εξαιτίας της εις βάρος του αναγκαστικής εκτελέσεως της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων. Ο ενάγων έχει το δικονομικό βάρος (βλ. την ΚΠολΔ 216 § 1α΄) να παραθέσει στο οικείο αγωγικό δικόγραφο τα σχετικά πραγματικά περιστατικά, ως δικαιογόνες προϋποθέσεις της ένδικης αξιώσεώς του (προς ανόρθωση της τυχόν περιουσιακής ζημίας του). Ειδικότερα, απαιτείται να παραθέσει στην αγωγή του σε ποιες δαπάνες αναγκάσθηκε να υποβληθεί εξαιτίας της εις βάρος του αναγκαστικής εκτελέσεως (λ.χ. εάν με την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων διατάχθηκε η προσωρινή διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στην επιχείρησή του, δικαιούται να ζητήσει τη δαπάνη για την αγορά ή τη μίσθωση από μέρους

του συσκευής παραγωγής ηλεκτρικής ενεργείας, προκειμένου η επιχείρησή του να συνεχίσει τη λειτουργία της επί όσο χρονικό διάστημα ίσχυε η ως άνω απόφαση).

Εξ άλλου, εγκύρως ο ενάγων ζητεί και την τυχόν αποθετική ζημία του (το διαφυγόν κέρδος), η οποία ζημία απαιτείται να συνδέεται αιτιωδώς (κατά τη θεωρία της causae adaequatae) με την εν λόγω αναγκαστική εκτέλεση, δηλαδή να είναι άμεσο επακόλουθό της (λ.χ. στο ως άνω παράδειγμα, ο ενάγων – εάν αδυνατεί να προβεί στην αγορά ή στη μίσθωση της ειρημένης συσκευής, διότι δεν είναι σε θέση να καταβάλει το οικείο τίμημα/μίσθωμα - δικαιούται να ζητήσει παν ό,τι απώλεσε από τη μη λειτουργία της επιχειρήσεώς του, επί όσο χρονικό διάστημα ίσχυε η ως άνω απόφαση).

[5] Παράνομος χαρακτήρας της ζημίας· πότε ολοκληρώνεται η ζημία. Με τη διάταξη αυτή θεμελιώνεται –με τη μορφή κανόνα ουσιαστικού δικαίου– ιδιόρρυθμη αδικοπρακτική ευθύνη αυτού που εξετέλεσε αναγκαστικώς την απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ή εξεβίασε αντιστοίχως την παροχή εγγυοδοσίας· ο παράνομος χαρακτήρας της ζημίας ολοκληρώνεται με την τελεσίδικη απόρριψη, ως νομικώς ή ουσιαστικώς αβάσιμης, της αγωγής για την κύρια υπόθεση ή, αναλόγως, με την τελεσίδικη παραδοχή ως βάσιμης αντίθετης αγωγής ή ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής· ο παράνομος χαρακτήρας της ζημίας ολοκληρώνεται με την τελεσίδικη απόρριψη ως νομικά και ουσιαστικά αβάσιμης της αγωγής για την κύρια υπόθεση ή, ανάλογα με την τελεσίδικη παραδοχή ως βάσιμης αντίθετης αγωγής ή ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής· (ΕφΑθ 7217/2007 ΕφΑΔ 2008/346 με παρατηρήσεις *Γιακουμή,* Ελλ-Δνη 49/237).

[6] Ως «*εκτέλεση*» της αποφάσεως θα εννοήσουμε τόσο την πράγματι εκτέλεση (δηλ. με επέμβαση των αρμοδίων πολιτειακών οργάνων : των δικαστικών επιμελητών), όσο και την πραγμάτωση του διατακτικού της, κατόπιν ενεργειών του νικητή διαδίκου (λ.χ. εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης) Εξ άλλου, η ΚΠολΔ 703 είναι εφαρμοστέα και σε περίπτωση, κατά την οποία ως ασφαλιστικό μέτρο είχε διαταχθεί η εγγυοδοσία (ΚΠολΔ 704, 705) κι αυτή καταβλήθηκε είτε εκουσίως, είτε με έμμεση εκτέλεση (**Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ 2004 υπό το άρθρο 703 § ΙΙ 3 σελ. 281).

[7] *Η γνώση*. Ο Αστικός Κώδικας, στο πεδίο του ενοχικού δικαίου, κάνει λόγο περί δόλου και αμέλειας στο άρθρο του 330 εδάφ. α΄. Στην ΚΠολΔ 703, ο νόμος ομιλεί περί «γνώσεως» του διαδίκου, όταν ασκεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων με ψευδές ιστορικό. Πρόκειται εκδήλως περί δόλου του διαδίκου, με άλλη ισοδύναμη έκφραση.Τα εννοιολογικά στοιχεία του δόλου στο χώρο του αστικού δικαίου, είναι όμοια με εκείνα του δόλου στο χώρο του ποινικού δικαίου (Ποιν Κωδ 27 § 1) (**Αστ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ ΓενΜέρος τ. α΄ 1984 § 4 VII 1 σελ. 89). Ως δόλος, νοείται η εκ μέρους του δράστη πρόβλεψη και αποδοχή του παρανόμου αποτελέσματος ορισμένης συμπεριφοράς, την οποία ο δράστης επιχειρεί, αν και γνωρίζει τα περιστατικά που την καθιστούν παράνομη (**Απ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ Γεν. Μέρος 1999 § 23 περιθ. αριθ. 12. **Σταθόπουλος**, ΓενΕνοχΔ τ. Ι § 6 ΙΙ 1 σελ. 148 επ.). Ο δράστης ακόμη πρέπει να έχει συνείδηση του άδικου χαρακτήρα της συμπεριφοράς του, αλλά και να μην πιστεύει ότι συντρέχει λόγος άρσης του αδίκου (**Απ. Γεωργιάδης**, ανωτ. § 23 περιθ. αριθ. 13). Στην έννοια «*γνώση/δόλος*» της ΚΠολΔ 703, περιλαμβάνεται τόσο ο άμεσος δόλος, (δηλαδή η πρόβλεψη και αποδοχή του αποτελέσματος, ως βεβαίου, από μέρους του δράστη), όσο και ο ενδεχόμενος δόλος, (δηλαδή η πρόβλεψη και αποδοχή του αποτελέσματος, ως ενδεχομένου, από μέρους του δράστη) (**Λιτζερόπουλος**, Στοιχεία ΕνοχΔ § 137 (Α) σελ. 167-168), διότι ο νόμος δεν κάνει διάκριση **(Σταθόπουλος**, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 330 περιθ. αριθ. 25).

[8] *Η αμέλεια.* Ο Αστικός Κώδικας δίδει τον ορισμό της αμέλειας στο άρθρο του 330 εδάφ. β΄**:** υπάρχει αμέλεια όταν δεν καταβάλλεται η επιμέλεια που επιβάλλεται στις συναλλαγές.Πληρέστερος θεωρείται ο ορισμός της αμέλειας που δίδει η επιστήμη, (διότι στον ανωτέρω ορισμό της του ΑΚ δεν διευκρινίζεται ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ψυχικής στάσης του δράστη αφενός και του αποτελέσματος, αφετέρου): αμέλεια υπάρχει όταν – λόγο της μη καταβολής από τον οφειλέτη της απαιτούμενης στις συναλλαγές επιμέλειας – επήλθε παράνομο αποτέλεσμα, το οποίο αυτός δεν θέλησε μεν, όμως θα μπορούσε να το αποφύγει, αν κατέβαλλε την επιμέλεια αυτή (**Μιχαηλίδης - Νουάρος**, στην ΕρμΑΚ, υπό το άρθρο 330 περιθ. αριθ. 26). Όταν, περαιτέρω, ο δράστης δεν προέβλεψε το αποτέλεσμα, ενώ μπορούσε να το προβλέψει, τότε η αμέλειά του χαρακτηρίζεται ως άνευ συνειδήσεως΄ αν όμως ο δράστης προείδε μεν την επέλευση του αποτελέσματος, όμως δεν έλαβε μέτρα προς αποτροπή του ή έλαβε ανεπαρκή μέτρα, διότι

έλπισε ότι δεν θα επέλθει το εν λόγω αποτέλεσμα, τότε η αμέλειά του ονομάζεται ενσυνείδητη (**Μιχαηλίδης**-**Νουάρος**, ανωτ. υπό το άρθρο 330 περιθ. αριθ. 28 σελ. 216). Η αμέλεια διακρίνεται εξάλλου σε ελαφρή και βαριά. Η τελευταία, (που ενδιαφέρει στην προκειμένη περίπτωση), συνίσταται στο πταίσμα εκείνο, το οποίο είναι τόσο ασυγχώρητο, ώστε λίγοι μόνο να υποπίπτουν σ' αυτό και από το άλλο μέρος, όλοι να διερωτώνται μήπως οφείλεται και σε πρόθεση του δράστη (**Λιτζερόπουλος**, ανωτ. § 159 σελ. 169) ή, κατ' άλλη έκφραση, ως βαρειά χαρακτηρίζεται η αμέλεια όταν η απόκλιση από το μέτρο της συμπεριφοράς του μέσου συνετού και επιμελούς ανθρώπου είναι ασυνήθης και ιδιαίτερα μεγάλη, όταν δηλαδή φανερώνει πλήρη αδιαφορία του δράστη για τα επιζήμια σε βάρος τρίτων αποτελέσματά της (ΑΠ 1568/2009 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΔΕΕ 2010/65, ΧρονΙδΔικ 2010/340).